

STŘEDOŠKOLSKÁ ODBORNÁ ČINNOST

Obor č. 15: Teorie kultury, umění a umělecké tvorby

Život a dílo Dylana Thomase

Jakub Jašek

Olomoucký kraj

Prostějov 2022/2023

STŘEDOŠKOLSKÁ ODBORNÁ ČINNOST

Obor č. 15: Teorie kultury, umění a umělecké tvorby

Život a dílo Dylana Thomase

Life and work of Dylan Thomas

Autor: Jakub Jašek

**Škola: Střední odborná škola podnikání a obchodu, spol. s r. o.,
Prostějov, Rejskova 2987/4, 796 01 Prostějov**

Kraj: Olomoucký kraj

Konzultant: Mgr. Lenka Kučerová

Prostějov 2022/2023

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem svou práci SOČ vypracoval samostatně a použil jsem pouze prameny a literaturu uvedené v seznamu bibliografických záznamů.

Prohlašuji, že tištěná verze a elektronická verze soutěžní práce SOČ jsou shodné.

Nemám závažný důvod proti zpřístupňování této práce v souladu se zákonem č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších předpisů.

V Prostějově dne 8. 4. 2023 .....

Jakub Jašek

Poděkování

Chci poděkovat paní učitelce Mgr. Lence Kučerové, která mě při psaní této práce vedla a dávala mi své cenné postřehy a rady,

panu řediteli Ing. Markovi Moudrému, který mi v mnohém vyšel vstříc,

básníku Dylanu Thomasovi, který všechny své skvělé básně napsal,

a především své přítelkyni Nikole Botkové, která mě k finálnímu dokončení práce dokopala.

Anotace

Tato práce se zabývá životem a dílem významného velšského básníka Dylana Thomase, jehož jméno v České republice zůstává poměrně neznámé, ačkoliv se jedná o jednoho z největších anglicky píšících moderních autorů. Cílem práce je představit tohoto autora českému čtenáři, přinést ucelenou biografii jeho života, zamyslet se nad významem jeho tvorby a pochopit jeho neobyčejnou popularitu. Dále se chci pokusit interpretovat a formálně analyzovat některé z jeho nejdůležitějších básní a vůbec poprvé je uveřejnit ve vlastním překladu.

Klíčová slova

Poezie; anglický jazyk; Wales; překlad; interpretace

Annotation

This thesis follows life and work of the significant Welsh poet Dylan Thomas, whose name remains unknown in the Czech republic although he is one of the greatest modern authors writing in English. The aim of the work is to introduce the author to the Czech readership, to bring a complete biography of his life, think about the importance of his work and to understand his extraordinary popularity. Furthermore, I want to interpret and formally analyze some of his most important poems and publish them for the first time in my own translation.

Keywords

Poetry; english language; Wales; translation; interpretation

Obsah

ÚVOD	8
1 BIOGRAFIE.....	10
1.1 Dětství a dospívání ve Walesu – reportér, piják	10
1.2 Londýn poprvé – první lásky a úspěchy, 18 Poems	17
1.3. Válka – filmová produkce a básnické znovuzrození	25
1.4 Americký sen – sláva a smrt.....	33
2 CHARAKTERISTIKA OSOBNOSTI A TVORBY.....	42
2. 1. Charakteristika Thomasovy osobnosti	42
2.2. Charakteristika Thomasovy poezie	44
2.3. Formální rozbor Thomasovy poezie.....	47
3 INTERPRETACE NĚKTERÝCH THOMASOVÝCH BÁSNÍ.....	54
3.1. The force that through the green fuse drives the flower.....	55
3.2. Light breaks where no sun shines.....	57
3. 4. If I were tickled by the rub of love	59
3.5. Especially when the October wind.....	62
3.6 And death shall have no dominion	65
3.7. A Refusal to Mourn the Death, by Fire, of Child in London	67
3.9. Fern Hill	69
3.10 Do not go gentle into that good night.....	72
4 VLASTNÍ PŘEKLAD	78
4.1 Dřív, než jsem zaklepal	82
4.2. Kde kdysi vody tváře tvé.....	85
4.3. Kdybych byl šimráním třením lásky	87
4.4. Zejména když vítr října	90
4.5. A smrt už vládnout nebude.....	92

4.6. Kapradinový vrch	94
4.7. Nechod' tak něžně do té dobré noci	97
4.8. Nářek	99
5 ZÁVĚR.....	102
6 POUŽITÁ LITERATURA.....	103
7 SEZNAM OBRÁZKŮ A TABULEK.....	105

ÚVOD

Jméno Dylana Thomase, anglicky píšícího Velšana, ve středoškolských osnovách nenajdeme. Patrně je to pro jeho původ: velšská literatura je na okraji českého čtenářského zájmu. Je nám natolik vzdálená a neznámá, jako je Velšanům, možná až na pár výjimek, ta česká. Těmito výjimkami myslím například Jaroslava Haška, Milana Kunderu a Franze Kafku. Všichni tři jmenovaní jsou autoři světového významu, vysoce inovativní a originální, kteří přináší nové způsoby a obyčeje a mluví hlasem jakoby z budoucna, čímž přerůstají hranice celé národní literatury. Stejně významným autorem je i Dylan Thomas.

Ačkoliv nevynalezl a nepojmenoval žádný umělecký směr, který by způsobil revoluci v umění, vnesl toho do literatury, a především poezie, dost. Přišel jako blesk z čistého nebe. Najednou tu stál zarputilý odhodlaný mladík v rozdrápaném kabátu, se zacuchanými vlasy a baculatými rty, s kulatým nosem a očima černýma jako ty Picassovy, a přinášel naprosto originální básnickou metodu.

Skoro polovinu svého básnického díla napsal do jednadvaceti let, v domě svých rodičů, uzavřený v provinčním městě Swansea. Opustil gymnázium, aby v zápětí dobyl literární Londýn, vysílal pro BBC a psal scénáře k válečným filmům. Absolvoval celkem čtyři přednášková turné po Severní Americe, četl své básně na univerzitách a ve vyprodaných sálech, přičemž nezřízeně pil a kouřil kartony cigaret. Jeho divoký životní styl, kterého se od mládí držel, ho nakonec stál i život. Jde o příběh, jaký nemá v historii literatury obdoby.

Co mě na tom příběhu však nejvíce zaráží je, že jej v České republice téměř nikdo nezná. A přitom je Thomasův vliv na kulturu naší doby nesporný. Bob Dylan, u nás poměrně známý písničkář, a laureát Nobelovy ceny za literaturu, si své umělecké příjmení zvolil právě podle Dylana Thomase. Dalším příkladem mohou být The Beatles, kteří Dylana Thomase dokonce vyobrazili na svém albu „Sgt. Peppers Lonely Hearts Club Band“. John Lennon se k odkazu velšského básníka hlásil. Je pravděpodobné, že Thomas v mnohém ovlivnil tvorbu nejslavnější kapely všech dob.

Předpokládejme, že to všechno mohli čeští literáti přehlédnout. Jak je však možné, že doposud nevyšla v českém jazyce žádná Thomasova biografie? A to i přes to, že za svého krátkého života básník stihl zanechat stopy v Praze. Tuto mezeru bych nyní rád doplnil.

Mluvil jsem o jisté podobnosti v uměleckém významu Dylana Thomase a Franze Kafky. A chci upozornit na další paralelu mezi těmito svébytnými autory. Je jí národnostní dvojznačnost, která se obou autorů týká. Thomas – ač Velšan, vychován ve velšském akcentu a po velšském způsobu – napsal své celé dílo v angličtině, čímž se ocitl v překerní situaci, dosti podobné situaci Kafkově. Z jedné strany je „tahán za ruku“ Velšany a z druhé Angličany (jako je Kafka „tahán“ Čechy a Němci), přičemž se ho obě strany snaží zaškatulkovat do své národní literatury.

Faktem je, že kultura, která byla Thomasovi bližší, byla kultura velšská; ve světě se ke své národnosti hrdě hlásil. Jazyk, v němž mluvil, četl i psal, však byla angličtina. Nikdy nechtěl psát poezii ve velštině, neboť by pak byl považován za „provinciálního básníka“¹. On se však chtěl vyrovnat Byronovi nebo Keatsovi a být jedním z těch velkých básníků anglického jazyka. Z velšské tradice však nepochybně vycházel. Sice velšsky nepsal, ale rozhodně velšsky přemýšlel. V jeho tvorbě se mísí mystika starého Walesu s moderní poezií Yeatsovou a vliv anglických romantických básníků se surrealistickými obrazy.

Abychom pochopili všechno to, co je v Thomasově poezii skryto, musíme pochopit všechno to, čím básník byl. Proto se nejdříve pokusme nahlédnout na jeho život. Jsem si vědom toho, že současná literární kritika tento přístup odsuzuje a prohlašuje, že autor a dílo jsou dvě zcela odlišné věci, nemyslím však, že to tak zcela platí v tomto případě. Na kolik byl Thomasův život odlišný od jeho poezie může každý po přečtení mé práce posoudit sám.

---

¹ ŠRUT (ed.), 1988. str. 172.

1 BIOGRAFIE

1.1 Dětství a dospívání ve Walesu – reportér, piják

Dylan Marlais Thomas se narodil 27. října 1914 ve městě Swansea, na jižním pobřeží Walesu. Swansea bylo v té době provinční město, v němž se střetávalo moře s průmyslem, tradice s moderním životem a velšský jazyk s anglickým.

Rodiče byli Florence Hannah Thomasová a David John Thomas. Matka byla švadlena, nábožensky založená, a její rodina měla kořeny na venkově v hrabství Carmarthenshire. Její příbuzní hospodařili na statku zvaném Fern Hill, Kapradinový vrch. Dylan Thomas prožíval dvojí dětství; městské a venkovské. Prázdniny a víkendy trávil na statku a podnikal dlouhé výlety po zdejší přírodě a ve školním týdnu mu byl útočištěm městský „Cwmdonkin park“, jen několik metrů vzdálený od domu básnickovy rodiny.

D. J. Thomas, otec, byl muž vzdělaný v moderním duchu – ateista a obdivovatel Nietzscheho, znalec světové filozofie i poezie. Vzdělání získal na Aberystwyth University a sám od mládí projevoval literární ambice a vybraně recitoval. Jeho vlastní poezie však zůstala neznámá. Jeho životní sen stát se básníkem se tedy zhmotnil alespoň v jeho synu. D. J. si Dylanovo poslání takřka vysnil. Jméno Dylan mu jaksi prorocky udělil podle hrdiny Dylana Eil Tona z knihy velšských bájí zvané Mabinogion. V pověstech byl totiž Dylan Eil Ton plavovlasý chlapec napůl božské podstaty – a právě takto v dětských letech Dylana Thomase popisovali: Jako cherubína se zlatými vlasy, který působil přes všechny své rošťárny jako ztělesnění nevinnosti.

Poskytl totiž svému jedinému synovi (měl ještě dceru, Dylanovu sestru Nancy) umělecké podhoubí. Od mala mu četl klasické básníky. Dylanova matka vzpomínala: „Když byl velmi malý, říkala jsem jeho tatínkovi: ‚Nečti Shakespeara dítěti, kterému jsou čtyři roky.‘ A on říkal: ‚On to pochopí. Bude to pro něj, jako bych mu četl obyčejné věci.‘“²

Rodina žila v malém rodinném domě, který rodiče koupili krátce před Dylanovým narozením. Byl to dům číslo 5 na ulici Cwmdonkin Drive uprostřed Swensea. Poněkud stísněnému prostoru, v němž rodina žila, nepomáhala otcova knihovna. „Každý pokoj, do kterého jste

---

² Young Dylan Thomas: The Escape to London – The Atlantic. [online]. Copyright [cit. 18.02.2023]. Dostupné z: <https://www.theatlantic.com/magazine/archive/1965/10/young-dylan-thomas-the-escape-to-london/660599/>

v Thomasově domě vešel, byl posetý knihami. Dokonce v kuchyni byly pod kuchyňským stolem i nahoře na příborníku hromady knih...“³ Dylan Thomas vyrůstal obklopen knihami velšských bájí a kázání, Shakespearovými a Marlowovými dramaty, poezií antickou, renesanční i moderní. Tedy v prostředí, které bylo pro zrod básníka v něm klíčové. „Mé řádné vzdělání spočívalo ve svobodě číst cokoli, co mě zajímalo.“⁴ V domácí knihovně měl možnost setkat se s takovými úžasnými zjevy, jako byl W. B. Yeats, T. S. Elliot či Ezra Pound, dále s klasickými romantiky typu E. A. Poea i mystickou a vizionářskou poezií Blakeovou. Učil se tak od nejlepších; v jeho pozdější tvorbě se střetly vlivy všech velkých poetických génů.

Okouzlen jejich verši (jimž pravděpodobně vůbec nerozuměl, jenom k nim byl jaksi niterně přitahován), vrhl se malý Dylan do svých vlastních básnických pokusů. „Od školních let jsem psal nekonečné imitace, ač jsem si nikdy nepřipustil, že jde o nápodoby, ba spíše jsem je měl za věci tak originální jako vejce snášená tygry.“⁵

První formální vzdělání začal získávat ve svých sedmi letech. Navštěvoval soukromou školu paní Holeové, číslo 22, v ulici Mirrador Crescent. Škola, vedená anglickou vdovou Isabelou Holeovou, měla připravit žáky pro další vzdělání na městském gymnáziu. Tuto školu přestal navštěvovat v roce 1925.⁶

V září 1925 nastoupil na gymnázium Swansea Grammar School (dnes Bishop Gore School), kde učil jeho otec. K učitelské pověsti Thomase staršího řekl básník: „Všichni chlapi, kteří se mnou chodili do školy a kteří se mnou od té doby mluvili, se shodli, že to bylo jeho čtení, díky kterému poprvé pochopili, že na Shakespearovi a celé té poezii přece jen něco bude.“⁷ D. J. Thomas často v hodinách poezii se zápalem předčítal a pravděpodobně tím syna inspiroval – Dylan se později stal věhlasným právě pro svou recitaci. D. J. Thomas byl tedy podle všeho kvalifikovaný a velice inspirující učitel; prý to byl právě on, kdo chlapcům ze

---

³ D.J Thomas: the man that introduced Dylan Thomas to poetry | *Discover Dylan Thomas. The official Dylan Thomas website* | Discover Dylan Thomas [online]. Copyright 2015 [cit. 18.02.2023]. Dostupné z: <https://www.discoverdylanthomas.com/d-j-thomas-man-introduced-dylan-thomas-poetry>

⁴ Tamtéž.

⁵ ŠRUT (ed.), 1988, str. 153.

⁶ Discover Dylan Thomas's Swansea | Discover Dylan Thomas. The official Dylan Thomas website | Discover Dylan Thomas [online]. Copyright West Glamorgan Archive Service [cit. 23.02.2023]. Dostupné z: <https://www.discoverdylanthomas.com/places/wales/swansea>

⁷ Tamtéž jako 3,4.

Swensea otvíral brány na Oxford. Pro Dylana byl otec (ač si to možná v pubertě nepřipouštěl) po celý život vzorem a inspirací. Odráží se to v některých jeho básních.

Ačkoliv Dylan krácel v otcových šlápějích, alespoň v jednom momentu z té cesty odbočil. Mluvím o univerzitním vzdělání; o to se nikdy ani nesnažil. Přestože byl velmi inteligentní a sečtělý a od útlého věku projevoval známky výjimečného literárního nadání, nebyl, co se hodnocení týče, nijak úspěšným žákem. Škole nevěnoval žádnou pozornost, a jak píše v jedné své povídce, raději se toulal venku, pral se, a koukal přes plot na staršího muže tak dlouho, dokud neztratil nervy.⁸ Vynikal jedine v anglickém jazyce, na který se připravovat nemusel. V jiné povídce píše, že pravidelně zůstával po škole, během algebry že se schovával po šatnách, a slova ranních slavnostních hymnů zaměňoval za sprostá slova. – Toto výtržnictví se básníka drželo až do dospělosti, spousta jeho „psích kusů“ je zaznamenána v mnohých zdrojích. V jeho případě tedy ani tak nešlo o stylizaci do role rebela a prokletého básníka jako spíš o charakteristický povahový rys (stejně jako v případě Jaroslava Haška), možná pramenící také z povahy národa.

Byly tu však i skutečnosti, které byly Dylanu-studentovi ke cti: Oddaně redigoval školní časopis, v němž publikoval některé své rané básně (tou první byla v roce 1926 „Píseň zlomyslného psa“), a v útlém věku exceloval ve sportovním zápolení. Pozornost spolužáků (a hlavně spolužaček) si získal, když v roce 1928, ve svých čtrnácti letech, vyhrál běžecký závod na jednu míli. A byl zjevně tak hrdý na své vítězství, že si s sebou všude nosil výstřížek z novin, pár řádků o svém triumfu, a všude se s ním chlubil, což se jeví jako další projev upřímně bodré „haškovské náтуры“. Měl ten výstřížek dokonce i v peněžence, když v New Yorku v roce 1953 zemřel.⁹

Ve svých školských letech a v letech svého dospívání (asi mezi patnáctým a dvacátým rokem života) byl Thomas extrémně kreativní a produktivní. Zdá se, že se v tomto období dokázal plně soustředit na poezii. Nic jiného ho (jak ostatně ukazují školní výsledky) nezajímalo. Napsal přes 200 básní. Mnoho z nich později tvořilo jádro všech jeho publikovaných sbírek. Tyto básně jsou dodnes zachovány ve formě sešitů, kam je mladý básník, zavřený ve svém bolestně malém pokoji, pečlivě opisoval a opatroval je čísly. (Podobné sešity si u nás ve školáckém věku vedl Jiří Wolker, jen víc krasopisné.) Sešity básní jsou celkem čtyři; pátý,

---

⁸ THOMAS, 1961. Str. 65-83.

⁹ A teenage Dylan Thomas ‘was very athletic and loved running’ – Wales online. [online]. Copyright [cit. 26.02.2023]. Dostupné z: <https://www.walesonline.co.uk/news/teenage-dylan-thomas-was-very-4722275>

„Červený sešit“, který byl mnoho let považován za ztracený, byl určen pro povídky a krátké prozaické skeče.¹⁰ Všechny později vyšly v knižní podobě pojmenované prostě „Sešity“.

První z nich Thomas založil 27. dubna 1930 a poslední dokončil v dubnu roku 1934. Je v nich vidět jeho vývoj, působení různých vlivů i vyostřování osobitého stylu a formy. Básně ze třetího sešitu, napsané okolo osmnáctého roku života, tedy v době, kdy ostatní básníci teprve začínají psát, jsou již vrcholná díla anglicky psané poezie. Nachází se zde např. *And death shall have no dominion*. Čtvrtý sešit z roku 1934 pak takových děl obsahuje mnohem více. V něm Thomas nachází svůj opravdu originální a vizionářský jazyk a píše své „anatomické básně“. Právě ty jej ještě v témž roce proslaví.

V srpnu 1931 sedmnáctiletý Dylan Thomas opustil Swansea Grammar School. Constantine Fitzgibbon. Thomasův přítel a autor jeho první biografie píše, že prý otci Dylan chytře argumentoval Bernardem Shawem, kterého otec miloval: „Shaw neměl žádné vyšší vzdělání, a víš, jaký skvělý a úspěšný spisovatel se z něj stal!“ Matce řekl pouze, že bude básníkem „tak dobrým jako Keats, ne-li lepším.“¹¹ Svou pravdu si nakonec prosadil a vzdělání opravdu ukončil.

Stalo se tak, protože již tehdy dostal první pracovní nabídku. Nabídku působit v novinách „South Wales Daily Post“. Ačkoliv byl pravděpodobně nejmladším novinářem ve Walesu, kompetence ke svému povolání měl: Oddaným redigováním školního časopisu, který prý po dlouhou dobu psal zcela sám pod různými pseudonymy a jmény jiných spolužáků, získal potřebné zkušenosti. V „South Wales Daily Post“ (brzy přejmenovaném na „South Wales Evening Post“) působil nejprve jako korektor a později jako reportér. Náplní jeho práce bylo mimo jiné v pondělí večer navštěvovat divadlo a kino, aby mohl do novin napsat zprávy a recenze z oblasti kulturního dění. Jeho první článek vyšel 15. července 1931 a byl o anglické herečce Nellie Wallace.¹²

Na to, že se stal v sedmnácti novinářem, byl Dylan patřičně hrdý. Velmi rychle se učil a vynakládal úsilí profesně se zdokonalit po všech stránkách. Chodil například na hodiny

---

¹⁰ Dylan Thomas: ‘lost’ fifth notebook reveals how the great Welsh poet changed his style. [online]. Copyright National Portrait Gallery, London [cit. 27.02.2023]. Dostupné z: <https://theconversation.com/dylan-thomas-lost-fifth-notebook-reveals-how-the-great-welsh-poet-changed-his-style-148366>

¹¹ Discover Dylan Thomas’s life | Discover Dylan Thomas. The official Dylan Thomas website. Discover Dylan Thomas [online]. Copyright 2015 [cit. 27.02.2023]. Dostupné z: <https://www.discoverdylanthomas.com/life>

¹² Young Dylan Thomas: The Escape to London – The Atlantic. [online]. Copyright [cit. 27.02.2023]. Dostupné z: <https://www.theatlantic.com/magazine/archive/1965/10/young-dylan-thomas-the-escape-to-london/660599/>

těsnopisu. Krátce poté, co byl z korektora povýšen na zprávaře, šla však jeho snaha dolů. A od té doby klesala trvale. Jeden z jeho starších kolegů na něj vzpomínal jako na nejhoršího novináře, který kdy existoval. Prý si běžně pletl jména sebevrahů a údaje z kaplí a márníc si vymýšlel. Když měl napsat recenzi na sbor, který vystoupil s adaptací básně H. W. Longfellowa, napsal o představení dva řádky, a ve zbytku článku kriticky útočil na Longfellowovu poezii. Jindy zveřejnil zprávu o lakrosovém zápase, který se nekonal, nebo nenapsal o požáru nemocnice, protože zapomněl na pravidelný hovor na hasičskou stanici. Vrcholem všeho bylo, když dostal za úkol napsat článek o básnících svého rodného města. Šéfredaktor si byl jistý, že je Dylan ve svém živlu a nic nemůže pokazit. Brzy po vydání článku však jeden z bardů, které Dylan považoval za mrtvé, přiběhl rozhořčený do redakce. Kromě toho, že ho mladý reportér předčasně pohřbil, také odsoudil jeho celoživotní dílo.¹³

Stalo se tedy, že Dylana přestala práce bavit a zajímat. Stejně jako do školy do ní chodil jenom z donucení a v prosinci 1932 s redakcí trvale ukončil pracovní poměr s myšlenkou stát se „spisovatelem na volné noze“.

Obrázek 1: Dylan Thomas jako student Swansea Grammar School

---

¹³ Young Dylan Thomas: The Escape to London – The Atlantic. [online]. Copyright [cit. 02.03.2023]. Dostupné z: <https://www.theatlantic.com/magazine/archive/1965/10/young-dylan-thomas-the-escape-to-london/660599/>

V době svého působení v novinách byl Dylan Thomas členem pověstného Kardomah Gangu (nebo Kardomah Boys), skupiny skvělých přátel a výjimečných umělců, kteří se dílem náhody narodili ve stejné dekádě, na stejných několika kilometrech čtverečních ve městě Swansea. Pevné jádro této skupiny tvořili kromě Dylana Thomase básníci Charles Fisher a John Prichard, hudební skladatel Daniel Jones a malíři Alfred Janes, Mervyn Levy, Mabley Owen a Tom Warner. Často je zde zmiňován i Dylanův blízký přítel, básník Vernon Watkins, který se však s Dylanem seznámil mnohem později a nepatřil tak k původní sestavě „Kardomah boys“.

Název byl přejat od kavárny Kardomah Café, v níž se skupina setkávala a která se tehdy nacházela na ulici Castle street, přímo naproti redakce „South Wales Daily Post“. Mladému reportérovi byla útočištěm. Seděl v ní během pracovní doby, když se mu okoukala redakce nebo když potřeboval místo, které mu dá impuls k novému článku. Podle Charlese Fishera, který byl také zaměstnán v South Wales Daily Post, byla kavárna sama o sobě místem, kde se dalo dobře pobýt – a navíc byla perfektní kavárnou. Charakter místa se prý líbil i Dylanovi; mohl si být jistý, že tam najde „skvělé řeči“.¹⁴ Dokonce pro toto místo Dylan vymyslel i slovní hříčku. Zněla: „Home sweet homah“ (Domov, sladký domov).

Abychom věc uvedli na pravou míru, Kardomah boys nebyli uměleckou skupinou v pravém slova smyslu, jako spíš obyčejnou skupinou přátel. Charles Fisher k tomu podotýká: „Na to jsme byli příliš individualističtí. Neměli jsme žádný manifest, který bychom mohli publikovat, žádnou teorii umění, kterou bychom navrhli. Janes a Vernon a Dan a Dylan by byli určitě znepokojeni tím, že někdy použili slovo „skupina“. (...) Účelem našeho setkání bylo jednoduše mluvit a vyměňovat si zprávy tím nejuvtipnějším a nejživějším způsobem, jaký jsme znali.“¹⁵ Spíše než československé Nezvalově Surrealistické skupině, která pořádala literární akce a zůstávala v kontaktu s jinými skupinami, se Kardomah Boys tedy podobali Ošklivým dobrákům, které navštěvoval Verlaine. Možná byli pro Kardomah Boys inspirací.

Stejně jako Oškliví dobráci Kardomah Boys holdovali alkoholu. Nešlo (zatím) o žádné nezřízené pití „à la Verlaine“, snad jen o několik skleniček na udržení přátelského pouta a pocitu mužnosti. A možná také o „rozrušování smyslů“, jak tomu říkal Rimbaud.

---

¹⁴ Wayback Machine. Wayback Machine [online]. [cit. 02.03.2023]. Dostupné z: <https://web.archive.org/web/20070312082131/http://www.kardomahgroup.net/>

¹⁵ Tamtéž.

Každopádně to byly chvíle, které určily podobu Dylanova pozdějšího života a podobu Dylanovy smrti. V těchto nevinných dnech za výlohou Kardomah Café v sobě totiž vypěstoval onu pověstnou lásku k alkoholu, která ho dále provázela celým životem a stala se jedním z jeho hlavních atributů. Můžeme mluvit o jakémsi „bohémství“ nebo o něčem podobném; ať už to bylo cokoliv, Dylan to začal upřednostňovat před svou prací v South Wales Daily Post.

Po roce novinaření o této profesi pravděpodobně ztratil iluze a stala se pro něj rutinou. Nakonec toho neměla tolik společného s psaním poezie, které pro něj naopak bylo obřadem. Poté, co v novinách skončil, byl zase jen klukem bez vzdělání, příjmů a bez budoucnosti, a nezbylo mu než vsadit vše na jedinou kartu. Nadešel čas pokusit se prorazit ve světě poezie. Věřil, že se všichni pokloní před jeho obrovským odhodláním a talentem a že získá kontakty a následně nakladatele. A chtěl se porovnat s těmi největšími v samém centru moderní poezie. Začal připravovat svůj literární útok na Londýn.

1.2 Londýn poprvé – první lásky a úspěchy, 18 Poems

V roce 1930 poslal šestnáctiletý Dylan Thomas pár svých básní básníku a kritikovi Robertu Gravesovi, jednomu ze svých hrdinů. Graves mu odpověděl, že jsou formálně dobré, ale až dospěje, nebude na ně hrdý.¹⁶ Těžko říct, jak moc to Dylana odradilo či neodradilo, ale další pokus ukázat své básně světu proběhl až o tři roky později. A tentokrát byl úspěšný. K činu Thomase vyburcoval jeho nový kamarád, Bert Trick, a Dylan obeslal několik londýnských médií. Podařilo se. V březnu 1933 v „The New English Weekly“ otiskli jeho báseň „And Death Shall Have No Dominion“.

Na Cwmdonkin Drive v té době panovala napjatá atmosféra. Dylanova sestra Nancy už život s rodinou nehodlala snášet a D. J. Thomas byl stále více znepokojený kvůli špatné finanční situaci. Obě jeho děti byly nezaměstnané a Dylan prý navíc kradl sestře peníze z kabelky, aby mohl dál rozvíjet svůj zvyk vracet se domů opilý. Nancy o tom psala svému příteli Haydnu Taylorovi, který v té době pracoval v Londýně. V květnu 1933 se za něj provdala a žili spolu v anglickém hlavním městě. Dylan tedy měl v Londýně zázemí.

Vypravil se tam v srpnu toho roku se záminkou, že chce navštívit sestřičku. Hlavní účel tohoto čtrnáctidenního pobytu byl ale jiný: Získat kontakty. Kromě toho, že tam údajně po cestě z hospody spadl do Temže¹⁷, opravdu zařídil několik schůzek. S editorem „The New English Weekly“, Alfredem R. Oragem, dohodl vydání několika próz, a Richard Reese z „Adelphi“ přijal jeho báseň „No Man Believes, When The Star Falls Shot“. Dylan za ni dokonce obdržel honorář.

V roce 1933 zahájily londýnské noviny Sunday Referee rubriku Poet's Corner. Jejím cílem bylo povzbudit tvorbu poezie a podpořit mladé básníky publikováním jejich děl. Básně, které v ní budou otištěny, vybíral spisovatel a básník Victor Neuburg. Dylan v tom viděl šanci dostat své dílo k čtenářské veřejnosti. Zaplavil tedy redakci svými básněmi a Neuburg jimi

---

¹⁶ A poet you shall be, my son. Nancy Rosenfield. Yumpu. [online]. Copyright [cit. 03.03.2023]. Dostupné z: <https://www.yumpu.com/en/document/view/51567150/a-poet-you-shall-be-my-son-robert-graves-and-dylan-thomas>

¹⁷ Young Dylan Thomas: The Escape to London – The Atlantic. [online]. Copyright [cit. 03.03.2023]. Dostupné z: <https://www.theatlantic.com/magazine/archive/1965/10/young-dylan-thomas-the-escape-to-london/660599/>

byl okouzlen. První z nich publikoval 3. září 1933. Šlo o báseň „That Sanity Be Kept“ (By rozum zůstal zachován). Údajně ji prohlásil za nejlepší báseň, jakou do té doby obdržel.¹⁸

Thomas v Londýně poprvé okusil, jak chutná úspěch. O to bolestivější pak pro něj byl návrat do Swansea. Byl znovu obklíčen konvenčním maloměstským životem. Viděl, že jeho umění má v Londýně místo, ve Swansea však nebylo ničím. Někteří přátelé z kruhu Kardomah boys odjeli z města: Alfred Janes nastoupil v Londýně na uměleckou školu a Dan Jones odjel studovat do Evropy. A nejhorší šok: Dylanovu otci diagnostikovali rakovinu jazyka.

Naštěstí našel někoho, s kým mohl své pocity sdílet (i když na dálku). Dylanova báseň „That Sanity Be Kept“ v „Poet’s Corner“ zaujala začínající londýnskou básničku Pamelu Hansford Johnson. Ta Dylana oslovila nadšeným dopisem a tím mezi nimi byla zahájena korespondence. Dylan na nějakou dobu opustil Cwmdonkin‘ drive, aby našel klid, a pobýval u venkovských příbuzných na statku Fern Hill. Dopisoval si odtud s Pamelou.

Pamela přispívala do „Sunday Referee“ ještě dříve než Dylan. Její básně Victora Neuburga zaujaly natolik, že vyhrála první „Book Prize of the Poet’s Corner“; cenu, kterou Neuburg uděloval autorovi nejlepších textů. Odměnou byla, jak název ceny napovídá, publikace. Kniha, která jí později vyšla, se jmenovala „Symphony for Full Orchestra“.

Dylanovi se její poezie líbila a vážil si jí, ačkoliv se k ní také nebál být kritický. Nadšená korespondence, která mezi nimi byla, trvala rok bez osobního kontaktu. Dylan, který Pamele lhal, že je mu jednadvacet, byť mu bylo devatenáct, začal v květnatých, místy sebevědomých a místy sebelitujících dopisech postupně vyjevovat své city k ní. K jejich setkání nakonec došlo a Pamela se stala Dylanovou první opravdovou přítelkyní.

29. října 1933 v Sunday Referee otiskli další Thomasovu báseň, „The force that through the green fuse drives the flower“. Neuburg z ní byl opět nadšený, a nazval ji „velkou básní, básní s kosmickým nadhledem“.¹⁹

23. února 1934 se Dylan vydal do Londýna znovu. Tentokrát proto, aby se zde po půl roce korespondence poprvé setkal s Pamelou Hansford Johnson. Napětí muselo být velké z obou

---

¹⁸ Sunday Referee – Dylan Thomas Birthplace / Family Home 5 Cwmdonkin Drive, Swansea, Wales, UK. (n.d.). Dylan Thomas Birthplace / Family Home 5 Cwmdonkin Drive, Swansea, Wales, UK. [cit. 04.03.2023]. Dostupné z: <https://dylanthomashouse.com/tag/sunday-referee/>

¹⁹ Sunday Referee – Dylan Thomas Birthplace / Family Home 5 Cwmdonkin Drive, Swansea, Wales, UK. (n.d.). Dylan Thomas Birthplace / Family Home 5 Cwmdonkin Drive, Swansea, Wales, UK. [cit. 05.03.2023]. Dostupné z: <https://dylanthomashouse.com/tag/sunday-referee/>

stran. Pamela na jejich setkání vzpomíná: „Byl velmi malý a lehký. Pod pláštěnkou s vypouklými kapsami (z nichž jedna obsahovala čtvrt láhve brandy, další zmuchlanou hromadu básní a povídek), měl šedý svetr s polo výstřihem a velmi malé kalhoty, které na něm vypadaly stále příliš velké. (...) Působil zároveň komickým a krásným dojmem.“ Dylan naplnil její velká očekávání a zamlouval se i její rodině. „Okamžitě ho milovali a rozčilovali se nad ním, jako by byl jejich vlastní.“ Za ten víkend se setkali s Neuburgem a jeho ženou, vyšli si do biografu a každou noc si dlouhé hodiny povídali. Ve dne pak Dylan nezhálel a obcházel noviny a nakladatelství, aby si sehnal další kontakty. Pátral také po pracovním místě; žádné však nenašel. Podařilo se mu pouze „za pár šlupek“ prodat tři povídky a básně a po „půlhodině nejvyšší deprese“ ho Pamela doprovodila na vlak směr Swansea.

Brzy však přišlo něco, co mohlo Dylanovi zvednout náladu: V týdeníku BBC, *The Listener*, mu 14. března 1934 vyšla báseň „*Light Breaks Where No Sun Shines*“. U některých lidí pro svůj obsah vzbudila pohoršení a její autor byl obviněn z obscénnosti. Šlo o báseň tak složitou a abstraktní, že čtenáře mátl. Nachází se v ní tyto verše: „*A candle in the thighs / warms youth and seed and burns the seeds of age;*“²⁰ V překladu: „*Svíce ve stehnech / semeno mládí zahřívá a staré símě spálí;*“²¹

Svíce ve stehnech, která zahřívá semeno, jako metafora sexu a následného stvoření nové bytosti, bylo na slušného čtenáře v meziválečném Londýně moc. Dylanovo umění gentlemanským standardům Lorda Reitha nenotovalo. V příštím čísle *Listeneru* musela vyjít redakční omluva a jméno Dylan Thomas bylo v BBC načas na černé listině.

Dylan se z toho musel radovat. V dopise z června 1934 hned o kauze informuje Pamelu Hansford Johnson: „Bude vás zajímat, že v B. B. C. zakázali mou poezii. Po mé básni v *The Listener* (*Light Breaks Where No Sun Shines*) editor dostal spoustu dopisů, všechny stěžující si na nechutnou obscénnost ve dvou verších. (...) Ti úchyláčci si mysleli, že píšu kopulační hymnu. Ve skutečnosti to byl samozřejmě metafyzický obraz deště a smutku. Už nikdy nezastíním dveře Sira Johna Reithse, protože všechna má popření obscénnosti byla ignorována. Ježíši, proti čemu to jsme, Pam?“²²

Ačkoliv by se zákaz publikace v hlavním národním médiu mohl leckomu zdát jako konec kariéry, pro Thomase to byl start. Díky „skandálu“ se o jeho poezii poprvé dozvěděli velcí

---

²⁰ THOMAS, 2000. str. 24.

²¹ ŠRUT (ed.), 1988. str. 44.

²² THOMAS, 2014. str. 7.

angličtí literáti, Stephen Spender nebo T. S. Elliot. „Ničím si spisovatel u ledových anglických intelektuálů nezíská větší přízeň než obviněním z obscenity,“ poznamenává k tomu Constantine Fitzgibbon.²³ Na tento malý úspěch Dylan Thomas brzy navázal úspěchem dalším. Mnohem důležitějším.

22. dubna 1934 bylo rozhodnuto, že Dylan vyhrává druhou knižní cenu magazínu Poet's Corner a bude vydávat svou první knihu. Přišlo to v pravý čas; dříve, než stihl skandál v The Listener vyprchat z paměti šokované literární veřejnosti. Hlavní editor Sunday Referee, Mark Goulden, však chtěl mladého básníka nejprve vidět. Constantitu Fitzgibbonovi později řekl, že virtuozy těchto básní byla tak velká, že se nemohl ubránit pochybám, zda je tento velmi mladý kluk z Walesu skutečně napsal. Aby se ujistil, že se nestal obětí podvodu, zaplatil Dylanovi jízdné do Londýna i hotel. Jejich první rozhovor však Gouldena utvrdil, že opravdu stojí před rozeným básníkem. Jak se mu tak složité a originální básně podařilo stvořit, vysvětlil Thomas slovy: „Prostě to plyne...“²⁴

Po tom, co obhájil autorství svých básní, odjel do Battersea (Londýn), aby zde strávil Velikonoce s Pamelou a její matkou. 9. dubna se vrátil domů a začal připravovat básně k vydání. Výhra v soutěži konečně přiměla jeho rodiče uvěřit, že z jejich syna ještě něco bude, a Dylan je začal připravovat na to, že se kvůli vydání konečně přestěhuje do Londýna.

Útočiště našel u Alfreda Janese a Mervyna Levyho, svých přátel z kavárny Kardomah, kteří v Londýně oba studovali uměleckou univerzitu. S několika dalšími spolužáky bydleli v domě číslo 5 na Redcliffe street poblíž Chelsea. Pro Dylana to bylo o to výhodnější, že naproti přes Temži se nachází Battersea, kde bydlela Pamela Hansford Johnson.

Dylan se na Redcliffe street nastěhoval 10. listopadu 1934. Prostředí, do kterého přijel, bylo prostředí umělecké: Nezařízený pokoj, čítající dvě železné postele, pokrývaly štětce, plátna a prázdné pivní lahve. Ve vzduchu visela uvolněná atmosféra, vůně olejových barev a špatná finanční situace. „Bylo to intenzivně formující období,“ vzpomíná Alfred Janes, „doba nekonečné diskuze. Všichni jsme byli nesmírně vzrušeni velkými umělci té doby, od Picassa po Kleea, od Gabo po Epstaina.“²⁵

---

²³ ŠRUT (ed.), 1988. str. 45.

²⁴ Young Dylan Thomas: The Escape to London – The Atlantic. [online]. Copyright [cit. 07.03.2023]. Dostupné z: <https://www.theatlantic.com/magazine/archive/1965/10/young-dylan-thomas-the-escape-to-london/660599/>

²⁵ JANES, 2018, str. 11.

Ted' když byl v Londýně, mohl se Dylan starat o vydání své knihy. Kniha vyšla už o měsíc později, 18. prosince 1934 v nákladu pěti set kusů. Nesla prostý název: 18 Poems. Vydána byla malým nakladatelstvím Fortune Press, které publikovalo každého, kdo publikaci zaplatil. Dylan nedostal žádný honorář, a navíc prý musel určitý počet výtisků sám odkoupit. Byly to oběti, na které byl jistě připraven, a především které se vyplatily, protože jej po knižním debutu začali brát na literární scéně zase o trochu vážněji. Napříč časopisy se objevilo několik velmi lichotivých recenzí: „Jedna z nejpozoruhodnějších knih básní, která se za několik posledních let objevila,“ napsali v *European Quarterly*. Nebo: „Přiznávám Dylanu Thomasovi, že je první významný básník, který prorazil módní limity a mluví nevypůjčeným jazykem.“²⁶

Dylan se začal dostávat do povědomí londýnské bohémy. Pracoval na básních i povídkách a taky na nepsané části svého díla, na pověsti prokletého básníka, který nemá zábrany. Pobýval v hospodách jako *Fitzroy Tavern*, *The Wheatsheaf*, nebo *Marquis of Granby*, a dělal to, co mu bylo už ze Swansea přirozené: Pil, kouřil, mluvil, bavil sebe i všechny okolo. Svou schopnost zalíbit se využíval, jak to jen šlo. Došel k názoru, že hrát básníka pro všechny kolem, je součástí básníkovy povolání. Nasadil si masku, z které vlastně nikdy nevyšel, neboť mu byla vlastní.

„Mezi našimi zvyky musel být zvláštní kontrast,“ vzpomínal malíř Janes. „Zatímco jsem byl přilepený ke svému stojanu a den za dnem experimentoval, Dylan se ztrácel na celé dny – možná týdny.“²⁷ Byla to již zmíněná hospoda *The Wheatsheaf*, kde se mu později přihodilo něco neobyčejného. 12. dubna 1936 se zde setkal s mladou tanečnicí, Caitlin Macnamarovou, svou budoucí ženou. Na první pohled se do ní zamiloval a ona mu neodolala.

Byla to výrazná dívka s hustými, kučeravými vlasy, narozená v Londýně irským rodičům. Chodila na taneční školu a toužila stát se tanečnicí ve volném stylu, po vzoru Isadory Duncanové. Tančila v londýnských hospodách a barech a, stejně jako Dylan, neměla daleko k alkoholu. Její otec, bohémský básník, rodinu opustil, ještě když byla v útlém věku.

Dylanovi Caitlin představil Augustus John, velšský malíř, v Anglii vysoce uznávaný. Byl to přítel její rodiny, a ačkoliv ji prý během jejího portrétování znásilnil, zůstávala v Londýně po

---

²⁶ JANES, 2018, str. 63.

²⁷ JANES, 2018, str. 19.

jeho boku, protože jí poskytoval střechu nad hlavou. Caitlin o Dylanovi, ani jeho poezii, nikdy neslyšela. Vzhledem jí prý taktéž nezaujal, a přece na něm našla něco, co ji okouzlo. Možná to bylo jeho sebevědomí a hra na bohémství – jí tolik vlastní. „Musel to být jeho manér ztraceného chlapce, co mě k Dylanovi přitahovalo,“ napsala pak ve svých memoárech. „Stal se mým novorozeným děťátkem... Ale pod tou zdánlivou nevinností a bezmocností leželo semeniště mazaností a intrik. Dylan málokdy nedostal, co chtěl. Byl to převlečený král egoistů a já byla jeho zářivá egoistická královna.“²⁸

Jejich první setkání v hospodě Wheatsheaf se jim stalo osudným; opilý a okouzlený Dylan prý Caitlin hodinu od seznámení žádal na kolenou o ruku. Strávili spolu poté týden v Eiffel Tower Hotel, v pokoji, který platil Augustus John. Poté se na nějakou dobu rozdělili.

Než došlo k jejich dalšímu setkání, Dylan se účastnil Mezinárodní surrealistické výstavy, která byla v Londýně zahájena 11. června 1936. Přednášel na ní také Paul Éluard nebo Salvador Dalí, zahalený do potápěčského obleku. Svědčí to o tom, jak moc si londýnští umělci Dylanovy přítomnosti považovali. Vzpomeňme, že měl v době výstavy na kontě jen jedinou útlou básnickou sbírku. Svým chováním ale každý den dokazoval, jak moc to s poezií myslí vážně. Zdá se, že jej mnozí opravdu vážně brali. Jeho největší úspěchy však měly teprve přijít.

15. července Dylan bojoval o Caitlin. S Alfredem Jonesem odjel z Londýna do Swansea, aby zjistili, jak dopadla výstava, kterou pořádal Augustus John a na níž měl Jones svoje obrazy. Augustus John s Caitlin pobývali u přítele v Laugharne. V automobilu Fredova otce je mladíci jeli navštívit. Cestou zpátky se jejich auto rozbilo, a tak je ve svém automobilu vezl Augustus John. Dylan s Caitlin, sedící na zadním sedadle, se v autě začali líbat a John je nervózně sledoval ve zpětném zrcátku. Na nejbližší zastávce pak Dylana pěští srazil na zem a odjel s Caitlin a Fredem do Swansea. Dylan se musel vrátit autobusem.

V říjnu toho roku pak napsal Caitlin dopis: „Miluji tě: Je skoro až moc krásné (pro mě) to říct, ale chci to říct a říkám to – miluji tě; a vždycky jeden druhého držíme naživu. Nyní s tím nemůžeme dělat vůbec nic, ale oba z nás to vědí. Dokud jsi se mnou, můžeš dělat cokoli a být kýmkoliv.“

---

²⁸ THOMAS, Caitlin. 2008. str. 87.

11. července 1937 se Dylan a Caitlin, vstříc protestům Dylanových rodičů a všech okolo, vzali. Svatba proběhla v Cornwellu bez jakékoliv slávy. „Všechno bude tiché a neokázalé, dva zdejší vesničané nám půjdou za svědky, nemáme ovšem ani halíř, až na ty tři libry, které pečlivě ukrýváme na zaplacení licence,“²⁹ napsal Dylan otci. Bydleli pak dva roky u matky Caitlin nebo u známých. Dylanovi už vyšla druhá kniha a jeho vyhlídka se zlepšila.

K vydání *Twenty-five Poems* došlo 10. září 1936, tentokrát v počtu sedmi set padesáti kusů a pod solidním nakladatelem (J. M. Dent & Sons). Kniha si všimla i vážená básnířka a literární kritička Edith Sitwell. Byla dcerou z rozvrácené šlechtické rodiny, psala poezii a literární kritiku a společně se svými dvěma bratry (v Londýně byla trojice známa jako Sitwells) vydávala antologii poezie *Wheels*. Svou první báseň publikovala rok před tím, než se Dylan narodil.

Když se k ní v roce 1936 dostaly jeho básně, jejím prvním dojmem byl šok. Údajně prohlásila, že by měl být jejich autor předveden k psychoanalytikovi, než napáchá něco horšího. Když se ale do dvou publikovaných sbírek ponořila, přehodnotila své stanovisko. V literárním magazínu *London Mercury* počátkem roku 1936 napsala v recenzi k *18 Poems*: „Neznám žádného mladého básníka naší doby, jehož poetické dary jsou tak skvělé.“

Obrázek 2: Dylan Thomas s Caitlin Macnamarovou (Thomasovou)
v Londýně

---

²⁹ ŠRUT (ed.), 1988. str. 161.

Později toho roku mluvila v Sunday Times stejně vřele i o Twenty-five Poems: „Práce tohoto velmi mladého muže (je mu dvacet dva let) je na vysoké úrovni strukturou i tématy. Nedokážu jmenovat jediného básníka této nejmladší generace, který ukazuje tak velké sliby, a dokonce tak velké úspěchy.“³⁰

Sithwell pak Dylana kontaktovala a pozvala ho na svůj večírek. „Nikdy jsem nepoznala nikoho, kdo by byl schopnější zalíbit se ostatním,“ napsala později. „A to nebyl jen výsledek jeho velké vřelosti, šarmu a dojemného důvtipu. Nikdy jsem nepoznala nikoho se svatější a dětštější neviností mysli.“³¹

Důsledkem toho, že Sithwell rozbouřila debatu o Thomasově knize, se všech sedm set padesát kusů rychle vyprodalo a následovaly tři dotisky (vydáno bylo znovu i 18 Poems). Sbíрка se tak stala jednou z nejúspěšnějších té doby. Dylan také dostal práci v BBC. Začal vysílat pořad „Life and the Modern Poet“ (Život a moderní básník), v němž četl své povídky a básně.

V roce 1938 se s Caitlin na nějakou dobu usadili v Laugharne, vesnici poblíž Swansea, která je významně spojena s koncem Thomasova života. Pobýval zde až do své smrti, napsal zde některé pozdější básně a také se Laugharne stalo inspirací pro jeho jedinou divadelní hru (hru pro hlasy) „Under Milk Wood“ (Pod mléčným lesem).

O rok později, 30. ledna 1939, přivedla Caitlin na svět syna. „Jmenuje se to Llewelyn Thomas, má to červený obličej, velmi našťvaný, a modré oči,“ napsal Dylan Vernonu Watkinsovi, „Trochu modré a trochu zelené. Nemá to rádo svět.“

---

³⁰ Dylan Thomas – The Atlantic. [online]. [cit. 10.03.2023]. Dostupné z: <https://www.theatlantic.com/magazine/archive/1954/02/dylan-thomas/640573/>

³¹ Tamtéž.

1.3 Válka – filmová produkce a básnické znovuzrození

Jak moc byl nebo nebyl Thomas na roli otce připraven, je věci názoru. Faktem ale je, že se rodina kolem roku 1938 (ostatně jako kdykoli později) topila v dluzích a finančních prostředků nebylo mnoho. Dylan připravoval vydání nové básnické sbírky „The Map of Love“ (Mapa lásky), v naději, že mu přinese alespoň nějaký výdělek. Zatím se snažil peníze shánět, kde se dalo. Nejdříve se přihlásil o grant, který umělcům poskytovala instituce „Royal Literary Fund“. Přestože za ním stál T. S. Elliot a Edith Sithwell, peníze nedostal. „Mé literární nároky „byly shledány nedostatečně silnými pro účely společnosti,“ citoval v ukřivděném dopise vyjádření instituce. „Komu chtějí své peníze dát?“³²

Poté vypracoval jiný plán: Chtěl najít co nejvíce mecenášů – bohatých umělců, dobře provdaných paniček a úspěšných spisovatelů – a přemluvit je, aby mu měsíčně zasílali několik málo liber. Alespoň než svou sbírku dokončí. Psal Edith Sithwell, Augustu Johnovi, Margaret Taylor a dalším. Na splacení dluhů, které stále přibývaly, to však nestačilo. Peníze sotva dokázaly pokrýt náklady na jídlo a cigarety.

Snažil se také o vydání svých prací v USA. Dopisování s Jamesem Laughlinem z nakladatelství New Directions však vyústilo v publikaci až na konci roku 1939. Výbor nesl název „The World I Breathe“ a šlo o první Thomasovu publikaci ve Spojených státech.

„The Map of Love“, Thomasova v pořadí třetí sbírka, vyšla 24. srpna 1939. Byla složená ze šestnácti básní a sedmi poetických povídek. Naděje, které do ní Dylan vkládal, se bohužel nenaplnily. Výtisků se prodalo žalostně málo. Některé reakce byly chladné, některé velmi znepokojivé: „Technika zůstává, inspirace je pryč. (...) A myslím, že můžeme říct, že mnoho z jeho obrazů je nonsens,“³³ zněla recenze v časopise New Statesman. Dost možná za to, že kniha zůstala bez povšimnutí, mohla doba; světový konflikt byl na spadnutí a málokdo se asi staral o poezii.

Když válka skutečně začala, Dylan jí byl velmi zaskočený. Jeho dětství a dospívání bylo poznamenáno zkušeností první světové války, o které slýchal nebo četl a která ve Walesu zapříčinila ekonomickou krizi. Pracoval tehdy jako novinář a všechno viděl z první ruky. Nemohl tedy uvěřit, že lidstvo do něčeho takového spadlo znovu. „Pro něj nebyla žádná země

---

³² FERRIS, 1989, str. 174.

³³ FERRIS, 1989, str. 178.

lepší než druhá a všichni lidé si byli rovni, bez ohledu na rasu nebo náboženství. Nerozeznával žádné hranice mezi lidmi,“ napsala Caitlin. „Celá představa války mu byla směšná, ...“³⁴ To, jak situaci Dylan nedokázal nijak racionálně vstřebat, je dobře vidět v jednom z jeho dopisů. Píše: „Nemohu pracovat. Jezdím na kole na dlouhé výlety a myslím si: – Tady jsem na bicyklu a je válka.“³⁵

V jakési obraně se snažil válku ze svého života vytěšňovat. Dokud se jej netýkala, nechtěl o ní psát, mluvit ani slyšet. Vojenské službě se vyhnul odvoláním na bronchitidu a astma, kterým od dětství trpěl (jako kuřák o to víc). Navíc se, podle Caitlin, noc před vojenskou zdravotní prohlídkou pořádně opil, aby vypadal opravdu sešle a vysíleně. Před komisí prý málem zkolaboval. Byl tedy zařazen do kategorie C3 a sloužit by šel až mezi posledními.³⁶

Stále se tím však nevyřešil problém, jak má v tak těžké době uživit rodinu. Často odjížděl do Londýna poohlížet se po příležitostech. 4. dubna 1940 mu v Londýně vyšla kniha „Portrait of the Artist as a Young Dog“ (Portrét umělce jako štěněte), sbírka povídek inspirovaná dětstvím ve Swansea. Její název je narážkou na Joycův román „Portrét umělce v jinošských letech“. V době války kniha nezbudila velkou pozornost, avšak dnes je asi nejčtenější Thomasovou knihou. Byla tu i další próza, kterou chtěl Dylan vydat: Autobiografická novela „Adventures in the Skin Trade“ (Příhody při shazování kůží) měla na „Portrét“ navázat. Šlo o groteskní příběh mladého kluka, který opouští své rodné město a v noci tajně odjíždí do Londýna, kde se proplétá mezi podivnými lidmi. Po celou dobu má při tom na prstu zaseknutou láhev od piva. Nakladatel však absurdní a ironický příběh odmítl. Dylan už neměl moc možností, jak získat peníze, a tak se rozhodl prodat rukopisy svých mladických „Sešitů“.

S rodinou se v té době stěhoval z místa na místo: Pobývali střídavě v Laugharne a v Londýně, u příbuzných Caitlin, přátel nebo Dylanových rodičů. V létě roku 1940 bydleli u svého přítele Johna Davenporta. Dylan s ním pracoval na společné knize „The Death of the King's Canary“, parodii na thriller. Při tom se stále poohlížel po penězích.

Na nápad Augustuse Johna Dylan napsal Siru Kennethu Clarkovi z Ministerstva informací, jestli by pro něj nenašel práci. Ministerstvo informací tehdy shánělo nejlepší kreativce, novináře a scénáristy, aby zahájilo produkci válečné propagandy. Je to paradox, neboť Dylan

---

³⁴ JANES, 2018, str. 86.

³⁵ ŠRUT (ed.), 1988, str. 162.

³⁶ JANES, 2018, str. 87.

válku i s její propagandou nenáviděl. Ministerstvem informací byl odmítnut, ale na válečných filmech nakonec začal opravdu pracovat. Donald Taylor ho přijal do své Strand Films Company, kde začal pracovat především jako scenárista, ale také jako producent a vypravěč. Jeho plat byl zpočátku osm liber týdně, později se však blížil ke dvaceti librám.

Společnost Strand Films Company Ltd, sídlící v londýnské čtvrti Soho, byla ve válečném období hlavní produkcí dokumentárních filmů ve Velké Británii. Uzavřela smlouvu s Ministerstvem informací na produkci propagandistických filmů, které měly za cíl pozvedat morálku obyvatel Británie a získávat nové rekruty. Během druhé světové války takových filmů různé délky vyprodukovala nad sedmdesát. Jedním z nejúspěšnějších byl film „These are the Men“ (To jsou ti muži) z roku 1943, k němuž napsal scénář právě Thomas. Také ho režíroval a sám namluvil. Film byl sestříhán ze záběrů nacistického propagandistického filmu „Triumph des Willens“ (Triumf vůle) z roku 1935. Thomas v něm vložil do úst nacistických hodnostářů vlastní slova: Hitler tedy stojí nad davem v Norimberku a Thomasovým hlasem pronáší, že vyrostl z neurotického dítěte a vzdal se umění, protože byl neschopný. Šlo o velmi odvážné a chytré provedení, film apeloval na lidi komediální formou.

Můžeme na tom příkladu vidět, že se Thomas v nové práci našel; šla mu od ruky a snad ho i bavila. Mohl v ní kreativně útočit na authority. Jako zaměstnanec prý byl slušný, chodil včas, v pracovní době příliš nepil a dokázal spolupracovat v týmu. Špatně to ale bylo pro jeho poezii.

V první polovině války napsal pouze dvě nové básně v hrubé verzi. Hilly Janes k tomu myslím správně poznamenává: „Univerzální témata zrození a smrti, lásky a ztráty, která plnila jeho vnitřní duchovní svět, byly nyní děsivě opravdovou částí každodenního života.“³⁷ Jako by válka Thomasovu inspiraci vykradla. Obavy a strachy, o nichž básník psával ze skrytu své duše, se najednou staly hlavním tématem v životech lidí a pro poezii žádné téma nezůstalo. Navíc na ni Thomas, od svého působení v South Wales Evening Post poprvé zaměstnaný, patrně neměl čas.

Inspiraci, která se později přeměnila v novou vlnu tvůrčí energie, mu však vnukla jedna událost. Způsobila, že se Dylanův postoj k válce změnil. Už ji nepovažoval za něco, co se ho netýká, nýbrž za něco, co se zapsalo do jeho duše. Šlo o první drastický nálet na Londýn, tzv. „London Blitz“, který proběhl 7. září 1940. Thomas se toho dne vrátil z domova do Londýna,

---

³⁷ JANES, 2018, str. 86.

aby zde pokračoval ve své práci na scénářích. Dorazil velmi nešťastně, neboť k večeru, jen o několik hodin později, nálet začal. Thomas jej sledoval z první ruky ze své kanceláře ve Strand Films. Dylanova přítelkyně Theodora Fitzgibbonová popsala hrůzu těmito slovy: „Luftwaffe posílala jednu vlnu bombardérů za druhou až do tří do rána... místa byla bombardována, dokud nepřipomínala pusté hromady suti, a aspoň tisíc lidí bylo zabito, mnoho dalších uvězněno, zraněno a bez domova. Letadla letěla po Temži, která byla nasvícená jako děsivá pantomima, kolem London Bridge, Victorie, Chelsea a všude bez rozdílu shazovala svůj smrtící náklad...“³⁸

Obrázek 3: Dylan Thomas stojící v sutinách Londýna

---

³⁸ Discover Dylan Thomas's life | Discover Dylan Thomas. The official Dylan Thomas website. Discover Dylan Thomas [online]. Copyright 2015 [cit. 11.04.2023]. Dostupné z: <https://www.discoverdylanthomas.com/life>.

Pohled, který se toho večera Thomasovi naskytl, jej inspiroval k dokončení básně, nad níž smýšlel a která měla dát jméno jeho nové sbírce: „Deaths and Entrances“ (Smrti a vstupy). Zde je úryvek: „*On almost the incendiary eve / of several near deaths, / when one at the great least of your best loved / and always known must leave / lions and fires of his flying breath, (...)*“³⁹ V překladu: „*V tom malém vzníceném podvečeru / několika blízkých smrtí, / kdy přinejmenším jeden z tvých milovaných / dobrých známých musí dát sbohem / lvům a ohňům svého vlajícího dechu, (...)*“⁴⁰

Můžeme sledovat proměnu Thomasovy poetiky. Válečné básně svou adekvátností udělaly dojem i na ty, kteří Thomasovu poezii po vydání sbírky „The Map of Love“ odsuzovali. Další básní, která bezprostředně po náletu vznikla, je „Among those killed in the dawn raid was a man aged a hundred“ (Mezi zabitými při ranním náletu byl stoletý muž). Jde o sonet s příběhem muže, jehož dlouhý život náhle ukončila tato událost. Ostatní básně s tématem náletu vznikly později, až kolem roku 1944. Jde o „Ceremony after a fire raid“ (Smuteční obřad po náletu) a „A refusal to mourn the death, by fire, of child, in London“ (Odmítnutí truchlit nad smrtí dítěte uhořelého při náletu na Londýn). O posledně zmíněné bude řeč později, v rozboru básní.

Nálet na Londýn ještě nebyl všechno, co Thomase zasáhlo. 19. února 1941 bylo bombardováno i jeho rodné město, Swansea. Když Thomas poté do Swansea přijel, našel jenom sutiny. Přes osm set budov (včetně kavárny Kardomah) bylo kompletně zničeno.⁴¹ „Naše Swansea zemřelo,“⁴² řekl prý Dylan jednomu z přátel, kterého na ulici potkal. Později o tom napsal rozhlasovou povídku „Return Journey to Swansea“ (Návrat do Swansea), kterou odvysílal v B.B.C.

Thomasovo zaměstnání v Londýně rozdělilo jeho rodinu. Caitlin s malým Llewellynem většinu času trávila sama daleko ve Walesu. Její osamění samozřejmě nebylo pro manželské vztahy dobré. Navíc už dávno nebyla nadějnou a nezávislou tanečnicí, úděl matky definitivně ukončil jakoukoli víru ve slibnou kariéru. Tušila také, že pro Dylana Londýn není jenom práce a povinnosti, ale i alkohol a ženy. Samozřejmě tušila správně; Thomas nebyl ideální

---

³⁹ THOMAS, 2000. str. 97.

⁴⁰ ŠRUT (ed.), 1988. str. 89.

⁴¹ Discover Dylan Thomas's life | Discover Dylan Thomas. The official Dylan Thomas website. Discover Dylan Thomas [online]. Copyright 2015 [cit. 11.04.2023]. Dostupné z: <https://www.discoverdylanthomas.com/life>.

⁴² JANES, 2018. str. 92.

manžel a opravdu nějaké milostné aférky měl. Caitlin byla stále více netrpělivá a naléhala, aby zase žili pohromadě.

Koncem roku 1942 se se synem konečně přestěhovali za otcem do Londýna. Rodina žila v chudých podmínkách v Chelsea. Narodilo se jim tam druhé dítě, dcera Aeronwy. V červenci 1944 se pod hrozbou dalšího bombardování Thomasovi přestěhovali na venkov. Dylan se zařídil tak, aby mohl většinu práce pro Strand Films vykonávat z domova. Když byl nyní pryč z rušného města, začal se znovu více věnovat tvorbě básní. Vznikly zmiňované básně o náletu na Londýn, ale také mnohé další, které doplnily vznikající sbírku „Deaths and Entrances“.

V klidné velšské krajině Thomas objevil inspiraci jiného rázu. V myšlenkách se začal vracet do dětství, které v tomto kraji prožíval. Přepracoval starou báseň ze Sešitů „The Hunchback in the Park“ (Hrbáč v parku) a stvořil novou rozsáhlou báseň „Fern Hill“ (Kapradinový vrch) o tom, jak trávil prázdniny u příbuzných na statku, který nesl toto jméno.

Ke konci války rodina pobývala v malém městečku New Quay na západním pobřeží Walesu, kde Thomasovi žili obklopeni přáteli a v poklidné atmosféře. Dylan zde zažívá tvůrčí obrození, doplňuje svou sbírku, pracuje na rozhlasových vysíláních pro B.B.C., na scénářích filmů a začíná pomýšlet na divadelní (nebo spíše rozhlasovou) hru. I Caitlin je o něco klidnější, přátelí se s Dylanovou kamarádkou z dětství Verou Philips, která žije v sousedství. V létě roku 1945 se však i v New Quay nečekaně odehraje dramatická událost, která rodinu dovede k dalšímu stěhování.

Ze služby se do New Quay vrátil manžel zmiňované Very Philipsové, jistý William Killick, velitel komanda, které vedlo tuhé boje v Řecku. Válkou byl hluboce poznamenaný a stál na kraji nervového zhroucení. V New Quay se necítil dostatečně respektován a zdálo se mu, že lidé válku nebrali vážně. Dylan a jeho přátelé jej jednoho večera urazili v hospodě a alkoholem posilněný generál v noci přišel k domu Thomasových a začal svou služební zbraň střílet do domu. Poté prý vtrhl dovnitř s granátem v ruce a se slovy, že celou rodinu zabije. Dylan mu v tom zabránil a vše se obešlo bez zranění. Pro Dylana to však byla traumatická situace, která ho ještě dlouho provázela ve snech.⁴³

---

⁴³ Discover Dylan Thomas's life | Discover Dylan Thomas. The official Dylan Thomas website. Discover Dylan Thomas [online]. Copyright 2015 [cit. 15.03.2023]. Dostupné z: <https://www.discoverdylanthomas.com/life>.

Rok 1945 byl pro básníka jinak velice úspěšným rokem. Podepsal smlouvu s B.B.C. a začal vysílat v několika programech. Namlouval své povídky a básně, i texty napsané speciálně pro rozhlasové přenosy. Stále častěji byl také obsazován do rozhlasových her; účinkoval v adaptaci Miltonova „Ztraceného Ráje“ nebo v Aischylových dramatech. Jeho hluboký zvučný hlas dokázal upoutat a Thomas svými výkony sklízel značnou pozornost. Nezajistilo mu to sice stálý příjem, ale za to se více dostal do povědomí společnosti.

V následujícím roce konečně vyšla dlouho připravovaná sbírka „Deaths and Entrances“, která sklídila velký úspěch. Bylo vydáno tři tisíce výtisků, které byly do měsíce téměř vyprodány, a v dotisku Dent vydal další tři tisíce. Narostl také zájem o předchozí Thomasovy knihy, které dosud ležely nakladateli na skladě.⁴⁴ Všechny recenze novou sbírku chválily. „Tato kniha sama o sobě z něj, dle mého názoru, dělá vedoucího básníka,“⁴⁵ napsal jeden z kritiků v časopise Spectator. Edith Sitwell o svém favoritovi psala nadšeně. Přispěla také k tomu, aby mu společnost „Society of Authors“ příští rok udělila stipendium v podobě čtyřměsíčního zájezdu do Itálie. Odcestoval s celou rodinou, sestrou Caitlin a jejím synem. Nejdřív navštívili Řím a Florencii a poté pobývali na ostrově Elba. Účelem pobytu bylo, aby se Thomas mohl odreagovat a ničím nerušen se věnovat tvorbě. Žádné zázraky se však nekonaly. Celý pobyt pracoval pouze na jediné básni. Mnohé vysvětluje to, co Thomas napsal před několika lety Lawrenci Durrellovi, který ho zval na návštěvu Řecka: „Anglie je to pravé místo pro plyného a hořlavého autora. Nejvznešenější hymny slunce se píší v temnotě. Kdybych se vypravil někam, kde je slunce, prostě bych jenom seděl na slunci.“⁴⁶

Po návratu se na pozvání básnickovy mecenášky Margaret Taylor rodina přestěhovala do lokace kousek od Oxfordu, kde jim Margaret vypůjčila malý domek, nebo spíše chatu. Dylan tak mohl snadněji dojíždět do Londýna a účinkovat ve vysíláních B.B.C. V té době také pokračoval v tvorbě filmových scénářů pro Strand Films, kde jeho služeb využívali i po válce. Mimo to se konečně věnoval práci na své dlouho zamýšlené divadelní/rozhlasové hře, která tehdy nesla název „The town, that was mad“ (Město, které bylo šílené). Její finální název při premiéře však zněl „Under Milk Wood“ (Pod mléčným lesem).

V březnu roku 1949 pak Thomas vycestoval z Británie znovu, tentokrát do Prahy. Aloys Skoumal, skvělý český překladatel a v letech 1947-1950 československý kulturní přidělenec

---

⁴⁴ FERRIS, 1989. str. 218.

⁴⁵ Contributors to Wikimedia projects. (2001, November 7). Dylan Thomas – Wikipedia. Wikipedia, the free encyclopedia. [cit. 16.03.2023]. Dostupné z: https://en.wikipedia.org/wiki/Dylan_Thomas#cite_note-167

⁴⁶ ŠRUT (ed.), 1988. str. 165.

v Londýně, ho pozval na ustavující sjezd československých spisovatelů. Jeho průvodkyní zde byla básnička a překladatelka Jiřina Hauková, která na jejich setkání vzpomíná v doslovu výboru Thomasovy poezie nazvaném „Kapradinový vrch“. Thomase tehdy představila Vladimíru Holanovi. Píše, že ačkoli Holan neuměl anglicky, dobře si rozuměli; ukazovali na knihy světových básníků a posunky hodnotili jejich velikost.⁴⁷ Dylan v Praze pobyl šest dní, kromě oficiálního setkání se účastnil několika soukromých večírků a údajně na nich předčítal úryvky z „Under Milk Wood“.

Doma ho čekalo milé překvapení. Margaret Taylor se rozhodla pro jeho rodinu zakoupit dům ve vesnici Laugharne, aby měl básník konečně stálý domov. Byl jím „Boathouse“, osamocený dům na pobřeží řeky Taf, která Laugharne protéká. Margaret za dům zaplatila tři tisíce liber a Thomasovi se do něj nastěhovali v dubnu 1949. „Dala jste mi život. A nyní ho budu žít,“⁴⁸slibuje Dylan Margaret v děkovném dopise. Ani jeden z nich nemůže tušit, že už za čtyři roky bude mrtvý.

Obrázek 4: „Boathouse“ v Laugharne, poslední místo, kde básník žil

---

⁴⁷ HAUKOVÁ (ed.), 1965. str. 112.

⁴⁸ FERRIS, 1989. str. 293.

1.4 Americký sen – sláva a smrt

„Boathouse“ v Laugharne se stal Thomasovým bydlištěm až do konce jeho ne příliš dlouhého života. Zdá se, že toto místo považoval za svůj „domov“ v tradičním slova smyslu. Do Laugharne se za ním přestěhovali i jeho rodiče. Pobývali v domě zvaném „Pelican“ na hlavní ulici, naproti Dylanově zdejší oblíbené hospodě „Brown’s Hotel“. V Laugharne také spatřilo světlo světa jeho třetí dítě, chlapec Colm, narozený 25. července 1949.

Tři Dylanovy poslední velké básně jsou zasazeny do zdejší klidné krajiny, dají se téměř považovat za básně místopisné. Jde o básně „Over Sir John’s hill“ (Nad kopcem Sira Johna), „Poem on his Birthday“ (Báseň na jeho narozeniny) a „In the White Giant’s Thigh“ (Na stehnu bílého obra). Ozývá se v nich křik volavek a jestřábů, kteří létali po šedivé obloze nad řekou Taf. Dylanovi se pohled na ně naskýtal každodenně a jejich volání bylo součástí tohoto tajemného a inspirativního kraje.

Zmíněné básně vznikaly v malé dřevěné garáži na útesu nad řekou, která patřila k domu a v minulosti ukrývala první automobil v Laugharne. Před Thomasovými totiž bydlel v „Boathouse“ jakýsi doktor, který ho vlastnil.⁴⁹ Dylan si garáž zařídil po svém, opatřil ji knihami a fotografiemi svých literárních vzorů, přátel a rodiny. K malému oknu s výhledem na kopec Sira Johna postavil psací stůl s popelníkem a přeměnil tak garáž ve svou pracovnu, kterou nazýval „writing shed“ (psací kůlna). Každý den po obědě zde psal, zatímco se Caitlin starala o děti; po večeri oba vyrazili do hospody.

Již po několika měsících v Laugharne Thomas obdržel dopis od mladšího amerického básníka Johna Malcolma Brinnina, který mu nabízel cestu do Ameriky. Dylan měl Ameriku v hlavě už dlouho: Jeho knihy se tam dobře prodávaly, a tak v ní viděl potenciální možnost, jak své umění zmonetizovat a vydělat balík peněz. Už dříve se snažil domluvit ve Spojených státech několik přednášek, avšak marně. Když tedy konečně nastala správná chvíle, neváhal.

J. M. Brinnin byl v té době čerstvě ve funkci ředitele Centra poezie asociace „Young Man’s and Young Women’s Hebrew Association.“ Thomasovu poezii obdivoval a svůj nový post viděl jako možnost, jak Thomase do Ameriky dostat. Ve své knize „Dylan Thomas in America“ o tom píše: „Když mu bylo dvacet a mě osmnáct, četl jsem některé z jeho prvních

---

⁴⁹ Discover Dylan Thomas's Laugharne | Discover Dylan Thomas. (n.d.). Discover Dylan Thomas. [cit. 18.03.2023]. Dostupné z: <https://www.discoverdylanthomas.com/places/wales/laugharne>

básní v anglických časopisech, zejména v *New Verse*. Od té doby jsem jeho kariéru sledoval. Když mi v roce 1949 bylo nabídnuto vedení Centra poezie, přijal jsem tuto pozici s jednou myšlenkou: konečně mohu osobně pozvat Dylana Thomase do Ameriky. Můj první počín v mé nové pozici byl – napsat mu. Jeho odpověď byla okamžitá a přijetí velmi vřelé.⁵⁰

Začaly se domlouvat podrobnosti. Především finanční stránka věci; Thomas v dopisech jasně vysvětlil, že pro něj cesta nemá smysl, pokud nebude schopen vrátit se s nějakým finančním obnosem. Zároveň dodal, že nemá žádné peníze, a že mu tak bude muset být zapláceno i cestovné. Brinnin mu chtěl vyjít vstříc, a navíc sám viděl v celé věci potenciál, a tak pro Thomase začal domlouvat množství autorských čtení a přednášek. Byl si jistý, že básníkovu pověst dokáže přeměnit v peníze. Předmětem debaty ale byl i samotný obsah čtení. „Existuje nějaký pádný důvod, proč by všechna moje čtení měla být věnována mé vlastní práci?“ táže se Thomas Brinnina. „Upřímně doufám, že ne. Co bych chtěl dělat víc než cokoli jiného, je číst od řady současných britských básníků, včetně mě. Daleko raději čtu práci jiných chlapů než svou vlastní: připadá mi to jasnější. Hodina mě nahlas je peklo a vytváří před myslí velké hořící skvrny.“⁵¹

Caitlin chtěla odletět do Ameriky s Dylanem, ale on jí to rozmluvil s tím, že by to bylo příliš náročné a drahé. Možná mu však šlo i o to, aby nebyl v „zaslíbené zemi“ ničím svazován. 21. února 1950 odletěl z londýnského letiště na svůj první, čtyři měsíce trvajícím, americkým pobyt.

„Zabaleny jako imigrant do své beztvare parky z hrubé vlny, vlasy rozčuchané jako hnízdo, z kterého vyletěl pták, oči široké a vyděšené, jako by zhlédly celou děsivou pravdu Ameriky naráz, vystoupil do nulové zimy mrazivého a jasného rána na letišti Idlewild,⁵² popisuje jejich první setkání Brinnin. Posnídali spolu a vydali se na projížďku po New Yorku. Brinnin ho při ní seznamoval s programem naplánovaných událostí. Domluveno bylo na čtyřicet šticí, kde měl Thomas přednášet, a na první vystoupení už bylo prodáno tisíc lístků.

„Toho rána se už několikrát zlomil do záchvatů kašle, které ho zachvátily po celé délce těla, vehnaly mu slzy do očí a nemohl mluvit. (...) Tyto útoky byly zpravidla krátké, nezdálo se, že by ho znepokojily, a vždy se vzpamatoval během několika minut, zdánlivě nevyrušen

---

⁵⁰ BRINNIN, 1955. str. 3.

⁵¹ BRINNIN, 1955. str. 31.

⁵² BRINNIN, 1955. str. 3.

kolapsem, který by kohokoli jiného poslal do postele,⁵³ popisuje Brinnin, jak se to mělo s Thomasovým zdravotním stavem, způsobeným dlouhými roky kouření a pití.

Ono první čtení proběhlo v Kaufmannově koncertní hale v centru New Yorku. Dylan před ním měl prý obrovskou trému. Publikum, které na jeho umění čekalo, bylo mnohem větší, než kdy mohl tušit. V šatně se prý těsně před svým příchodem na jeviště v záchvatu kašle zvracel do umyvadla.⁵⁴ Když však vystoupil na pódium a začal svým hutným hlasem číst verše Yeatse, Hardyho, Lawrence, Sitwell, a nakonec verše svoje, diváci byli ohromeni. „Thomasovi se podařilo něco neuvěřitelného,“ píše Karl Shapiro. „Skočil do publika, které mu rozumí, i když nerozumí jeho poezii. Posluchači ho chápou instinktivně... Vědí, že toto je poezie, a vědí, že je určena jim.“⁵⁵ Sám Thomas však po svém výkonu nadšené pocity neměl, nebo je alespoň nedával najevo. „Cítil jsem se jako velmi osamělý zahraniční trpaslík řečnící tam v té v obrovské hale,“ píše Caitlin po vystoupení, „Ale čtení šlo dobře.“⁵⁶

Po druhém čtení, které proběhlo opět v New Yorku, pokračovalo básnické turné čtením na Kolumbijské univerzitě, v Yale, na Harvardu, Cornellu a Bryn Mawru. Thomas byl všude nadšeně přijímán a po čtení poctěn ovacemi. Na univerzitní půdě působil jako zjevení. Oproti ostatním seriózním přednáškám byly ty jeho protknuty průpovídkami a historkami, které by diváci dokázali poslouchat hodiny. Občas byl však jeho projev pro učené pracovníky univerzity moc. Zápis v jednom deníku popisuje večeri po vystoupení. „Básník užíval velice sprostého jazyka a opile vyjadřoval lásku všem profesorkám jakéhokoli věku.“⁵⁷

Mezery mezi čteními byly pravidelně vyplněny večírky, které byly napříč městy k Thomasovu příjezdu pořádány. Každý znal historky o Thomasově opilství a každý je chtěl vidět na vlastní oči. On tu pozornost miloval a to, co chtěli vidět, jim dával. Dobře si přitom uvědomoval, že jenom „hraje básníka“. Považoval to však za součást svojí práce. „Když jsme se kolem třetí konečně vrátili do mého domu,“ popisuje Brinnin cestu z jednoho takového večírku, „zdálo se, že strmé ledové schody ve skalní stěně vedoucí k němu jsou nepřekonatelné. Doslova jsem Dylana tlačil před sebe, zastavil se, abych popadl dech nebo ho vytáhl ze sněhu, když jsem nad ním ztratil kontrolu, a nakonec jsem ho dostal na délku paže

---

⁵³ BRINNIN, 1955. str. 9.

⁵⁴ JANES, 2018. str. 149.

⁵⁵ ŠRUT (ed.), 1988. str. 179.

⁵⁶ THOMAS, 2014. str. 64.

⁵⁷ FERRIS, 1989. str. 256.

od dveří. Ale nechtěl jít dovnitř. ‚Ted‘ řekl pohrdavě, ‚ted‘ přesně víte, co jste přivezli do Ameriky.‘⁵⁸

Turné pokračovalo přes Berkeley a Vancouver do Los Angeles, kde se Dylan setkal s některými svými přáteli z válečného Londýna. Byl mezi nimi jeden kolega ze Strand Films, který nyní pracoval pro Hollywood, a na Dylanovo přání se mu podařilo domluvit setkání s Charliem Chaplinem. Navštívili ho na jeho večírku a Dylan prý Chaplina přemluvil, aby poslal Caitlin do Laugharne telegram, jinak by mu jejich setkání nevěřila.⁵⁹ Život v Californii se Dylanovi tak líbil, že se za Brinninovými zády snažil zrušit své další čtení na Floridě, a tvrdil, že je nemocný.

Obrázek 5: Dylan Thomas během čtení na americkém turné

---

⁵⁸ BRINNIN, 1955. str. 36.

⁵⁹ JANES, 2018. str. 151.

Na každém svém čtení nicméně Thomas podával ohromné výkony. „Nikdy předtím ani potom jsem nic takového neslyšel, a to jsem osobně slyšel skoro každého velkého básníka tohoto století,“⁶⁰ napsal jeden z profesorů Mount Holyoke College.

Hilly Janes uvádí, že Dylan za turné obdržel 7 800 dolarů (tehdy 2600 liber). Víc než polovina této částky však padla na cestovní náklady, jídlo a alkohol. Do Laugharne se prý Thomas navrátil s pouhými dvěma sty dolary. Dalšíh osm set dolarů pak bylo v kabelce pro Caitlin (ukryl je tam Brinnin, aby je Dylan nemohl utratit). Navíc prý Caitlin našla v kapse jeho kabátu dopisy, které si psal s americkou novinářkou Pearl Kazin. To byla jedna z Dylanových milostných afér za oceánem. Caitlin ale všechno vysvětlil a věc dopadla v rámci možností dobře.

Doma Thomas pracoval na básních, ale především na své hře pro hlasy *Under Milk Wood*, jejíž podoba se pomalu krystalizovala a v říjnu poslal její první verzi do B.B.C. Na podzim se v Londýně setkal s Brinninem, který tam přiletěl i s Pearl Kazin. Když se o jejich setkání později dozvěděla Caitlin, došlo v Laugharne mezi ní a Dylanem k hrozivým hádkám a fyzickým bojům.

V příštím roce (1951) odletěl do Íránu, aby tam pracoval na filmu, který si objednala „Anglo-Iranian Oil Company“. Film však nikdy nebyl dokončen. Ve stejném roce mu také časopisecky vyšly dvě velmi důležité básně: „Do not go gentle into that good night“ (Nechod tak něžně do té dobré noci), báseň pro jeho otce, který byl smrtelně nemocný, a „Lament“ (Nářek), dlouhá a temná autobiografická báseň, v níž si je Thomas vědom své blížící se smrti. Obě básně budou rozebrány později v této práci.

Laugharne také navštívil John M. Brinnin se svou snoubenkou. Dylan mu četl z „*Under Milk Wood*“ a začali spolu plánovat druhé americké turné. Tentokrát však Caitlin pochopitelně trvala na tom, aby jela taky; děti zatím zůstaly u známých. Do Ameriky pár tentokrát cestoval na palubě lodi *Queen Mary*. Vypluli 15. ledna 1952.

Po uvítací párty u Brinnina doma byli ubytováni v newyorském hotelu Chelsea. Ameriku si prý užívali a velice silně pili. Svědčí o tom i dopis, který pár poslal přátelům do Walesu: „Padli jsme v boji na ostrově Manhattanu na jaře 1952,“ píše v něm Dylan, „v udatné bitvě

---

⁶⁰ FERRIS, 1989. str. 255.

proti americké štědrosti. Američan zvaný Double Rye skolil Caitlin. Mne skalpoval Bourbon. Posmrtné pozdravy... od Caitlin a Dylana.“⁶¹

Vystoupení, kterých bylo letos naplánováno ještě více než při Thomasově loňské návštěvě Spojených států, však byla znovu fenomenální. A znovu bylo každé z nich provázeno ohromnou trémou, jak popisuje Brinnin: „Večere skončila a on se začal propadat do svitků své úzkosti před čtením. Zhroutil se do rohu taxíku a prosil o jakoukoli známku odkladu, a byl to znovu odsouzený muž, když jsem s ním šel k místu jeho popravy. Ale jakmile byl na pódiu, zdálo se, že povstal sám ze sebe, aby podal další zvonivý výkon.“⁶²

Poprvé mu také bylo nabídnuto, aby nahrál audiozáznamy svých prací pro vydání ve formě vinyly. Deska, která z toho v příštím roce vznikla, byla velice populární. Na jedné straně byly nahrány různé básně a na druhé vánoční povídka „A Child's Christmas in Wales“, která se díky tomu stala klasikou.

Po návratu domů Thomas pokračoval v práci na *Under Milk Wood*. Dent se také rozhodl znovu vydat Thomasovy básně, tentokrát všechny shrnuty do jedné knihy „*Collected Poems 1934-1952*“ (Sebrané básně 1934-1952). Dylan k ní napsal prolog formou básně „*Prologue*“, která metaforicky popisuje jeho dílo. „*Collected Poems*“ vyšly 10. listopadu 1952 a Thomas za ně obdržel prestižní Foylovu cenu. Literární kritik Philip Toynbee v její recenzi napsal: „Thomas je největší žijící básník píšící v anglickém jazyce.“⁶³ Zdálo se, že lidé, kteří měli možnost nyní uchopit Thomasovu poezii jako celek, konečně rozpoznali její velikost. Jejímu autorovi bylo třicet osm let.

Možnou radost však zase velmi brzy vystřídalo truchlení. Těsně před Vánocemi básníkův milovaný otec, D. J. Thomas, muž, který v Dylanovi vypěstoval lásku k poezii, po dlouhé nemoci zemřel. V prvních měsících roku 1953 také na rakovinu jater zemřela Dylanova sestra Nancy, a Caitlin, kvůli špatné finanční situaci, musela potratit dítě, které čekala. Dylan na tom nebyl po fyzické ani psychické stránce dobře.

21. dubna 1953 se vydal znovu do Ameriky. Po třetí. Možná aby zapomněl na všechna svá trápení a rozptýlil se slávou a pozorností, již se tam těšil. Ferris píše: „Londýn byl neúspěšný

---

⁶¹ ŠRUT (ed.), 1988. str. 193.

⁶² BRINNIN, 1955. str. 28.

⁶³ Contributors to Wikimedia projects. (2001, November 7). Dylan Thomas - Wikipedia. Wikipedia, the free encyclopedia. [cit. 27.03.2023]. Dostupné z: https://en.wikipedia.org/wiki/Dylan_Thomas#cite_note-167

pokus uniknout z Cwmdokin Drive a Amerika byla neúspěšný pokus uniknout od všeho.“⁶⁴ Tentokrát s sebou do Ameriky odváží svůj rukopis „Under Milk Wood“, aby ze hry nejdříve sám předčítal na Harvardu a později v plném obsazení při hrané premiéře v auditoriu „Poetry Centre“.

Premiéru měla tehdy na starosti Brinninova asistentka Liz Reitell, kterou Brinnin jmenoval do pozice Dylanovy agentky, aby s ním už nemusel sám ztrácet nervy. Dylan s ní měl samozřejmě nějaké románky. V té době už byl jeho zdravotní stav velmi špatný, před premiérou neustále upadal do záchvatů kašle, které nyní byly horší než kdy před tím, stále trpěl dnou, a navíc se mu podařilo zlomit si ruku, když opilý spadl ze schodů, takže „Under Milk Wood“ předváděl s rukou v sádře. Hra ale i tak sklidila obrovský úspěch.

Před odjezdem se Dylan ještě stihl setkat s hudebním skladatelem Igorem Stravinským, kterému Thomasovu práci představil W. H. Auden. Stravinský přišel s návrhem spolupráce na hudebně-divadelním představení; opeře, pro kterou by Dylan napsal libreto a on hudbu. Toto dílo bohužel nikdy nevzniklo, ale prý pracovali s nápadem napsat tuto operu o konci a znovuzrození světa, na jehož počátku by stálo slovo.⁶⁵

Po návratu domů se Dylan cítil vyčerpaný víc než kdy předtím. Všichni v jeho okolí poznali, že se jeho stav za krátkou dobu velmi rychle zhoršil. Kromě častých záchvatů kašle také občas omdlával a ztrácel vědomí. V září Laugharne znovu navštívil John Malcolm Brinnin, aby s Dylanem napsal články o „Under Milk Wood“, které vyžadovaly americké časopisy. Thomasovo jméno už bylo v Americe opravdu populární. Přicházelo také stále více nabídek na další představení a zdálo se, že by vydělané peníze konečně mohly stačit na slušné živobytí.

Caitlin byla ale logicky proti tomu, aby Dylan do Ameriky odjel; alespoň dokud se jeho zdraví nezlepší. Jenže ho tam táhlo ještě něco jiného než peníze: Chtěl se zase vidět s Liz Reitell, které od svého odjezdu psal milostné dopisy. 9. října 1953 tedy opouští Laugharne znovu, naposled. Ještě před odletem se mu podařilo v jedné z londýnských hospod ztratit finální rukopis „Under Milk Wood“, což zjistil až na letišti. Naštěstí mu byl přítel z B. B. C. schopný přivést kopii, kterou tam pořídili, když jim Dylan rukopis předtím dal k dispozici.

---

⁶⁴ ŠRUT (ed.), 1988. str. 167.

⁶⁵ JANES, 2018. str. 179.

V Americe se znovu ubytoval v hotelu Chelsea (který je dnes známý tím, že v něm umírali umělci) a začal připravovat a s herci zkoušet představení. Jenže už na třetí zkoušce zkolaboval. Liz mu sehnala doktora, který mu dal léky a injekce, a pár dní zase přešlo bez větších útrap. Dylan zvládl účinkovat ve své hře, avšak herci i publikum viděli, že s ním něco není v pořádku.

Zvrat přišel 27. října, v den jeho devětatřicátých narozenin. Oslavu, kterou mu přátelé uspořádali, opustil a zůstal na hotelovém pokoji. Zůstával na něm i další dny a vylézal jenom proto, aby si zašel na pivo nebo whisky do své oblíbené hospody „White Horse“. Liz mu dávala prášky, aby vůbec dokázal usnout, a vodila k němu doktora. Také poslala telegram o Dylanově stavu Caitlin.

4. září se Thomas vzbudil ve dvě hodiny v noci a oznámil Liz, že jde do „White Horse“ na drink a že bude do hodiny a půl zpátky. Když se pak za tři hodiny vrátil, byl opilý a prohlásil: „Měl jsem osmnáct panáků whisky, myslím, že je to rekord!“ Lehl si k Lizz a řekl jí: „Miluji tě... Ale jsem osamělý.“⁶⁶

Další den se Dylan od rána dusil a zvracel. Liz několikrát přivolala doktora, který mu dal morfium a ubezpečil Dylana, že bude muset být hospitalizován. Než k tomu však došlo, Dylan začal mít halucinace, patrně jako příznak deliria tremens, a velmi obtížně dýchal. Byla přivolána sanitka, která ho už v bezvědomí převezla do nemocnice sv. Vincenta. Dalšího dne za ním do nemocnice dorazil i Brinnin. Dylan byl stále v bezvědomí v neustálé péči doktorů, dýchal pouze za pomoci kyslíkové masky.

Jeho stav se hodiny a hodiny neměnil a poté se začal zhoršovat. Do krku mu musela být zavedena kanyla, aby vůbec mohl dýchat. John Brinnin s Liz a dalšími přáteli se střídali v čekárně. Brinnin byl na telefonu s Caitlin, která touto dobou čekala na letišti na svůj let. Dorazila dalšího dne ráno. První slova, která Brinninovi řekla, údajně zněla: „Je už ten zatracený chlap mrtvý?“⁶⁷ Ráno probíhalo klidně, ale odpoledne se Caitlin vrátila do nemocnice opilá, rozbíjela věci v čekárně a napadla Johna Brinnina. Musela jí být nasazena svěrací kazajka a byla hospitalizována na psychiatrii.⁶⁸

---

⁶⁶ BRINNIN, 1955. str. 272.

⁶⁷ BRINNIN, 1955. str. 285.

⁶⁸ BRINNIN, 1955. str. 289.

Dylan Thomas zemřel 9. září 1953. Po několika dnech strávených v komatu přestal dýchat. Teprve několik dní mu bylo třicet devět let, jeho tělo však bylo zničené jako tělo starého muže. Pohřben byl pod jednoduchým bílým křížem v Laugharne.

Caitlin se později s dětmi přestěhovala do Itálie a našla si nového přítele, s kterým měla syna Francesca. Zemřela v roce 1994 a na své přání (které rodinu velmi překvapilo) byla pohřbena ve Walesu vedle Dylana.

2 CHARAKTERISTIKA OSOBNOSTI A TVORBY

2.1 Charakteristika Thomasovy osobnosti

Thomasova osobnost, jak se nám jeví z jeho děl, z výpovědí současníků a z dobové životopisné literatury, je osobnost velice rozporuplná. Vypadá to, že právě rozpor byl hlavní hnací silou Thomasova osobního i tvůrčího života. V jeho osobnosti bylo mnohé paradoxem, stejně jako v jeho poezii, která, složená z paradoxů, tvoří celek.

Živý Dylan Thomas, s kterým se lidé setkávali, byl jiný než Dylan Thomas v básních Dylana Thomase. Jeho básně mají velký filozofický přesah a ať jsou radostné či temné, vždy jsou velmi vážné. Navzdory tomu Thomas jako člověk byl nejčastěji příhodně popisován jako „klaun.“ Mezi lidmi toužil být středem pozornosti a o všem (i o sobě) mluvil jedině v nadsázkách a ironii. Tuto svou lidskou stránku předvádí jedině ve svých prózách. Vernon Watkins, jeden z jeho nejbližších, to potvrzuje: „Tyto pozdní prozaické práce, se všemi svými humornými invencemi, byly tvořeny jeho sociálním životem, poezie naopak jeho izolací; izolací baviče, který sejmul svou masku.“⁶⁹ Watkins zároveň vysvětluje, že se v poezii Dylan nepřetvařoval, ale naopak byl doopravdy sám sebou. „Jako všichni skvělí klauni, byl smutný.“⁷⁰

„Maska“, o které Watkins mluví, však také nebyla maskou v pravém slova smyslu. Thomas ji nosil od mládí a bral ji za svou. Někdo napsal „chameleonská kvalita“. Hravě se dokázal přetransformovat v to, co si protějšek pod jménem Dylan Thomas představoval. Jeho skuteční přátelé tomuto jevu říkali „instantní Dylan“.⁷¹ Hodně brzy (okolo svých sedmnácti let) pochopil, že jestliže má být považován za výjimečného básníka, musí se také výjimečně chovat. Snažil se tedy zhmotnit archetyp „prokletého básníka“ a působit co nejvíc zhýralým dojem. Opíjel se, co nejčastěji to šlo, a když zrovna opilý nebyl, předváděl, že je. Jeho celoživotní láska k alkoholu, která jej nakonec stála život, možná měla kořeny v pouhé hře na básníka.

Co je však obdivuhodné, je to, že jeho snaha o udržení mýtu „enfant terrible“ ani v jediném momentu mládí nepronikla do jeho poezie. Básnické kvality tohoto autora byly od raného

---

⁶⁹ WATKINS, 2015. str. 108.

⁷⁰ WATKINS, 2015. str. 100.

⁷¹ ŠRUT (ed.), 1988. str. 183.

věku na tak vysoké úrovni, že ho snad ani nenapadlo dehonestovat je prázdným tlacháním. Jeho život nebyl čistý, tvorba byla. Ale samozřejmě tu byl vývoj: Z některých motivů častých v juvenilích do vydání své prvotiny vyrostl.

Na rozdíl od většiny géniů tedy Thomas nebyl introvertním typem. Byl tím vzácným typem člověka, který byl zároveň velmi inteligentní a ve společnosti populární. „Intelektuálové i baviči byli poněkud zahanbení po setkání s ním, dokázal je přebít v jejich vlastní hře; ale jestli byli vřelí, rychle poznali, že on je vřelý také.“⁷² O poezii nerad diskutoval a na kritiku reagoval odměřeně a s důvtipem. „Neměl rád intelektuální mluvení – ačkoliv to dokázal dělat s velkou kompetencí, kdyby chtěl. Báł se, že se slova s přehnanou analýzou zmenší, zcvrknou a ztratí svůj originální lesk.“⁷³

Od Thomasovy smrti až podnes spisovatelé a básníci pláčou nad tím, jak zbytečně a lhostejně největší velšský básník zemřel. Vyčítají americké veřejnosti, že s klidem sledovala, jak se z Thomase pomalu vytrácí život, a žádný z nakladatelů či spisovatelů mu nepomohl. Jiní vidí jádro problému už v Londýně, kde Dylan hrál básníka poprvé. Myslím však, že nemá smysl vinit lidi, kteří se pohybovali okolo něj, protože Thomas byl, kým byl, a často velmi jasně viděl, že směřuje k nehezkému konci. Člověk (tedy i básník) se může vzepřít svému osudu, nikdy však nemůže uniknout sám sobě. Výstižné, myslím, je, co napsala Thomasova dobrá přítelkyně a mecenáška Margaret Taylor: „Můj přítel Dylan umřel na Dylana Thomase.“⁷⁴

---

⁷² WATKINS, 2015. str. 107.

⁷³ THOMAS, Caitlin, 2008. str. 20.

⁷⁴ ŠRUT (ed.), 1988. str. 185.

2.2 Charakteristika Thomasovy poezie

Za svého života Thomas napsal stovky básní s různými motivy a tématy, stovky básní rozličného stylu. Ačkoliv se jeho poezie během let vyvíjela, můžeme stanovit hned několik hlavních témat, která jeho básnické dílo rámcují. Jsou to témata obecná, témata týkající se základů života. Patří mezi ně láska a sexualita, příroda, čas, zrození, smrt. Všechna tato témata jsou přitom propojena v dokonalé syntéze a návaznosti. Thomas se na svět dívá perspektivou panteismu jako na celek, v podstatě nezná hranic: Láska je zároveň nenávisť, štěstí smutkem, život je zároveň smrtí a smrt zrozením. Krev je to stejné, co voda, myšlenka je to stejné, co hmota.

Tato vůdčí myšlenka Thomasova díla je to, co činí jeho poezii tolik zvláštní, že se nedá dobře zaškatulkovat. Má prvky surrealismu – věci nadreálné se v ní stávají reálnými –, prvky vitalismu – vládnu v ní přírodní síly, oslavují se smysly –, navíc evokuje dojmy kubismu – vše je roztrženo a nazíráno převrácenou perspektivou.

Motivy, které v básních nacházíme, jsou opět obecné motivy. Především počasí a roční období. Na pozadí střídání ročních období Thomas zobrazuje plynutí času. Jde o přímou úměru: Jaro – zrození, léto – dospívání, podzim – stárnutí, zima – smrt. Vše plyne v koloběhu, jehož chod nelze zastavit, svět je jednotný organismus, v němž je vše provázáno. Z Thomase to činí (řeceno s jistou hyperbolou) básníka pohanského. O jednotlivých motivech, které dílo provází, bude více řečeno v analýze jednotlivých básní.

„V Thomasově poezii je minimum materiálu, který lze přeložit do prózy,“⁷⁵ napsal Stephen Spender velice správně. Právě to je, myslím, hlavní kvalitou Thomasových básní. Poezie, kterou nelze popsat jinými slovy než těmi, která v ní použil autor, je poezie čistá. Thomasovy básně se nesmíme snažit chápat příliš racionálně, nýbrž je musíme chápat citem a životem. Ten, kdo nikdy nežil a necítil touhu nebo strach, v nich nenalezne nic než slova.

T. S. Elliot byl tohoto názoru: „Zvláštností jeho typu génia bylo, že buď napsal skvělou báseň, nebo něco, co se blíží nesmyslu.“⁷⁶ V jistém smyslu mi nezbyvá než s ním souhlasit. Thomasova poezie totiž, jako poezie Rimbaudova, balancuje na hranici mezi genialitou a bláznovstvím, mezi tím, co nám ještě dává smysl a co už ne. Je to individuální; to, čemu se

---

⁷⁵ ŠRUT (ed.), 1988. str. 199.

⁷⁶ Young Dylan Thomas: The Escape to London – The Atlantic. [online]. Copyright [cit. 10.04.2023]. Dostupné z: <https://www.theatlantic.com/magazine/archive/1965/10/young-dylan-thomas-the-escape-to-london/660599/>

jeden čtenář marně snaží porozumět racionálně, druhý pocitově chápe hned po prvním přečtení. Edith Sithwell k tomu napsala: „Ve svém sešitu mám citát o malíři, který maluje strom a stává se stromem. Tato kondenzace esence, tato síla „stát se stromem“ je jednou ze sil, které dělají z Dylana Thomase skvělého básníka. Jeho básně se na první pohled mohou zdát zvláštní... Ale kdybychom slyšeli strom mluvit k nám svým vlastním hlasem, nezdál by se nám ten hlas divný?“⁷⁷

„Vyjadřuje se uvnitř jazyka, a nikoli prostřednictvím jazyka,“ vysvětluje Thomasovo úsilí „stát se stromem“ Pavel Šrut. Zastává při tom názor, že jeho básně nejsou sebemíň experimentální. „Jsou vlastně obyčejné, jen způsob artikulace je neobyčejný.“⁷⁸ A dokonale tím vystihuje i moje stanovisko k této poezii.

Nikdy jsem Thomase nepovažoval za avantgardního básníka. Jeho dílo čerpá z především z tradice. Je v něm jasně patrná tradice velšské mytologie, tradice duchovní anglické literatury a formální tradice. Spoustu motivů přebírá z Bible, ze spisů Williama Blakea, z velšských kázání. Strukturou svých veršů odkazuje na Johna Keatse i Williama Shakespeara. Navíc svou poezii separuje od politických názorů a její tvorbu považuje za posvátný rituál. Sdružování do skupin (avantgardním umělcům tolik vlastní) má za slabost.

Svatý grál Thomasovy originality nacházím mezi básněmi jeho debutu „18 Poems“. Jsou jím „anatomické básně“, mezi které patří „Before I knocked“, „A process in the weather of the heart“ a „Light breaks where no sun shines“. Tyto básně popisují básníkovy pocity skrze děje uvnitř jeho těla, nenazírají na svět pouze očima, ale i ostatními orgány. Plynutí času nespátřujeme pouze na stromech, které shazují listí, nebo na šedivých vrkočích, ale na tuhnutí krve a záchvěvech srdce a svalů. Nejlépe to přiblíží sám Dylan Thomas: „Své obrazy čerpám z pevného a tekutého světa svého masa a krve... Každá idea, intuitivní či intelektuální, může být zobrazena a přeložena do pojmů těla, jeho masa, kůže, krve, žil, žláz, orgánů, buněk a čivů. Ten malý, kostmi obehnaný ostrov mého těla mne naučil všemu, co vím, v němž jsem všechno prožil a vše procítil.“⁷⁹ Thomas kromě znalostí jazyka, prokazuje také znalosti slušného chirurga, kterým se na rozdíl od Gottfrieda Benn⁸⁰ nikdy nevyučil.

---

⁷⁷ Young Dylan Thomas: The Escape to London - The Atlantic. [online]. Copyright [cit. 10.04.2023]. Dostupné z: <https://www.theatlantic.com/magazine/archive/1965/10/young-dylan-thomas-the-escape-to-london/660599/>

⁷⁸ ŠRUT (ed.). 1988. str. 174.

⁷⁹ ŠRUT (ed.). 1988. str. 154.

⁸⁰ Pozn.: Gottfried Benn (1886-1956) byl německý lékař a básník, představitel expresionismu.

Thomas také našel pro svou poezii nový rozměr, který spočíval v jejím přednesu. Svým hlubokým hlasem a hereckým talentem dokázal nejen básni, ale i jakémukoliv psanému textu vdechnout nový život. Nejlépe se o tom přesvědčili všichni ti, kteří v Americe navštívili jeho autorská čtení. A můžeme se o tom přesvědčit i my sami, neboť jsou audiozáznamy jeho recitace ve slušné kvalitě volně dostupné na internetu. Recitace však není pro jeho přednes to správné slovo; mnohem patřičnější by bylo říct deklamace. Thomas snadno dokázal dosáhnout toho, že se jeho přednes pohyboval na hranici mezi mluvenou řečí a zpěvem. Žádné slabiky neprotahoval, ale svůj hlas podle potřeby dané básně rozechvěl a podtrhl tím její význam. Dokázal naplnit představy o ideálním přednesu poezie, které W. B. Yeats vyslovil ve svém eseji „Deklamace s průvodem psaltéria“⁸¹.

Jeho poezie je pro takový přednes naprosto ideální. Aliterace a vnitřní rýmy dokáží na posluchače zapůsobit, rytmus básní je uhrane. Ten, kdo spatřil v sále tisíce diváků, kteří v hrobovém tichu naslouchali Thomasovým slovům, mohl rozeznat očistný účinek antického divadla. Mnoho lidí, kteří poezii považovali za něco odměřeného a učeného, bylo zaskočeno silou, která z Thomasova vystoupení vyzařovala. Opravdu, jako by byla slyšet ozvěna dionýských scén. Jako by své vnímání poezie jako něčeho posvátného dokázal přenést i na diváky, kteří v poezii nespátřovali víc než literaturu.

Jiřina Hauková se Thomase na jeho návštěvě Prahy zeptala, co by dělal, kdyby žil v totalitním režimu a nemohl publikovat svoje básně. „Říkal, že by měl nějaké zaměstnání a psal si, co chtěl. Básník, je-li to doopravdy básník, musí všechno vydržet, nesmí mu na tom záležet, jestli publikuje nebo ne.“⁸² Myslím, že to stačí jako důkaz toho, že pro něj byla poezie přes všechno jeho výtržnictví především niterní záležitostí.

---

⁸¹ YEATS, 1995. str. 18-34.

⁸² HAUKOVÁ, 1965. str. 112.

2.3 Formální rozbor Thomasovy poezie

Thomas jako všichni velcí básníci ve svých básních nedbal pouze na téma, ale také na formu. Dokonale ji ovládl už jako dvacetiletý mladík. Právě to, že v básních, které v tomto věku zaslal do redakce časopisu „Sunday Referee“, nebyla k nalezení ani jediná slabika navíc, pravděpodobně Victora Neuburga udivilo tak, že nemohl uvěřit Thomasovu autorství.

Thomas těžil z klasické poezie, v níž metrum a rým hrály velkou roli, zatímco jeho současníci od starých forem upouštěli a přecházeli k volnému verši. Na několika příkladech nyní tyto formy analyzuji a přidám pár dalších postřehů k Thomasovu autorskému stylu.

Začněme třeba básní z Thomasovy druhé sbírky „Twenty-five Poems“, která nese název „Shall gods be said to thump the clouds“ (Budeme říkat o bozích, že buší do mraků). Svou strukturou připomíná sonet v obráceném gardu, jak jej používal například Baudelaire. Stejně jako typický petrarkovský sonet má čtrnáct veršů, avšak tercíny (tříveršové sloky) se nenachází na jeho konci, nýbrž uprostřed. Thomas toto schéma dodržel, rýmy však upravil dle své potřeby. Baudelaire ve své variaci (např. v básni „Varovatel“⁸³) rýmuje ve schématu ABBA CCD CCD ABBA. Thomas v první sloce vyměnil obkročný rým za střídavý, tercíny rýmuje jako ABA a ACA a v poslední sloce nacházíme rým přerývaný. Rýmy také nejsou úplné, v některých případech jde právě asonance, což Thomas bohatě kompenzuje aliteracemi a vnitřními rýmy. Metrum se rovná jako u většiny Thomasových básní jambickému pentametru, mužská a ženská zakončení se střídají víceméně nahodile.

Shall gods be said to thump the clouds (A)

When clouds are cursed by thunder, (B)

Be said to weep when weather howls? (A)

Shall rainbows be their tunics' colour? (B)

When it is rain where are the gods? (A)

Shall it be said they sprinkle water (B)

From garden cans, or free the floods? (A)

Shall it be said that, venuswise, (A)

---

⁸³ BAUDELAIRE, 1957. str. 150.

An old god's dugs are pressed and pricked, (C)

The wet night scolds me like a nurse? (A)

It shall be said that gods are stone. (D)

Shall a dropped stone drum on the ground, (E)

Flung gravel chime? Let the stones speak (C)

With tongues that talk all tongues.⁸⁴ (D)

Uvedu další báseň, která je ohlasem na italský sonet. Jde o válečnou báseň „Among those killed in the dawn raid was a man aged hundred“ (Mezi zabitými při ranním náletu byl stoletý muž). Thomas v ní opět dodržel počet čtrnácti veršů, avšak ani zde důsledně nedbal rýmového schématu.

When the morning was waking over the war (A)

He put on his clothes and stepped out and he died, (B)

The locks yawned loose and a blast blew them wide, (B)

He dropped where he loved on the burst pavement stone (A)

And the funeral grains of the slaughtered floor. (A)

Tell his street on its back he stopped a sun (B)

And the craters of his eyes grew springshots and fire (B)

When all the keys shot from the locks, and rang. (C)

Dig no more for the chains of his grey-haired heart. (D)

The heavenly ambulance drawn by a wound (E)

Assembling waits for the spade's ring on the cage. (F)

O keep his bones away from the common cart, (D)

The morning is flying on the wings of his age (F)

And a hundred storks perch on the sun's right hand.⁸⁵ (E)

Forma méně známá než sonet určila podobu Thomasovy nejznámější básně „Do not go gentle into that good night“ (Nechod' tak něžně do té dobré noci). Jde o villanelle (česky také „villanela“). Tato forma se vyvinula z italských renesančních písní, v šestnáctém století byla

---

⁸⁴ THOMAS, 2000. str. 40-41.

⁸⁵ THOMAS, 2000. str. 112

zavedena ve Francii, a koncem devatenáctého století pevně zakotvila v anglické poezii. Mezi básníky, kteří tuto formu použili, patří Oscar Wilde, W. H. Auden, William Empson a básnířky Elizabeth Bishop a Sylvia Plath. Objevuje v Joycově románu „Portrait of an artist as a young man“. Má pevnou strukturu devatenácti veršů, které jsou rozděleny do pěti tercín a jedné čtyřveršové sloky, která stojí na konci. První a třetí verš první sloky se stávají refrény, které se střídají na konci dalších slok (viz schéma) a v poslední sloce jsou oba zopakovány.

Do not go gentle into that good night, (A1)

Old age should burn and rave at close of day; (B)

Rage, rage against the dying of the light. (A2)

Though wise men at their end know dark is right, (A)

Because their words had forked no lightning they (B)

Do not go gentle into that good night. (A1)

Good men, the last wave by, crying how bright (A)

Their frail deeds might have danced in a green bay, (B)

Rage, rage against the dying of the light. (A2)

Wild men who caught and sang the sun in flight, (A)

And learn, too late, they grieved it on its way, (B)

Do not go gentle into that good night. (A1)

Grave men, near death, who see with blinding sight (A)

Blind eyes could blaze like meteors and be gay, (B)

Rage, rage against the dying of the light. (A2)

And you, my father, there on the sad height, (A)

Curse, bless, me now with your fierce tears, I pray. (B)

Do not go gentle into that good night. (A1)

Rage, rage against the dying of the light.⁸⁶ (A2)

---

⁸⁶ THOMAS, 2000. str. 148.

Několik Thomasových básní patrně inspiroval John Keats, kterého Thomas obdivoval. Převzal od něj postupný rým (ABCABC), který opět po svém zakomponoval do svých básní. Báseň „Lament“ (Nárek) má schéma ABCDABCDEFEF. Porovnejme to s Keatsovou „Ódou na slavíka“, která se drží schématu ABABCDECDE. Pro ukázkou nám postačí první sloka:

When I was a windy boy and a bit (A)
And the black spit of the chapel fold, (B)
(Sighed the old ram rod, dying of women), (C)
I tiptoed shy in the gooseberry wood, (D)
The rude owl cried like a tell-tale tit, (A)
I skipped in a blush as the big girls rolled (B)
Nine-pin down on donkey's common, (C)
And on see-saw sunday nights I wooed (D)
Whoever I would with my wicked eyes, (E)
The whole of the moon I could love and leave (F)
All the green leaved little weddings' wives (E)
In the coal black bush and let them grieve.⁸⁷ (F)

Další báseň, která disponuje keatsovským přerývaným rýmem, je „A Refusal to Mourn the Death, by Fire, of Child in London“ (Odmítnutí truchlit nad smrtí dítěte uhořelého při náletu na Londýn). Rýmy zde Thomas dodržuje důsledně. Opět uvedu pouze první sloku:

Never until the mankind making (A)
Bird beast and flower (B)
Fathering and all humbling darkness (C)
Tells with silence the last light breaking (A)
And the still hour (B)
Is come of the sea tumbling in harness⁸⁸ (C)

To byly tradiční formy. Thomasovo básnické dílo je ale mnohem rozsáhlejší. Nejenže nám nabízí také básně ve volném verši, nalezneme v něm také originální autorské formy, které útočí také na zrakové vnímání čtenáře a zdůrazňují výraz básně. Jde tedy o vlastně o

---

⁸⁷ THOMAS, 2000. 148-150.

⁸⁸ THOMAS, 2000. str. 112.

jednoduché kaligramy. Skvělým příkladem je „Vision and Prayer“ (Vize a modlitba) ze sbírky „Deaths and Entrances“. Sloky její první části vypadají takto:

*Who
Are you
Who is born
In the next room
So loud to my own
That I can hear the womb
Opening and the dark run
Over the ghost and the dropped son
Behind the wall thin as a wren's bone?
In the birth bloody room unknown
To the burn and turn of time
And the heart print of man
Bows no baptism
But dark alone
Blessing on
The wild
Child.⁸⁹*

Povšimněme si, že má tato báseň o zrození dítěte a ženě, která otvírá lůno, příznačný tvar kosočtverce, hanlivého symbolu ženského pohlavního orgánu. Pokud vím, kosočtverec s čarou uvnitř se však používá v souvislosti s vulvou pouze za hranicemi Česka a Slovenska. Zda ho znají i ve Walesu, by muselo být podrobeno důkladnějšímu výzkumu, patrně jde ale o náhodu, neboť Thomas v korespondenci obrazec nazývá pouze „diamantový tvar“⁹⁰.

Sloky druhé části básně svým tvarem připomínají přesýpací hodiny. Zda jde i tady o náhodu nebo to byl básníkuv záměr, se mi nepodařilo zjistit. Dávalo by to smysl, protože čas je, jak jsem již několikrát napsal, jedním z hlavních motivů Thomasových básní. Na další straně je vyobrazena první sloka druhé části:

---

⁸⁹ THOMAS, 2000. 114.

⁹⁰ THOMAS, 2000. 246.

*In the name of the lost who glory in
The swinish plains of carrion
Under the burial song
Of the birds of burden
Heavy with the drowned
And the green dust
And bearing
The ghost
From
The ground
Like pollen
On the black plume
And the beak of slime
I pray though I belong
Not wholly to that lamenting
Brethren for joy has moved within
The inmost marrow of my heart bone⁹¹*

Něco podobného nalezneme i u básní „Poem in October“ (Báseň v říjnu) a „Fern Hill“ (Kapradinový vrch). Sloky obou básní mají tento identický tvar:

*It was my thirtieth year to heaven
Woke to my hearing from harbour and neighbour wood
And the mussel pooled and the heron
Priested shore
The morning beckon
With water praying and call of seagull and rook
And the knock of sailing boats on the net webbed wall
Myself to set foot
That second
In the still sleeping town and set forth.⁹²*

---

⁹¹ THOMAS, 2000. str. 120.

⁹² THOMAS, 2000. str. 86.

S trochou představivosti tvar připomíná letícího ptáka – např. racka nebo havrana (oba dva jsou v uvedené sloce zmíněni).

Posledním jevem, nad kterým bych se chtěl u Thomasovy poezie pozastavit, jsou aliterace a vnitřní rýmy. Zmiňoval jsem se o nich už v souvislosti s „Shall gods be said to thump the clouds“. Thomas byl mistr v užívání těchto básnických prostředků, které se ve staré velšské poezii objevují velice hojně. Byl si dobře vědom, že má aliterace a vnitřní rým podíl na tom, co nazýval „magie poezie“⁹³. Je to totiž to, co nás na básni zaujme snad jako první. Všechny Thomasovy básně jsou aliteracemi a vnitřními verši protknuté.

Uvedu některé příklady z „Lamentu“. V této básni jsou velice důležité a jasně rozeznatelné. Už v prvních dvou verších se setkáváme s aliterací (tučně) i vnitřním rýmem (podtrženě): „*When I was a windy **boy** and a **bit** / And the **black spit** of the chapel fold,*“ Poté nás provází celou básní: „*On seesaw sunday nights i **woood** / **Whoever I would** with my **wicked** eyes.*“ Ve třetí slonce dokonce nalezneme čtyři vnitřní rýmy v jednom verši: „*Brandy and **ripe** in my **bright**, **bass prime**.*“

Thomas byl básníkem slov, řemeslníkem se slovy. V jeho tvorbě zvuková shoda často předchází významu a v tom spočívá jeho originalita. Libozvučná slova k sobě poskládal tak, jak se mu asociativně vynořovala v mysli, čímž vznikly překrásné výrazy jako: „On seesaw sunday nights“ (na houpačce nedělních nocí) nebo „green leaved little weddings' wives“ (zeleně olistěné manželky malých svatbiček). Můžeme tedy říct, že jistou roli v procesu jeho tvorby (jak už to ve velké poezii bývá) hrála náhoda. Vždyť to také sám potvrdil slovy: „Magie v básni je vždycky náhodná. Žádný básník by se nemohl zaujatě věnovat tomu složitému řemeslu poezie, kdyby nedoufal, že náhle k zázraku dojde.“⁹⁴

---

⁹³ ŠRUT (ed.), 1988. str. 207.

⁹⁴ ŠRUT (ed.), 1988. str. 209

3 INTERPRETACE NĚKTERÝCH THOMASOVÝCH BÁSNÍ

V této kapitole si dávám za cíl popsat a interpretovat některé z nejdůležitějších básní. Nejdůležitějších z pohledu celého díla: Jsou to básně nejznámější; básně, které vystihují určitou část díla; nebo básně, které shledávám nejoriginálnějšími. Snažím se přitom, aby zde alespoň jednou básní bylo zastoupeno určité tvůrčí období Thomasova života, a abychom tak získali vhled do toho, jak se jeho poezie s přibývajícím zkušenostmi vyvíjela. Básně jsou uvedeny chronologicky, v pořadí, v němž byly vydány.

Nejdříve podám několik faktů, tvrzení a citací, které nastíní kontext básně, uvedu období, v němž vznikla, co bylo pohnutkou k jejímu napsání a tak dále. V samotné interpretaci nebudu pracovat s výrazy jako „lyrický subjekt“ nebo „subjekt básně“ a nebudu rozebírat jeho konkrétní vztah k celé básni. Byť by to možná bylo na místě, přenechám tento úkol jiným. Shrnu pouze, co Thomas napsal, pokusím se odhalit, co tím myslel, a popíšu, jakého účinku tím dosáhl. Myslím, že v případě Thomasovy poezie není třeba mluvit o „lyrickém subjektu“, protože je s opravdovým životem svého autora tak provázána, jak by jen niterní poezie měla být, a ve většině případů nejde o stylizaci, ale přímo o Thomasovo nazírání na svět. Komu jsou ale bližší tradiční učené metody interpretace, může si na místo slova „Thomas“ dosadit slovo „lyrický subjekt“, a interpretace svou funkci nepozbude.

3.1 The force that through the green fuse drives the flower

„The force that through the green fuse drives the flower“ (česky „Síla, která přes zelenou zápalnici pohání kytku“) je jednou z prvních Thomasových básní, která vzbudila doopravdy vřelý ohlas a nasměrovala svého autora k úspěchu. Do svého čtvrtého sešitu Thomas zapsal její první verzi 12. října 1933. 29. října tohoto roku ji pak Victor Neuburg vybral pro publikaci v „Sunday Referee Poet’s Corner“, a označil ji jako „velkou báseň, báseň s kosmickým nadhledem“. Možná právě ona také přesvědčila Neuburga, aby Thomasovi udělil cenu „Book Prize of the Poet’s Corner“ a odměnil ho vydáním první knihy (18 Poems). Thomas do ní báseň v přepracované podobě zahrnul. Nyní se pokusme báseň interpretovat verš po verši:

„Síla, jež zelenou zápalnicí vyžene květ, / žene můj zelený věk; ta, která kořeny stromů vyvrací, / je také zhoubcem mým.“ Co je to za sílu, o níž Thomas píše? Jde o základní sílu, sílu života, ať už je jí cokoliv. Jde o tu magickou energii, která každé jaro nutí květinu vyhnat květy na slunce. Zelenou zápalnicí, kterou tato energie proudí, je pak stonek květiny. Básník působení této síly spatřuje nejen na květině, ale také na sobě. Cítí, jak jí ona energie proudí a pohání jeho mladí. Uvědomuje si však, že je ta síla větší než on a že ho neodvratně vede ke smrti. Tu představu si ve svém mládí jen těžko dovede připustit a stojí před ní jako oněmělý: *„A já nemám slov, jimiž bych řekl zkroucené růži, / že moje mládí ohýbá horkost stejných zim.“* Neví, jak má staré a zkroucené růži (na jejíž místo si můžeme také dosadit starého člověka) vysvětlit, že na něj působí ta stejná síla. Růže přece jasně vidí, že její tělo přestává sloužit a jeho tělo rozkvétá.

Ve druhé sloce Thomas pokračuje o působení síly: *„Síla, jež skálou pramen vody žene, / žene mou rudou krev; ta, která ústí říček vysouší, / mou rudou krev do vosku ztají.“* Dostává se téměř na půdu alchymie, když si krev spojuje s vodou. Chápe, že stejná síla, která nyní žene jeho krev, jednou způsobí, že jeho krev ztuhne ve vosk. *„A já nemám slov, jimiž bych vůstil do žil / a řekl jim, že stejná ústa horský potok sají.“*

„Ruka, která rozvíří vodu v tůni, / vlnu písku zčeří;“ – Zde se v originále píše o tekutém písku (quicksand). Ta stejná ruka, která rozvíří hladinu klidné vody, rozvíří i smrtící tekuté písky; opět jednota života a smrti. A ruka, kterou má Thomas na mysli, pravděpodobně není ruka lidská. Možná myslí zásah něčeho, co je větší než my. Nedokážu si při těch verších nepředstavit ruku, jíž se Bůh dotýká Adama v Sixtinské kapli. Že jde o ruku „božskou“ nám

dosvědčí i to, jak verš pokračuje: „*a ta, co živý vítr spoutá, / můj rubáš k plavbě napne.*“ – Ruka, která spoutá živý vítr, tedy ukončí život, život druhý větrem požene. „*A já nemám slov, jimiž bych viselci řekl, / že z mé hlíny se pálí pro jeho kata vápno.*“ Vápno se ve středověku používalo k ničení těl popravených. Thomas tímto obrazem metaforicky sděluje to, co nám sdělil již v první sloce: Neví, jakými slovy by umírajícímu ospravedlnil, že žije z jeho umírání.

„*Pijavičné pysky času sají z pramene; / láska po kapkách uniká a houstne, kanoucí krev / dá ale zapomenout na bolest. / A já nemám slov, jimiž bych řekl počasí větru, / že čas roztikal nebe kolem hvězd.*“ Čas pomalu vysává pramen života, láska z těla uniká a tělo chladne, jeho zkáza je ale zároveň záchranou. Neboť smrt zbaví člověka bolesti.

Po poslední sloce ještě následuje kuplet (dvojverší): „*A já nemám slov, jimiž bych řekl hrobu své milované, / že tentýž červ kroutí se po mém prostěradle.*“⁹⁵ Thomas zde naposled formuluje svůj strach z jednoty, která vše pohlcuje. Neví, jak by měl říct hrobce milenky, že se k němu pomalu také blíží ten stejný smrtící červ. Červ se objevuje v mnoha Thomasových básních. Je symbolem rozkladu a času, který vnitřně rozežírání vše živé. Tento symbol Thomas přejal od Williama Blakea. Prý ho zásadně ovlivnily Blakeovy kresby ke knize „*The Gates of Paradise*“, kterou si jako třináctiletý chlapec často listoval.⁹⁶

Obrázek 6: Kresba Williama Blakea s názvem „What is man!“ (Co je člověk!)

---

⁹⁵ ŠRUT (ed.), 1988. str. 34.

⁹⁶ THOMAS, 2000. str. 179.

3.2 Light breaks where no sun shines

„Light Breaks Where No Sun Shines“ („Kde slunce nesvítí, tam světlo třaská“) je pravděpodobně nejznámější a nejdůležitější básní z Thomasových mladých let. Stala se totiž průlomem v básnickové kariéře. Poprvé byla publikována 14. března 1934 v týdeníku BBC „The Listener“, a upozornila na svého autora v nejvyšších vrstvách anglické literární veřejnosti. Především skandálem, který způsobila. Čtenáři byla shledána obscénní, a BBC následně zařadila Dylana Thomase na černou listinu.

To, jak veřejnost Thomasova báseň šokovala, ačkoliv v ní nebyl použit jediný vulgarismus, svědčí o její autentičnosti, naléhavosti a síle. Je to báseň nesmírně složitá, která říká mnoho věcí naráz, a která, myslím, čtenáře znepokojovala, protože ji nedokázali nijak rozumově uchopit. Snad z ní pouze cítili něco podvědomého, jakýsi záchvěv erotiky. Je to totiž báseň o zrození lidské bytosti; o světle, které se vyklube uprostřed tmy. A co víc – tento akt, stvoření člověka jakožto těla a duše, popisuje pouze věcmi těla a duše. Je jako pohanský rituál, velice instinktivní, který se dotýká pouze krve a žil a svalů, živlů a ročních období. Působí jako by ji napsal někdo, kdo v životě neslyšel o společnosti, vědě či válce.

V čase, kdy mladí básníci jako W. H. Auden, nebo u nás Nezval či Wolker, směřovali politicky, publikoval Thomas tuto metafyzickou báseň o světle a tmě a životu a smrti, která se dotýká samého počátku bytí. „Nemyslím, že skutečnému umělci škodí, když je osamocený jako umělec. (Dejme se dohromady, když už musíme, – a pojďme do kina.) Když se umělec cítí jako jedinec nevýznamný, pak asi je.“⁹⁷ – Svlékání tmy, str. 160

Přejďeme k samé interpretaci básně. První verš je stejný jako název: „*Kde slunce nesvítí, tam světlo třaská;*“ Co tento verš znamená, vždy bylo a bude předmětem literárních studií. Je to verš, který zamotal hlavu mnoha kritikům. Jeho nejasnost a mnohoznačnost však, myslím, byla úmyslná, neboť Thomas v básni popisuje to, co je před životem. Jelikož si takový stav nedokáže lidská mysl představit, nemůže jí být racionálně popisován. Verš si můžeme vyložit třeba takto: Místem, kde slunce nesvítí, může být myšlena nicota, která člověka provází před zrozením a po smrti, a světlo, které v ní třaská, může být počátek existence. „*kde moře nevíří, tam vody srdce / trkají v příbojích / a přízraky se světluškami v hlavách, / drobní světloňoši / jdou tělem, jehož kosti maso neodívá.*“

---

⁹⁷ ŠRUT (ed.), 1988. str. 160.

„*Svíce ve stehnech / semeno mládí zahřívá a staré símě spálí; / kde semeno se nazačeří, / blyskavý jako fík, / nesvraská mezi hvězdami plod člověka; / kde není vosk, tam zjeví se srst svíce.*“ Tato sloka je patrně metaforickým popisem sexu, toho posvátného rituálu, který vede ke zrození lidské bytosti. Thomas tento kouzelný okamžik popisuje tak, že plod člověka přichází z prostoru mezi hvězdami a není tedy ničím pozemským, ale skoro až nadpřirozeným. Každý člověk je tak ve své podstatě božského původu.

Dále Thomas popisuje, jak se utváří tělo člověka dosud čekajícího v ženském lůně: „*Rozbřesk třaská za očima; / z pólů od špiček nohou k hlavě větrná krev / jak moře přelévá se: / neupoutané, neohrazené gejzíry nebe / tryskají k výhonku / a v jejich úsměvu je příští olej slz.*“

Jeho zorničky černí vyplňuje sama noc, bělost kostí má na svědímá světlo dne, vítr se zapisuje do kůže, které se ještě nestačil dotknout a jaro už se tvoří na víčkách: „*Noc v očních jamkách obeplouvá / jak dehtový měsíc hranice oka; / den rozsvěcuje kost; / kde není chlad, vítr se dere pod kůži, / ošpendlí roucho zimy; / lep jara z víček kane.*“

„*Světlo třaská na utajených místech, / na hrotech myšlenky, kde myšlenka čpí deštěm;*“ Světlo, o kterém Thomas mluví je teď tedy jakousi esencí lidství, která je obsažena v duši. To světlo začínají přenášet první myšlenky, které voní jako déšť, aniž déšť někdy cítily. „*když logika umírá, / tajemství hlíny okem prorůstá / a ve slunci krev tryská;*“ A konečně, z ničeho vzejde člověk: „*nad pustým pozemkem svítání stane.*“⁹⁸

---

⁹⁸ ŠRUT (ed.), 1988. Str. 44-45.

3.3 If I were tickled by the rub of love

Báseň „If I were tickled by the rub of love“ (Kdybych byl šimrán třením lásky) vyšla poprvé v srpnu 1934 v časopisu New Verse a poté v Thomasově první sbírce „18 Poems“. Ještě před tím ji však Dylan v dopise zaslal své přítelkyni a „první literární kritičce“, mladé básnířce Pamele Hansford Johnson. Napsal, že jde o nejlepší báseň, co kdy stvořil.⁹⁹

Ačkoliv to Thomas psal téměř o každé nové básni, v případě „If I were tickled by the rub of love“ o tom tvrzení nepochybují. Je to báseň opravdu originální a skvěle napsaná, navíc pojednává o jednom z nejdůležitějších témat – lásce a sexualitě. O tom, že tuto báseň Thomas neoznačil za nejlepší jen tak zbůhdarma, svědčí také to, že ji o mnoho let později přednášel na většině svých autorských čtení vedle novějších básní a objevila se také na deskách s jeho poezií.

Co je však nejdůležitější, je fakt, že tuto báseň Pavel Šrut a před ním ani Jiřina Hauková nezahrnuli do svých překladů. V českém jazyce tedy ještě nikdy nebyla oficiálně publikována. Přináším její vlastní autorský překlad a z výše uvedených důvodů ji budu také interpretovat v tomto překladu.

Jak jsem už jednou napsal, tato báseň má dvě ústřední témata, která jsou i nejsou tím samým. Je to láska, a k ní náležící sexualita. Nad tím, jaký je jejich vztah k sobě, se Thomas v básni zamýšlí. Také si snaží zodpovědět otázku, jak moc láska ovlivňuje naše životy, jak vzniká (pokud vzniká) a jestli vůbec existuje. Je člověk schopen cítit lásku nebo je pouze unášen pudy?

„Kdybych byl šimrán třením lásky / hloupoučké dívky, co mě vzala na svou stranu, / prorazil jejími stébly, trhaje svou obvázanou strunu,“ začíná Thomas. Sní o tom, že bude prožívat šťastnou lásku, lásku, která ho bude neustále vzrušovat. Sní o krásném pocitu zamilovanosti, tedy „tření lásky“, a zároveň o ukojení své sexuální touhy. *„červené šimrání jak jarní telátko / kdyby mi z břicha škrábalo ven smích, / nebál bych se jablka ni potopy, / ani zlé krve jara.“* Na konci sloky pak popisuje, že kdyby cítil onen pocit šimrání v břiše, který by ho nutil smát se, neměl by strach z jablka (tedy biblického symbolu hříchu), potopy (symbolu zkázy) ani „zlé krve jara“. Tímto výrazem rozumím onen spalující chtíč, který jaro přináší, když po dlouhé zimě probouzí ve všech živých stvořeních lásku, na kterou Thomas nahlíží negativně,

---

⁹⁹ THOMAS, 2000. str. 185.

podobně jako Halas v básni „Arara“: „Zajíc zešílí v březnu / láska ta nemoc stará / lhát jako ďábel / zjara“¹⁰⁰.

Ve druhé sloce se Thomas dostává do samé metafyziky lásky a popisuje, jak láska teprve vzniká v těle člověka, a buňky rozhodují, ke kterému pohlaví bude pud lásky směřovat: „*Bude to muž či žena? řekly buňky / a vrhly švestku jako oheň z masa;*“ a znovu, kdyby se Thomas cítil milován, šimrán dotyky svojí lásky, nebál by se ničeho, ani smrti: „*kdybych byl šimrán líhnocími vlasy, / pak nebál bych se sekery ni kata, / ni zkřížených kopí války.*“ Jednou by miloval a byl milován – byl by naplněn a smrt by už nad ním neměla moc.

Ve třetí sloce se opakuje otázka pohlaví: „*Bude to muž či žena? řekly prsty, / co na stěny kreslí dívkami a muži,*“ tentokrát se však tážou prsty. Jedná se však o jakési prsty abstraktní, které kreslí „dívkami a muži“. Může se jednat o prsty bohů, nebo prsty přírody. „*já nebál bych se přibrat trochu hmoty lásky, / kdybych byl šimrán těmi nezbednými hlady, / co zkouší svůj žár na mé nervy. / Já nebál bych se d'ábla uvnitř beder, / ani otevřené hrobky.* A opět, kdyby cítil nekonečnou touhu, nebál by se ani toho nejhoršího mučení.

V další sloce se zase dostáváme k myšlence na trvalost a nesmrtelnost lásky: „*Kdybych byl šimrán třením milenců, / co neodnese zámek ani klíč / starého mužství spadlých čelistí, muňky a čas a jesličky / by nechaly mě stát jak máslo pro mouchy, / moře hnusu mohlo by mě utopit / na nohou milenek.*“ V případě, že by Thomas poznal lásku, kterou neodvane čas, nebál by se těch nežádoucích věcí, které k lásce patří, jako jsou muňky, čas a jesličky. Tento verš se mi zdá ve svém smyslu trochu úsměvný.

V další sloce se však Thomasovo snění obrací v přijetí kruté reality. Odkládá své platonické myšlenky a svět spatřuje jako svět hříchu: „*Tento svět je způlky d'áblův, způlky můj, / unášen drogou, která hoří v dívce / a létá kolem poupěte, co jí z oka kvete.*“ Jeho touhy se o svět dělí s ďábelskými vnadidly a vše je unášeno sexuální touhou. Mluví také o pomyslné droze, která hoří v dívce. (Mohou jí být feromony a obecně všechno, čím muže ženské tělo vzrušuje.) Jeho pohled se pak stává o to beznadějnějším, když připouští, že žádná platonická láska čas nezastaví a že ho neodvratně čeká stárnutí. Snad až příliš sebetrýznivě si do svého mladého těla projektuje stařecké rysy: „*Starcova holeň prorostlá v mé kůstce / a všichni úhoři páchnoucí v mořích, / sedím a sleduji červa pod mým nehtem / rychle se plazit pryč.*“ Obraz slizkého úhoře opět odkazuje na nečistotu a sexualitu, připomíná mužský pohlavní orgán.

---

¹⁰⁰ HALAS, 1948. str. 13.

Červ (blakeovský symbol rozkladu) už rozežírá básníkovo tělo. Nezbyvá mu tedy než sedět a sledovat ten proces.

Nakonec tedy dochází k negativnímu závěru. To šimrání, to tření, které ve svém těle cítil, nebyla láska, ale červ (čas zabiják). „*A to je to tření, to tření, co šimrá.*“ Lásku už spatřuje jedině beznadějně, jako pudový akt: „*Hrbatý lidoop se svým pohlavím houpe / a z vlhké tmy lásky, ni z jejích boků / nedokáže povstat v půlnoc smíchu; / ani když najde nádheru v prsou / milenky, matky, milenců, či šesti / jeho stop v třešnicích se prachu.*“ Tedy: Člověk není nic než odporná opice, která ze své podoby nikdy nedokáže povstat v onu čistou radost z lásky. Je neovladatelně unášen pudy a žádná láska, ať láska k milence či mateřská láska, ho z jeho pout nedokáže vytrhnout.

Na závěr se Thomas ještě jednou ptá: „*A co je to tření? Peříčko smrti? / Tvoje rty, láska má? Či bodlák v polibku? / Můj Janek Kristus zrozen na trnitém stromě? / Slova smrti sušší jsou než jeho hůl, / mé jizvy slov otiskli s tvými vlasy. / Kéž budu šimrán třením, které zní: / „Muži, buď mou metaforou.*“¹⁰¹ Verš, v němž se objevuje „Janek Kristus“ (v originále „Jack of Christ“), je Thomasovou podivnou slovní hříčkou. V anglické hovorové řeči je „jack“ zdobnělina pro penis (u nás je tomu ekvivalentní „pindík“). Jelikož je báseň sexuálního rázu, dá se v této podobnosti spatřovat autorův záměr. Závěrem sloky ještě Thomas píše o „sloveh smrti“, jimiž rozumím strach ze smrti i snahu vyjádřit a pochopit smrt, která je ústředním motivem Thomasova díla. Zajímavý je také verš „mé jizvy slov otiskli s tvými vlasy“. Znamená, že je Thomasova báseň navždy prosycena ženou, po níž při psaní toužil; vlasy, které znal, navždy uložil do slov.

---

¹⁰¹ Pozn.: Můj vlastní autorský překlad.

3.4 Especially when the October wind

Motiv ročních období je v Thomasově tvorbě velmi důležitý. Zmínky o střídání ročních dob, v němž Thomas patrně spatřoval základní zákon života a přírody, najdeme v mnoha jeho básních. Některé básně mají roční období i v názvu: „I see the boys of summer“ (Vidím chlapce léta), „Here in this spring“ (Tady a na jaře), nebo „Especially when the October wind“ (Zvláště když říjnový vítr). Básně napsané v říjnu jsou pak samostatnou kapitolou Thomasova díla. Vzniklo jich totiž hned několik.

Říjen byl pro Thomase výjimečný tím, že v něm slavil narozeniny (27. října), a doléhaly tak na něj silné pocity. Říjen mu nejvíce připomínal, že „srp času nelze odvrátit“. V průběhu života napsal několik básní s tématem svých narozenin. Jsou to: „Twenty-four years“ (Dvacet čtyři let), „Poem in October“ (Báseň v říjnu) a „Poem on his Birthday“ (Báseň na jeho narozeniny). Báseň, o níž je nyní řeč, „Especially when the October wind“, nebyla napsána přímo k výročí narozenin, je v ní však cítit nostalgie a jisté pnutí, které vyvěrá i ze všech básní k narozeninám.

Báseň vznikla přepracováním starších veršů pro publikaci v časopisu BBC, The Listener, 24. října 1934. Byla to první báseň, kterou Thomasovi v Listeneru otiskli, poté co způsobil skandál s „Light breaks where no sun shines“.

Báseň vyjadřuje Thomasův vztah ke slovům; jeho posedlost slovy. „Skutečný básník se nemůže vzdát poezie.“¹⁰² Slova zde mají navrch nad vším ostatním. Není to tak, že se své city pokouší převést ve slova, nýbrž se pokouší ze slov, která ho obléhají, city stvořit. V básni je cítit nekonečná touha Thomasova génia, touha stvořit něco trvalého, touha po ideálu umění. Také v ní velmi dopodrobna popisuje, jak slova vnímá, jak k němu všechny věci hovoří. Spíše než milostná báseň, by se hodilo označení „sémantická báseň“. Spíše než lyrické verše, vědecké pozorování.

„Zvláště když říjnový vítr / mrazem svých prstů trestá moji kštici, / polapen sluncem jako krab couvajícím, / jdu v ohni, stín kraba vrhám na zem, / na břehu moře slyším ptaččí křik / a v zimním klestí kašlat krkavce.“ Na začátku básně Thomas rozehrává podzimní impresi, obraz pomalu přicházející velšské zimy. Studený říjnový vítr, který mrazí v tváři, se tu mísí se sluncem, které zatím ještě hřeje. Básník se prochází po pobřeží (další ukázka toho, že jde o

---

¹⁰² ŠRUT (ed.), 1988. str. 209

opravdu prožitou, autobiografickou básně – Swansea je totiž přímořské město) a „a slunce jako krab couvající“ háže na zem básníkův stín, který mu taktéž připomíná kraba. Geniální metafory! Thomas pravděpodobně spatřil kraba (na pobřeží Walesu krabi žijí) a rozpoznal podobnost mezi krabem, který couvá, a zapadajícím sluncem, a v zápětí mu něco připomnělo kraba i v jeho kostrbatém stínu.

Při tom, jak v okolní přírodě pozoruje projevy podzimu, myslí na ženu, po níž touží, a jeho srdce svou lásku ventiluje v podobě slov: „*Když promlouvá, mé spěšné srdce chvěje se, / a slova splaví krev vytrysklá ze slabik.*“ Šrutův překlad je zde pro interpretaci poněkud náročný, doslova Thomas píše: „Mé zaneprázdněné srdce, které se chvěje, když ona mluví, vylučuje slabičnatou krev a ždímá její slova.“

Druhá sloka pak nám pak přináší ještě zajímavější metafory: „*A já, vězněn ve věži slov, pozoruji / obrysy žen tam, kde se obzor lomí – / výmluvné a krácející jako stromy, / a děti, jak v parku k hvězdám ukazují.*“ Thomas metaforicky popisuje svoji obsesi slovy, která ho neustále napadají a kterých se nemůže zbavit. Jeho oko upoutají ženské postavy v dálce, které „kráčí jako stromy“. Pravděpodobně se jedná na biblický odkaz: Slepec, kterého Ježíš uzdraví, prohlásí: „I see people; they look like trees walking around.“¹⁰³ (Rozeznávám lidi – vidím něco jako chodící stromy.¹⁰⁴) Jedna složitá metafora však Thomasovi nestačí, a tak si ženy zbožšťuje a připodobňuje je k dětem stojícím v parku a pozorujícím hvězdy.

Sloka pokračuje básníkovým snem, že si ze svých slov o podzimu jednou dokáže tu dívku, po níž touží, stvořit: „*Kěž si tě jednou stvořím ze souhlásek buků / a jednou z hlasu dubů, kéž z kořenů / trnitých hrabství pár not vyženu, / kéž si tě jednou stvořím z řeči toků.*“ Připomíná to Šrámka, který se „trápí a myslí si, kde by ji nejraději potkal“¹⁰⁵, nebo Hrabětovo: „Jednou tě potkám, vím to jistě“¹⁰⁶.

Poté kdesi ve stínech pozoruje běh času: „*Za květináčem s kapradí mi spěchá říci / kyvadlo slovo hodin, vzlétá nerv významu / na kopí ciferníku a skučí po ránu / větrné počasí kohouta v korouhvici.*“ I hodiny mu předávají svou informaci slovy. Jejich tikot vnímá jako slova, která mluví o čase. A dostává se ještě hlouběji do lidského mozku, opět do anatomie, když

---

¹⁰³ Staff, B. (n.d.). Mark 8 – NIV Bible – During those days another large crowd gathered. Si... biblestudytools.com. [cit. 17.04.2023]. Dostupné z: <https://www.biblestudytools.com/mark/8.html>

¹⁰⁴ Marek – On-line Bible. (n.d.). On-line Bible. [cit. 17.04.2023]. Dostupné z: <https://onlineb21.bible21.cz/bible.php?kniha=marek#8>

¹⁰⁵ ŽÁČEK (ed.), 1983. str. 56

¹⁰⁶ HRABĚ, 1999. str. 80

píše, že z kopí ciferníku vzlétá nerv významu (doslovně „nervový význam“) a přináší mu informaci o tom, že je ráno. Skrz kohouta v korouhvi na střeše zase vnímá počasí podzimu. „*Kéž si tě stvořím ze znaků trávy na louce; / návěstí trav mi řekně, co už vím, / a zimu plnou červů mým okem prolomí.*“ V návaznosti na počasí se dostává k přírodě a touží po tom, že si svou ženu stvoří ze znaků, které k němu vysílá vadnoucí tráva na louce, a jeho okem proudí informace o přicházejícím rozkladu. O zimě, jejíž červi, žerou poslední zbytky toho, co v létě žilo. A básník si chce z toho všeho opět stvořit svoji ženu: „*Kéž jednou vypovím tě z hříchů krkavce.*“

Ve čtvrté, poslední, sloce zazní refrén: „*Zvláště když říjnový vítr*“ Je však přerušen všudypřítomnou myšlenkou o ženě: (*kéž si tě stvořím ze zaklínadel podzimu, / z pavoučího jazyka a z hlásných kopců Walesu) / trestá zem pěstmí tuřínů, / kéž si tě jednou stvořím ze slov prostých lásky.*“ Doufá, že svou dívku stvoří ze slov, která už jsou prázdná, „prostá lásky“. Za těmi slovy, kterými se tolik zaobírá, se už neskrývá žádný cit a význam. Vydal jich ze sebe tolik, že už z nich zbyly jenom stíny a jeho srdce je tím toužebným psaním unavené: „*Srdce je prázdné tak, že ve slabikách běhu / chemické krve už vystřihá se hněvu. / U břehu moře slyš ty ptáky temnohlásky.*“¹⁰⁷ Báseň končí touto prázdnotou. Básníkovo srdce už nemá co říct, a tak mu nezbývá než poslouchat ptáky s temnými hlasy. V tom posledním verši jsou však skryty jakési vyhlídky. Jako by ptáci měli svým zpěvem jeho nitro znovu probudit.

---

¹⁰⁷ ŠRUT (ed.), 1988. str. 39-40.

3.5 And death shall have no dominion

Ačkoliv byla „And death shall have no dominion“ knižně publikována až v Thomasově druhé sbírce, *Twenty-five Poems* z roku 1936, jedná se o báseň mnohem starší. Její první verzi Thomas zapsal do svého sešitu v dubnu 1933, a v březnu téhož roku ji publikovaly londýnské noviny „*The New English Weekly*“. Byla první básní, kterou Thomasovi v Londýně otiskli. Přesto ji do své první sbírky nezahrnul a váhal i s jejím zařazením do sbírky druhé. Vernon Watkins ho však přesvědčil. „Když jsem jednoho večera zavolal na Cwmdokin drive, řekl, že se téměř rozhodl báseň vynechat. (...) Řekl jsem mu, jak je pro knihu nezbytná, a jak moc ji obdivuji, hlavně její impulzivní rytmus.“¹⁰⁸ Watkins tak zachránil jedno z největších děl anglicky psané poezie. Thomas báseň přepracoval a na poslední chvíli ji poslal nakladateli.

Báseň vyjadřuje panteistické vnímání světa, tedy života i smrti: Vše tvoří jeden celek, člověk zemře a vrátí se do celku světa. Podle toho, jak je panteismus vykládán, může být považován za náboženský nebo ateistický; záleží na tom, zda onomu všeobjímajícímu jsoucnu přisuzujeme či nepřisuzujeme božskou povahu.

V případě Thomasovy básně se přikláním spíše k ateistickému pojetí panteismu. Ačkoli je v ní odkaz na křesťanství, z celkového vyznění básně vyplývá, že se mrtvý nenavrací k Bohu a nežije posmrtný život, nýbrž propadne nicotě, která je věčná, a v níž je tím pádem nesmrtelný. Přijde o své tělo a smysly, avšak ne o své bytí. Stejně pojetí panteismu, myslím, vyjadřuje i jeden z pozdějších Thomasových veršů: „Po první smrti další není.“¹⁰⁹

Thomas vnímal svět jako dílo přírody, která je jednotná. Pozoroval, že jsou věci i lidé nekoneční a že věci živé nemají hranic. Podobně jako William Blake, který napsal: „Kdyby byly vyčištěny dveře vnímání, člověku by se všechno zjevilo takové, jaké to je, totiž nekonečné.“¹¹⁰ A podobně jako náš Fráňa Šrámek: „...- rci mi pak, rci mi pak, mrtvý / kde počíná, kde přestává živý / nemáme konce -...“¹¹¹.

První verš básně, který je zároveň refrénem na začátku a konci každé sloky, zní: „*A panství smrti pomine.*“ (v originále: „And death shall have no dominion.“) Parafrázuje List Římanům, součást Nového zákona, v němž apoštol Pavel vykládá příběh Kristova zmrtvýchvstání:

---

¹⁰⁸ THOMAS, 2000. str. 208

¹⁰⁹ THOMAS, 2000. str. 86

¹¹⁰ BLAKE, 2017. str. 120

¹¹¹ ŽÁČEK, 1983. str. 147

„Christ being raised from the dead dieth no more – death hath no more dominion over him.“¹¹² (Kristus vstal z mrtvých a už nikdy nezemře – smrt nad ním už nemá moc.) Poté následují verše: „*Nazí mrtví v jedno splynou / s člověkem ve větru a pod západní lunou; / když jejich kosti do běla ohryzány odvanou, / hvězdy jim vzejdou u nohou a loktů;*“ Jakmile mrtví ztratí své tělo a jejich poslední bílé kosti rozfouká vítr, jejich tělo se promění ve hvězdy; budou tedy dál trvat. „*ač smyslů povzbudou, zas budou při rozumu, / ač mořem propadnou, vyplují na hladinu;*“ Ačkoliv ztratí své smysly a svůj mozek, budou po smrti dále rozumní a moudří, avšak ne po lidském způsobu. Ačkoliv se v našem světě propadnou pod hlubiny moře, na druhé straně vyplují a budou svou smrtí znovu zrozeni. A potom krásný verš, který ujišťuje, že tělo není věčné, ale myšlenka ano: „*milenci budou ztraceni, však láska ne. / A panství smrti pomine.*“

„*A panství smrti pomine. / Když pod svíjivým mořem dlouho leží, / nezemřou v kubku stočení; / na skřipci zkrouceni, však klouby nepovolí, / do kola vpleteni, přece se nezlomí; / v jejich rukou se vírá vedví rozpadne / a jednorožec zla je naskrz proklaje; / v cáry rozerváni, přece se nerozpoltí, ne. / A panství smrti pomine.*“ Těmto složitým veršům rozumím tak, že ačkoliv budou těla roztrhána, ve věčnosti nikdy neztratí svou podobu, neboť už se jednou zapsala do existence. Lidé ztratí také svou víru a zvítězí nad ní temné síly. Po smrti však už ani víra nic neznamená a zlo tak na ni nedosáhne.

„*A panství smrti pomine. / Už nebudou jim raci křičet kolem uší / a vlny hlasitě lámat se o pobřeží; / kde odvála květina, tam víckrát květ / do příválu deště hlavu nepozvedne;*“ Zde Thomas znovu obrazně popisuje, že mrtví ztratí své smysly a jejich svět, jakožto i květina, zahyne s nimi, neboť jej už nebude mít kdo vnímat. „*ač šílení a smrtí do země vbiti jako hřeby, / ty vzdorné hlavy prorazí chudobkami / a do slunce se vlámou, až slunce v pádu zahyne. / A panství smrti pomine.*“¹¹³ Poslední obraz slunce, které v pádu zahyne, je monumentálním vyvrcholením celé básně. Přitom vyjadřuje tu stejnou myšlenku jako všechny ostatní verše: Se zkázou lidského těla zkáza postihne i svět a svět zemře. A s ním zemře i smrt.

---

¹¹² THOMAS, 2000. str. 209.

¹¹³ ŠRUT (ed.), 1988. str. 61-62.

3.6 A Refusal to Mourn the Death, by Fire, of Child in London

„A Refusal to Mourn the Death, by Fire, of Child in London“ (Odmítnutí truchlit nad smrtí dítěte uhořelého v Londýně) je báseň poznamenaná zkušeností druhé světové války. Thomas byl v roce 1940 svědkem prvního náletu na Londýn. Událost popisuje v dopise Vernonu Watkinsovi jako nějaký strašlivý surreální výjev: „Když jsem se probíral z hořících ptačích snů, byla noc plná letců smažících se na obrovském pekáči. (...) A teprve když se zvuky bomb a palby děl nepatrně vzdálily, pocítil jsem úlevu, že se mohu smát nebo plakat.“¹¹⁴

Báseň však nevznikla bezprostředně po náletu, ale až v roce 1945, když Thomas žil se svou rodinou v poklidném městečku New Quay ve Walesu. Časopisecky byla publikována v témž roce a knižně vyšla v roce 1946 ve sbírce „Deaths and Entrances“. Byla prý oblíbenou básní bývalého amerického prezidenta Jimmyho Cartera. Její poselství ho zasáhlo na tolik, že měl Thomasův portrét zarámovaný ve své studovně.¹¹⁵

První částí básně, kterou je třeba interpretovat, je samotný název. Tato báseň totiž název dostala (na rozdíl od všech předešlých básní, za jejichž název byl použit počáteční verš). A ještě ke všemu je ten název dlouhý, matoucí a zarážející. „Odmítnutí truchlit nad smrtí dítěte uhořelého v Londýně“. Okamžitě se ptáme, proč básník odmítá nad smrtí dítěte truchlit. A na vysvětlení musíme dlouho čekat. Dozvídáme se to až ve třetí sloce.

První dvě sloky jsou jediným dlouhým souvětím, v němž nás básník zahrnuje obrovským množstvím plynoucích obrazů a teprve postupně nám odhaluje význam básně: „*Nikdy, dokud tma, z jejíhož sémě / je lidstvo, zvíře, pták i květina, / plodivá tma, která vše pokoří, / nevysloví šleh posledního světla němě, / a tato utkvělá hodina / v pancíři vratce nevyjde ven z moří,*“ zní první sloka. Thomas nám sděluje, že se něco nikdy nestane, dokud tma, která vše tvoří i pohlcuje, nesplodí poslední záblesk světla, a tento čas neobalí pancíř věčnosti. Zatím nám však nesděluje, co se nestane. Svě metafory dále rozvíjí:

„*a já dokud nebudu muset vstoupit znova / do oblého Sionu vodní krůpěje / a do synagogy kukuřičného stvolu, / nikdy nenechám modlit se stín slova, / aniž mé slané semeno oseje / úžlabí pytlového roucha v bolu*“ Nyní se náznakem dozvídáme, co se nikdy nestane. Dokud

---

¹¹⁴ ŠRUT (ed.), 1988. str. 193.

¹¹⁵ Discover Dylan Thomas's life | Discover Dylan Thomas. The official Dylan Thomas website. Discover Dylan Thomas [online]. Copyright 2015 [cit. 20.04.2023]. Dostupné z: Discover Dylan Thomas's life | Discover Dylan Thomas

básník nezemře a nepohlí ho tma, nenapíše prázdná slova, která se budou modlit „nad hořícím majestátem smrti toho děvčátka. / Nehodlám prznit falší / vznešených pravd lidskost její cesty, / ani na křížových zastaveních dechu tkát / rouhavě jakoukoli další / elegii mládí a nevinnosti.“ Thomas nám tedy vysvětluje, že odmítá truchlit, jako truchlili mnozí jiní básníci, když válku a její utrpení využili pouze jako „jeden z námětů“. Vlastně nám ve své básni říká, že píše o tématu, o kterém nikdy nechtěl, a snad ani nyní nechce psát. Neboť je pozdě:

„Hluboko s prvními mrtvými leží dcera Londýna, / v rouchu dlouhých přátel a temných žil / své matky, zrn, jež čas nepromění, / ztajená vodou, co žal nevnímá, / běžící řekou Temží. / Po první smrti další není.“¹¹⁶

---

¹¹⁶ ŠRUT (ed.), 1988. str. 79.

3.7 Fern Hill

Báseň „Fern Hill“ (Kapradinový vrch) napsal Thomas v roce 1945, těsně před vydáním své velice důležité, čtvrté sbírky „Deaths and Entrances“, v níž se mísí hrůza prožité války s klidem, který básník našel návratem do Walesu. „Fern Hill“ byl název hospodářství v kraji Carmarthenshire, nedaleko od Swansea, kde malý Dylan trávil prázdniny. Farma patřila jeho tetě a strýci Ann a Jimovi Jonesovým. Dylan s nimi měl skvělý vztah, vždy o něj prý s láskou pečovali. Jak moc ho poté zasáhla smrt jeho tety, můžeme vidět v básni „After the Funeral“ (Po pohřbu), která nese podtitul „In Memory of Ann Jones“ (Památce Anny Jonesové). Báseň vyšla v předchozí sbírce „The Map of Love“. Podle Thomasových vlastních slov je to jediná jeho báseň o smrti jedné určité lidské bytosti, a nikoli o životech a smrtích obecných a smrtích vlastního já.¹¹⁷

Báseň „Fern Hill“ začala vznikat v létě 1945 v New Quay, kde Thomas tehdy žil, a dokončena byla v srpnu toho roku v Blaencwm v kraji Carmarthenshire, na rodinné chatě nedaleko od statku, o kterém báseň vypráví. Thomas ji poslal nakladateli v poslední fázi úprav jeho sbírky a trval na tom, aby do ní byla přidána: „Dokončuji delší báseň, „Fern Hill“, dosud nezahrnutou v knize, kterou opravdu moc chci zahrnout jako nezbytnou část celkového pocitu a významu knihy.“¹¹⁸

Tato báseň „pro večery a slzy“¹¹⁹ se poté stala jednou z nejpobulárnějších Thomasových básní a ve Walesu povinnou četbou. Co je na ní tolik úchvatné, je to, jak hravě básník líčí atmosféru „zeleného“ dětství. „Jeho vnímání dětství pro něj bylo snadné,“ píše Vernon Watkins, „protože ho opravdu nikdy neopustil; v jistém smyslu nikdy neopustil Swansea.“¹²⁰

„Fern Hill“ se mi jeví jako báseň naprosto čistá, jasná a jednoduchá. Hned v počátku chci avizovat, že na ní, dle mého názoru, vlastně není co interpretovat. Pokusím se spíše vysvětlit některá slovní spojení, zamyslet se nad jejími motivy a její skvělou obrazností.

„Vždyt jsem byl mladý a samá hra pod klenbou jabloně / u zpěvavého domu, šťastný, jako je tráva zelená / a noc nad lesní roklí plná hvězd, / čas nechával mne halekat a lézt / a já jsem zlátl v jasu jeho očí, / ctěn mezi valníky, princ těch jablečných měst, / stromům a listům jsem

---

¹¹⁷ ŠRUT (ed), 1988. str. 68

¹¹⁸ THOMAS, 2000. str. 249

¹¹⁹ THOMAS, 2000. str. 249

¹²⁰ WATKINS, 2015. str. 113

tehdy povzneseně kynul, / ať s ječmenem a chudobkami / plynou po říčkách spadaného světla.“ Básník nás radostnými výkřiky přenáší do svého dětství, v němž pro něj bylo štěstí samozřejmostí, jako je pro trávu samozřejmostí zelená barva. Čas ho nechával si hrát a růst, ve svých hrách byl králem ve svém království z jabloní a celá příroda mu naslouchala.

A pokračuje: *„A byl jsem zelený a volný, věhlasný mezi stodolami, / na šťastném dvoře samý zpěv, vždyť statek byl mé doma, / pod sluncem, jež jenom jedenkrát je mladé, / a čas mne nechal hrát si / zlatého v milosti svých darů, / a já byl zelený, lovec a pasáček, telata troubila / ku slávě mého rohu, na kopcích lišky štěkaly / studeně a ostře / a zvolna zvonil boží den / v oblázcích svých posvátných proudů.*

„Čas plynul dlouze, byl líbezný, a seno na lukách / vysoké jako stavení, komíny zpívaly a i mně bylo tak / zpěvně a hravě a líbezně a vodně, / ohnivě zeleně jak trávě.“ Zde Thomas popisuje, jak dítě vnímalo čas, že se zdál být nekonečný, stohy sena, že se mu zdály být vysoké jako dům a všechno vypadalo krásně, a dokonce i oheň byl zelený jako tráva. A poté se dítě odebralo na kutě a propadalo se do snů, v nichž ho sovy odnášely až k měsíci a všechno se nořilo do poklidné tmy: *„A v noci pod prostinkými hvězdami, / když do spánku jsem vyplouval, sovy odnášely statek / do dlouhého času luny a já, blahoslavený / mezi stájemi, / slyšel odlétat lelky se stohy a koně / jako blesk mizet v tmě.“*

A druhého dne bylo všechno ještě krásnější než předtím, jako by se svět poprvé narodil: *„A pak se probudit; statek se vrací jako krajánek, / bílý a orosený, s kohoutem na rameni; a všechno bylo / v záři, Adam to byl a panna, / nebe se znovu zacelilo, / a slunce se znovu zaoblilo právě v ten den. / Takhle to jistě bylo tehdy po prvním zrození / prostého světla: vířící prostor a koně, / horcí a zčarování, / vybíhající za ržání té zelené stáje / na širá pole chvály.“* Básník to pak přirovnává k biblickým výjevům, to, co každý den prožíval, byly výjevy z Genesis.

„Mezi liškami a bažanty ctěn u jásavého domu / pod obnoveným nebem, šťasten, že čas srdce je dlouhý, / pod sluncem, jež zrodilo se zas a zas, / hnal jsem se po svých bezstarostných stezkách, / má touha probíhala senem vysokým jako stavení / a co mi bylo po tom, při mé blankytné živnosti, / že zpěvný čas / nám dopřává tak málo písní laděných tak jitrně, / předtím než děti, zelené a zlaté, / propustí ze své milosti.“ Bez varování nás však poslední verše této sloky vrátí do kruté reality. Upozorní nás, že to, co nám Thomas vypráví, už bylo, a nikdy už

se to nevrátí. Milostivý čas musel jít starat se o jiné děti a dítě v básníkovi před životem osamělo.

V poslední sloce toto uvědomění Thomas rozvádí: „*Co mi bylo po tom, v beránčích bílých dnech, že čas / mne za stín ruky zvedne ke krovu shluklých vlaštovek, / pod měsícem, jenž stoupá zas a zas, / a odplouvaje do spánku, / že zaslechnu jej, kterak unáší vzrostlá pole, / a já se vzbudím na statku, už provždy v té bezdětné zemi.*“ A popisuje smrt jakoby dětskýma očima v nádherné a tíživé metafoře, jako smutný a osamělý statek, na nějž je dětem vstup odepřen. V posledních verších je pak vědomí toho, že čas, který o dítě pečoval, ho také pomalu zabíjel. Na té dávné době však bylo krásné, že ačkoliv čas dítě držel ve svém sevření, dokázalo se cítit svobodně a žít s radostí: „*Ach, vždyť jsem byl mladý a samá hra v milosti darů jeho, / čas už mne svíral zeleného a k smrti zchystaného, / ač ve svých řetězech jsem zpíval jako moře.*¹²¹

---

¹²¹ ŠRUT (ed.), 1988. str. 119-123.

3.8 Do not go gentle into that good night

Báseň „Do not go gentle into that good night“ (Nechod' tak něžně do té dobré noci) je jednou z nejznámějších vrcholných básní Thomasovy dospělosti. Pravděpodobně jde také o jeho vůbec nejznámější báseň. Vyšla v listopadu 1951 v časopise *Botteghe Oscure*, který sídlil v Římě, a vlastnila jej jedna z básnickových mecenášek Marguerite Caetani.

Báseň Dylan napsal jako velmi osobní poselství svému otci, který byl v době vzniku básně těžce nemocný a pomalu se blížil ke své smrti. „Jediný člověk, kterému tuto malou báseň nemohu ukázat, je samozřejmě můj otec, který neví, že umírá.“¹²²

Jak už jsem zmínil v první kapitole biografie, Dylan měl se svým otcem D. J. Thomasem skvělý vztah a nesmírně si ho vážil. Byl to právě Thomasův otec, kdo jej v dětství k poezii přivedl, a Dylan s ním proto po celý život o svojí poezii diskutoval.

„Do not go gentle into that good night může být lépe pochopeno, pokud víte, jaký Dylanův otec byl,“ píše Vernon Watkins, „Tento velký čtenář Shakespeara, s úžasným hlasem, který Dylan zdědil, byl v sociálním životě přesným opakem Dylana.“¹²³ Byl prý velice uzavřený, skeptický a podrážděný světem kolem sebe a neustále spílal Bohu. „Když přšelo, řekl: Jeho práce! Později řekl: „Slunce znovu vyšlo. Jaká hloupost!“¹²⁴

Když však D. J. Thomas onemocněl, jako by se z něj toto rouhačství vytratilo. Byl náhle velice tichý a sentimentální. Dylan tím nejvíce poznal, že se blíží jeho konec, a přál si otce v jeho posledních chvílích znovu vidět jako toho silného a nezlomného muže, kterého znal. Napsal tedy báseň, kterou nyní budu interpretovat.

„Pokojně nevcházej do dobré tmy, / stáří má vzplát, když se mu den sklání; / běsni a zuř, když se tvé světlo tmí.“ Z úvodní sloky je nejlépe cítit, co si Dylan na svém otci přál. Aby neodcházel pokojně a klidně, ale aby jeho stáří v posledních chvílích vzplálo a byl zase mocným mužem. Poslední verš zní v doslovném překladu: „Vztek, vztek proti umírání světla!“ Thomas tedy otce vyzývá, aby se smrti nevzdával, nýbrž se jí až do konce vzpíral. Neodešel by tak ze světa jako poražený.

---

¹²² THOMAS, 2000. str. 225

¹²³ WATKINS, 2015. str. 86

¹²⁴ WATKINS, 2015. str. 86

V dalších slokách Dylan naznačuje, že každý muž na konci svého života lituje toho, jak žil, a nelze tedy žít tak, abychom nelitovali. Koresponduje to s Kierkegaardovým citátem: „Udělej to, nebo neudělej – budeš litovat obojího.“

„Moudrý, že tma je v konci dobrá, ví, / když z jeho slov už nehřmí na blýskání; / pokojně nevchází do dobré tmy.“ Šrut první verš překládá s významem, že „tma je v konci dobrá“. V originále však tento verš vyznívá negativně: „Moudří muži v jejich konci vědí, že tma má pravdu“. Moudří muži před smrtí vědí, že tma (symbol nicoty, zla, beznaděje) zvítězí.

„Dobry, vlnou smeten, zas křičet smí, / že jeho činy mohly tančit strání; / běsní a zuří, když se světlo tmí.“ Dobří a slušní muži litují toho, že si v životě víc neužívali a nebyli rozpustilejší, nenechali své činy tančit.

„Rváč, který slunce lapil zpěvem svým, / lká, že zabránil mu v putování; / pokojně nevchází do dobré tmy.“ Rváči (v originále divocí muži) zase litují toho, že svou nerozvážností mnohé pohřbili a že často nebyli sentimentálnější.

„Vážný vidí smrt zrakem už slepoucím, / jak meteor hořel by ve vlání; / běsní a zuří, když se světlo tmí.“ Motiv slepého zraku se zde objevuje v přímé souvislosti s D. J. Thomasem. Během své nemoci totiž oslepl.

V poslední sloce pak Thomas žádá na otci projev jeho dřívější povahy. Přeje si, aby projevil lásku nebo nenávisť, ale nebyl ke svému životu a své smrti pasivní. Aby nevešel pokojně do dobré tmy a nekapituloval před smrtí obléhající brány jeho smyslů. „Ty, otče, tam, obklopen žalostmi, / trestej a žehnej mne svým proklínáním. / Pokojně nevcházej do dobré tmy. / Běsní a zuř, když se tvé světlo tmí.“¹²⁵

---

¹²⁵ ŠRUT (ed.), 1988. str. 133.

3.9 Lament

Lament, „Nářek“, je jednou z vrcholných básní Thomasovy dospělosti. Publikován byl ke konci roku 1951. Jak jsem již mnohokrát zmiňoval, největší část svého díla Thomas „vychrlil“ jako mladík do svých pětadvaceti let. Poté se, zaměstnán manželstvím, existenčními problémy či válkou, jako básník odmlčel; pracoval na scénářích válečných filmů, na knihách, staral se o peníze. V posledních letech svého života se však zmohl ještě na několik básní, které byly velkolepým uzavřením jeho básnické kariéry. Není jich víc než deset, jsou ale mnohem propracovanější a formálně i tematicky pevnější než většina prací předchozích. Patří mezi ně: *In country sleep*, *Over Sir John's hill*, *Poem on his birthday*, *Do not go gentle into that good night*, *In the white giant's thigh*, *In country heaven*, nedokončená *Elegy*, a *Lament*. Posledně jmenovaná je bezesporu tou nejtemnější z nich.

Patrně bylo pro Thomase její napsání (jako i u zbytku jeho básní) velmi osobní záležitostí. V březnu roku 1951 se o básni zmiňuje v jednom z dopisů: „Dokončuji báseň, která bude mít kolem padesáti až šedesáti veršů a je neurvalá a vzteklá; pošlu ji, až bude hotová, až dokážu, dokážu-li to, setřást tu skřetici, která se po mně vozí, kouše mě a drápe, dohání k nespavosti, zlým snům a k dlouhým úzkostným svítáním...“¹²⁶ Těžko říct, do jaké míry jde o stylizaci, neboť šlo o dopis ženě (v těch se Thomas předváděl běžně), a do jaké míry o reálné psychické utrpení při psaní básně. Faktem je, že tato báseň není vůbec veselá, jakkoliv její jazyk může znít – a zní – hravě.

Je to složitá báseň zachycující autorův život v mnoha rovinách. Jejím ústředním tématem je však sexuální touha. Sexuální touha, s níž se subjekt básně v různých obdobích svého života různě vypořádává, aniž by kdy pocítil její naplnění. Ruku v ruce s ní jde motiv náboženství, které na subjekt stále dotírá s výčitkou hříchu. Konotuje to s tím, čím Dylan Thomas byl: Ačkoliv ateista, vysmívající se náboženství s flaškou v ruce, kořeny křesťanské víry měl v sobě hluboce zapuštěny. A to už od dob, kdy si jako chlapec pročetl knihy velšských kázání či Bibli. Naproti jeho bezbožnosti tu stál pověřivý strach z pekelného trestu. Šlo o druh podvědomého náboženského otroctví, od kterého se hluboce přemýšlející a vnímající básník nikdy nedokázal oprostít. „Lament“ ostatně vyjadřuje i tento pocit; strach a beznaděť z domnění, že básníkovy dny jsou sečteny. Je to sexuální testament umírajícího hříšníka.

---

¹²⁶ ŠRUT (ed.), 1988. str. 133.

Pokusme se teď báseň interpretovat sloku po sloce od samého začátku. Úvodní verše básně zní: „*Když jsem byl větroplach a hnal se do ulic / byl černým plivancem v kostele zbožných oveček, / (vzdechl si starý jebák, na ženy zdechávaje)*.“ Thomas nám podává obraz dob, kdy byl „větroplach“, zběsilý a lehkovážný mladík, a kdy svým chováním vzbuzoval v kostelech pohoršení. Verš v závorce pak slouží jako uvozovací věta a dodává básni autentický pocit toho, že je někým vyprávěna. Vytrhuje nás ze začínajícího vyprávění o mládí a přenáší nás do kruté reality vypravěče – „starého jebáka“, v původním znění spíš „děvkaře“, který nyní, vinou svých radovánek se ženami, umírá. „Děvkař“ pak pokračuje: „*plaše jsem chodil lesem v angreštových keřích / kde sova lála mi jazykem ptačích klevetnic / červeň mne polila, když houfek statných děveček / koulel své kuželky přes oslí stezky krajem*.“ Dostáváme obraz lesa, tedy přírody, která je spojena s Thomasovým dospíváním ve Walesu, a obraz „děveček“, které „koulel své kuželky“. Kuželky básník pravděpodobně metaforicky spojuje se zaoblenými tvary ženské postavy. „*kde na houpačkách nedělních noci jsem se dvořil / svýma hříšnýma očima zpustle jakékoli ženě / a celou lunu byl jsem s to milovat a s ní / podvádět vdavkové ženušky zeleně olistěné / v křoví jak uhel černém, ať si žalostní*.“ V posledních verších sloky nám subjekt vypráví, jak se ve svém mládí dokázal šťastně zamilovat do jakékoliv ženy, milovat celý měsíc, a „podvádět vdavkové ženušky zeleně olistěné v křoví jak uhel černém“. Význam těchto slov je záhadou. Interpretuji je tak, že díky šťastným a lehkomyšlným láskám dokázal Thomas nevnímat temné síly přírody, skryté mezi listy a v keřích „jak uhel černých“ – slova „coal black“, uhelně černé, se objevují na konci každé sloky. (Název, který básni Thomas původně zamýšlel, zněl „Miner’s lament“ – „Horníkův nářek“.) Stále opakující se obraz „uhelně černé“, společně s několika dalšími, například s prostředím kostela ve druhém verši, navíc vzbuzují dojem Freudovského světa, kde se symboly obsesivně vrací v různých tajemných souvislostech. Tyto obrazy dost možná pochází z nejhlubších kořenů básnickovy duše.

Ve druhé sloce větroplach („windy boy“) roste v bouřliváka (gusty man): „*Když jsem byl bouřlivák a hnal se do postele, / a černá ovce mžouralek v kostelních lavicích*“, znovu motiv náboženství a poté refrén v podobě uvozovací věty: „*(vzdechl si starý jebák, umíraje na pelešnice) / už ne ten kluk, co hnal se do ulic, když knot / se nořil do luny a já, zpitý jak narozené tele, / hvízdal jsem v zákrutech komínů za noci, / porodní kmotry vypučely ve strouhách pŕlnoci, / a sálavé postele města křičely Tak sebou hod’!*“ Zde už nepůsobí pouze čistá dětská láska, ale také sexuální touha, volající ho do postelí města. On ji následuje v „uhelně černých nocích“ a ztrácí při svých vzplanutích světlo chlapecké nevinnosti: „*kdykoli*

jsem se hroužil ve vzdušné záplavě / prsu a v duchnách jetele se vzpínal kdoví s kým, / ach, cokoli jsem v noci jak uhel černé prováděl, / všude jsem poztrácel své třepotavé otisky. “

Třetí sloka nám pak vypráví o muži: *„Když jsem byl muž a zkoušel, co to udělá, / a v domě vysvěceném černý kříž / (vzdechl si starý jebák, zmiraje na ženské přijímání),“* V prvních verších opět stejné motivy. *„vypálený a zralý, zářivý ve svém basovém květu / už žádný kocour s jarním ocasem v tom městě rozžhaveném do běla, / kde každá sukně vřela a byla jeho myš / zato však býk a hrb a rous v tom patrném umdlévání / léta, kdy dozrál jeho čas a měl se řádně k světu, / a jak říkám, k svým rujným stádům přicházel, / ach, času dost, než krev mu vystydne a už se nerozbuší, / kdy do postele bude lehat jen kvůli spánku, žel, / jen se svou nevrhou a skrytou, jak uhel černou duší!“* Básník dosáhne zralého věku, z mladého jarního kocoura roste ve svalnatého býka, jenž hrdě stojí uprostřed léta. Stáda své touhy však nenechá napást v domnění, že mu zbývá hodně času, a mrhá svou nejlepší silou. Postel, která mu ve druhé sloce byla skoro svatyní, nyní využívá jen k spánku.

Ve čtvrté sloce se příběh úpadku jednoho života dostává do kritického stadia. Muže začíná ubývat, jeho tělo chabne, a poznává, že doplácí na své hříchy. *„Když jsem byl půl muže, jímž jsem býval, zato však / jak hrozili mi v kázáních, po právu šlo to se mnou z kopce / (vzdechl si starý jebák, na zchátralost svou zdechávaje), / už ne ten býček s cepem či kocour v ohni, jímž jsem byl, / nebo na mléčných pastvinách silný býk ořešák / jen s rohem svrasklým ubohá černá ovce,“* Se slábnoucím tělem se dostává na povrch duše: *„z nečisté myši díry konečně duše moje / vyklouzla, našpulená, že přišel čas tak ochablý;“* Je však potlačena: *„a tak jsem té své duši dal osleplé, puklé oči / a život chvástala, kůru, pár chrupavčitých růžků,“* a jaksi „na sílu“, možná ze strachu, ji přemluví k tomu, aby si našla ženu. *„a do nebe jak uhel černého jsem ji popostrčil, / aby si ženskou duši našla za ženušku. “*

Pátá a poslední sloka vypráví básníkův zánik: *„Teď už muž nejsem, už jím nejsem více, / to je ta černá odplata za život grobiána / (vzdechl si starý jebák, zmiraje na vetřelce),“* V záchvatech zbožnosti slyší „dunit dobré zvony“, které oznamují jeho konec, a spatřuje „lítice“, v originále „harpyje“, mytické bytosti, unášející duše mrtvých: *„káravě duní dobré zvony, slyším je ve svém údělu, / když proklet ležím doma, v čistounké uvrkané klíčce – / ach, ženuškou mé duše stala se božíková panna / a lítice jsou všude kolem mne, počaty do pekelce / nebe černého jako uhel, kde povila houf andělů! / Čistota za mne modlí se a zbožnost zpívá / a poslední můj černý dech je oslazený nevinností, / cudnost má stehna v jejích křídlech skrývá /*

a mou smrt moří mé smrtelné ctnosti.“¹²⁷ V posledních čtyřech verších můžeme cítit jakési pokání, které vítězí (snad ze strachu) nad celoživotní bezbožností a které rozhodně není upřímné. Bílé světlo na konci černého života považuje za černou skvrnu na jeho cti zhýralce. Je to těžko pochopitelný závěr, který už tak temné básni dodává na strašlivosti. A to právě tím, že si ho nedovedeme nijak rozumově interpretovat.

---

¹²⁷ ŠRUT (ed.), 1988. str. 135-137.

4 VLASTNÍ PŘEKLAD

Možná že překlad je jedním z důvodů, proč čeští čtenáři Thomasovu poezii neznají. Ti, kteří o její překlady někdy zavadili, pravděpodobně nezůstali udiveni, ale pouze zmateni. Thomasovo zběsilé prolínání obrazů a navzájem si protiřečících metafor je opravdu matoucí. Pokud by text některé jeho básně byl přepsán do prózy, nikdo by nenašel důvod, proč jej dočíst. Co je na této poezii tolik přitažlivého, je ale forma. Je to její rytmus, její tempo, jsou to její slovní hříčky, asonance a rýmy, které rozechvívají duši čtenáře.

„Překládat tuto poezii se téměř nedá,“ píše Jiřina Hauková, „co zbývá po překladu, je stín originálu. Jeho básně jsou hutné a pevné jazykové útvary a jejich smysl se nedá odtrhnout od řeči, v které vznikly.“¹²⁸ Myslím však, že každá poezie je do češtiny přeložitelná, neboť český jazyk je nesmírně bohatý a tvárný a s trochou snahy se v něm dá vyjádřit cokoli. Věřím tomu, že se dá každá poezie do češtiny přeložit, pokud pochopíme jazyk, v němž vznikla, a způsob, kterým vznikla. Myslím, že platí to, co nás provází celou historií překladu poezie: Nejlepší překlad básně nezmůže překladatel, ale básník. Pokud je básník natolik jasnozřivý, aby nahlédl danému autorovi do hlavy a porozuměl jeho metodě, dokáže se jeho metodu také naučit, a spíše než aby básně přeložil, je znovu složí ve svém jazyce. Překlad samozřejmě nebude doslovný, ale bude zachováno kouzlo původních básní. Zárným příkladem toho jsou Nezvalovy překlady Rimbauda, které na rozdíl od ostatních dřívějších či pozdějších překladů, nesou Rimbaudovu rozmanitou poetiku. Podmínkou toho, aby básník takového účinku dosáhl je, že musí poezii, kterou překládá, sám obdivovat a zajímat se o ni, aby pro něj pátrání po její metodě nebylo utrpením.

A právě takový je můj případ. První Thomasovy básně jsem přeložil ještě před tím, než mě tuto práci vůbec napadlo napsat. Překládal jsem je bez jakékoli myšlenky na publikaci, pouze proto, abych si je mohl nahlas přečíst ve svém mateřském jazyce a pochopit je v plném rozsahu. První z básní, kterou jsem se rozhodl přeložit, lépe řečeno přebásnit, byl „Lament“. Příčinou tohoto nápadu bylo, že jsem ji slyšel z úst jejího autora (na internetu je mnoho audiozáznamů gramofonových desek, na nichž Thomas recituje své básně). Našel jsem úplně jinou báseň, než s jakou jsem se setkal v českém vydání. Thomasův přednes hřmí, zatímco Šrutův překlad se vleče. Tento rozdíl mě upozornil na možné nedostatky v překladu, a rozhodl jsem se přečíst si báseň v originále. A pokusil jsem se báseň přeložit sám, pro své vlastní

---

¹²⁸ HAUKOVÁ (ed.), 1965. str. 115-116.

uspokojení. Po překladu prvních dvou veršů jsem nabył jistoty, že dokážu zachovat rozměr originálu lépe, než je zachován v dosavadním překladu. Na příkladu „Lamentu“ nyní krátce vysvětlím, jak jsem postupoval:

Především jsem chtěl zachovat tempo a vrátit básni její rychlý a neurvalý spád. Až později jsem si v „Umění překladu“ Jiřího Levého přečetl, že jsem postupoval správně, neboť: „Z rytmických vlastností verše právě tempo souvisí nejtěsněji s významem.“¹²⁹ Při překládání jsem brzy narazil na to, že dodržení jambického pentametru, tedy dvoustopého verše o deseti slabikách, bude příliš velký oříšek. Přesnou formu metra jsem tedy upozadnil a nedbal jsem na dodržení rytmu a počtu slabik. Angličtina má kratší slova a básník v ní dovede cokoli vyjádřit mnohem obratněji, nesvázan skloňováním. Thomas hned v prvním verši „Lamentu“ (podobně jako Shakespeare ve dvanáctém sonetu) nastartuje báseň řadou jednoslabičných slov. V případě prvního verše se mi jaksi zázračně povedlo Thomasovi vyrovnat, avšak dále už to možné nebylo. Držel jsem se tedy toho, aby báseň nahlas přečtená zněla co nejsvižněji a aby na sebe verše dobře navazovaly, nepůsobily trhaným dojmem, a naopak „klouzaly po jazyku“.

Dále jsem se v překladu snažil o užití moderního českého jazyka, abych báseň současnému čtenáři (ideálně mému vrstevníkovi) přiblížil. Angličtina, kterou Thomas používá, je totiž téměř totožná s angličtinou dnešní. Jazyk s tak hlubokými a pevnými kořeny se od padesátých let minulého století nijak podstatně nevyvinul. To samé nelze tak úplně říct o jazyku českém. Je jakousi zvláštní výsadou současných českých básníků vkládat do svých veršů takzvané básnické výrazy jakoby vypůjčené z Máchova Máje, na něž moderní jazyk dávno zapomněl. V případě Šrutova překladu to básni, dle mého soudu, jenom uškodilo. V anglickém originále pro mne byla, bohužel, mnohem srozumitelnější než v mateřském jazyce. Výrazy jako „*kde sova lála mi jazykem ptačích klevetnic*“ už modernímu čtenáři nic neřeknou.

Mým cílem při překladu „Lamentu“ tedy bylo přinést srozumitelný, avšak stále poetický jazyk, zachovat rychlé tempo a pokusit se alespoň o několik aliterací a vnitřních rýmů. Zde je porovnání první sloky v originále, Šrutově překladu a na závěr v mém provedení:

*When I was a windy boy and a bit
And the black spit of the chapel fold,
(Sighed the old ram rod, dying of women),*

---

¹²⁹ LEVÝ, 1983. str. 274.

*I tiptoed shy in the gooseberry wood,
The rude owl cried like a tell-tale tit,
I skipped in a blush as the big girls rolled
Nine-pin down on donkey's common,
And on seesaw sunday nights I wooed
Whoever I would with my wicked eyes,
The whole of the moon I could love and leave
All the green leaved little weddings' wives
In the coal black bush and let them grieve.¹³⁰*

*Když jsem byl větroplach a hnal se do ulic,
byl černým plivancem v kostele zbožných oveček
(vzdech si starý jebák, na ženy zdechávaje),
plaše jsem chodil lesem v angreštových keřích,
kde sova lála mi jazykem ptačích klevetnic,
červeň mne polila, když houf statných děveček
koulel své kuželky přes oslí stezky krajem,
kde na houpačkách nedělních nocí jsem se dvořil
svýma hříšnými očima zpustle jakékoli ženě,
a celou lunu byl jsem s to milovat a s ní
podvádět vdavkové ženušky zeleně olistěné
v křoví jak uhel černém, ať si žalostní.¹³¹*

*Když jsem byl vítr a plášt' a kus
a černý flus ve zbožných kostelích,
(vzdech starý děvkař, jak umíral ženami)
chodil jsem stydlivě v angreštových lesích,
starý výr nadával dost pro můj vkus,
mě zrudla tvář, když se sem koulely
holky jak kuželky mými oslími stezkami,
a na houpačkách nedělí hned musel jsem si*

---

¹³⁰ THOMAS, 2000. 148-150.

¹³¹ ŠRUT (ed.), 1988. str. 135-137.

*namlouvat každou ve hříšných zorničkách,
celičký měsíc já moh zmilovat a jít
a listnaté manželky v zelených svatbičkách
jsem v uhelném křoví nechával slzy lít.¹³²*

V úvodu básně se mi podařilo zachovat rychlou kadenci slov, jejich význam i vnitřní rým ve druhém verši. Šrutův výraz „větroploch“ jsem nahradil slovy „vítr a plášť“, odvozeninou z českého idiomu „kam vítr, tam plášť“, a na konci verše jsem výrazem „kus“ zachoval neurčitou měrnou jednotku „a bit“ (kousek), kterou najdeme v originálu. Tento detail se Šrutovi zachovat nepodařilo, v básni však hraje svou roli: Měrnou jednotku najdeme i v prvním verši dalších slok. Zobrazuje růst lyrického subjektu z chlapce v muže a následné ubývání z muže ve starce.

Nejenže se ve Šrutově překladu vytratila zřetelnost významu a rychlost, s kterou slova uhání po řádcích. Zmizelo i Thomasovo originální rýmové schéma, jež libozvučnost básně jen podtrhuje. Čtenář, který báseň čte poprvé, s překvapením zjišťuje až na konci první sloky (nebo později), že se vůbec jedná o rýmovanou báseň. Souzvuk, na který čtenář po přečtení prvního verše čeká, nepřichází ve druhém, třetím ani ve čtvrtém verši. Nastává až verši pátém – to už se ale, vinou pomalého tempa překladu, vytratil zvuk prvního verše ze čtenářovy paměti.

Na následujících stranách nyní uvedu své překlady celých básní. Jednotlivé sloky jsou pro porovnání zobrazeny se slokami originálními¹³³. Básně jsou uvedeny v pořadí, v němž byly knižně publikovány.

---

¹³² Pozn. Můj vlastní překlad.

¹³³ Uvedená podoba básní je přejata z knihy *Collected Poems 1934-1953*.

4.1 Dřív, než jsem zaklepal

(1)

*Before I knocked and flesh let enter,
With liquid hands tapped on the womb,
I who was as shapeless as the water
That shaped the Jordan near my home
Was brother to Mnetha's daughter
And sister to the fathering worm.*

*Dřív než jsem zaklepal a do hmoty vstoupil,
tekutýma rukama zabušil na lůno,
já, jež byl beztvary jak vody,
co vyhloubily Jordán u nás doma,
byl jsem bratrem dcery Mnethy
a sestrou otcovského červa.*

(2)

*I who was deaf to spring and summer,
Who knew not sun nor moon by name,
Felt thud beneath my flesh's armour,
As yet was in a molten form
The leaden stars, the rainy hammer
Swung by my father from his dome.*

*Já, jež byl hluchý k jaru i k létu
jež neznal jménem měsíc ani slunce,
jen pod brněním těla cítil bušit srdce,
a stále ještě v roztaveném stavu
olověných hvězd a kladiv z deště,
co vyslal otec z kopule v svém dómě.*

(3)

*I knew the message of the winter,
The darted hail, the childish snow,
And the wind was my sister suitor;
Wind in me leaped, the hellborn dew;
My veins flowed with the Eastern weather;
Ungotten I knew night and day.*

*Já znal jsem veškerá poselství zimy,
naostřené kroupy, dětský sníh,
a vítr, nápadník mé sestry,
mnou svištěl, v rose pekelné;
s Východním podnebím tekly mé žíly
ač nezrozen, znal jsem noc i den.*

(4)

*As yet ungotten, I did suffer;
The rack of dreams my lily bones
Did twist into a living cipher,
And flesh was snipped to cross the lines
Of gallow crosses on the liver
And brambles in the wringing brains.*

*Ač nezrozen, už jsem trpěl;
ten věšák na sny fialové kosti
obrátil, proměnil do živé šifry,
a maso vyslal k překročení hranic
šibeničních křížů a vyždímaných
mozků, jež tvoří ostružiny.*

(5)

*My throat knew thirst before the structure
Of skin and vein around the well
Where words and water make a mixture
Unfailing till the blood runs foul;
My heart knew love, my belly hunger;
I smelt the maggot in my stool.*

*Můj krk znal žízeň před strukturou
kůže a žil okolo studny,
kde se slova slila s vodou
nerozlučně, než vyschnou tepny,
srdce lásku, hlad břicho znalo,
a do trusu červa rozkládalo.*

(5)

*And time cast forth my mortal creature
To drift or drown upon the seas
Acquainted with the salt adventure
Of tides that never touch the shores.
I who was rich was made the richer
By sipping at the vine of days.*

*Tak čas mě vyslal lidskou schránkou
plout či tonout do těch moří
prosáklých slaným dobrodružstvím,
v přílivy, jež břeh nedosáhnou.
Já, už tak bohatý, jsem znovu těžil
a skral víno z révy dní.*

(6)

*I, born of flesh and ghost, was neither
A ghost nor man, but mortal ghost.
And I was struck down by death's feather.
I was a mortal to the last
Long breath that carried to my father
The message of his dying christ.*

*Z masa a ducha, a přec jsem nebyl
duch ani člověk; lidský duch.
A byl jsem stisknut pírkem smrti.
Smrtný až k nadechnutí,
co zprávu neslo mému otci,
že zmírá jeho lidský Bůh.*

(7)

*You who bow down at cross and altar,
Remember me and pity Him
Who took my flesh and bone for armour
And doublecrossed my mother's womb.*

*Ty, jež se skloníš oltáři a kříži,
pamatuj na mě a lituj Ho,
kdo vzal mé tělo za brnění
a zradil lůno matčino.*

4.2. Kde kdysi vody tváře tvé

(1)

*Where once the waters of your face
Spun to my screws, your dry ghost blows,
The dead turns up its eye;
Where once the mermen through your ice
Pushed up their hair, the dry wind steers
Through salt and root and roe.*

*Kde kdysi vody tváře tvé
hnaly můj lodní šroub, zbyl duch
a mrtvý oči vyvrací;
Kde kdysi rvali námořníci
do tvého ledu vlasy,
zní vítr přes jikry a sůl.*

(2)

*Where once your green knots sank their splice
Into the tided cord, there goes
The green unraveller,
His scissors oiled, his knife hung loose
To cut the channels at their source
And lay the wet fruits low.*

*Kde tvé zelené uzly řas
do pevné sítě padly, jde
zelený rozplétač,
má břitké nůžky, nůž a pás
by uťal proudy v pramenech
a vlhké plody pochoval.*

(3)

*Invisible, your clocking tides
Break on the lovebeds of the weeds;
The weed of love's left dry;
There round about your stones the shades
Of children go who, from their voids,
Cry to the dolphined sea.*

*Neviděn, řve tikoucí příliv
do postelí z korálů,
však korál lásky usychá;
kol kamenů tvých chodí stíny
dětí, co křičí ze svých hlubin
k moři plnému delfínů.*

(4)

*Dry as a tomb, your coloured lids
Shall not be latched while magic glides
Sage on the earth and sky;
There shall be corals in your beds,
There shall be serpents in your tides,
Till all our sea-faiths die.*

*Tvá víčka suchá jako hroby
nespadnou, dokud kouzla tvá
dál nese obloha i zem.
V tvých ložích budou korály
a hadi ve tvých skulinách,
než naše mořská víra vyhasne.*

4.3. Kdybych byl šimrání třením lásky

(1)

*If I were tickled by the rub of love,
A rooking girl who stole me for her side,
Broke through her straws, breaking my bandaged string,
If the red tickle as the cattle calve
Still set to scratch a laughter from my lung,
I would not fear the apple nor the flood
Nor the bad blood of spring.*

*Kdybych byl šimrání třením lásky
hloupoučké dívky, co mě vzala na svou stranu,
prorazil její stébla, trhal svou obvázanou strunu,
červené šimrání jak jarní telátko
kdyby mi z břicha škrábalo ven smích,
nebál bych se jablka ni potopy,
ani zlé krve jara.*

(2)

*Shall it be male or female? say the cells,
And drop the plum like fire from the flesh.
If I were tickled by the hatching hair,
The winging bone that sprouted in the heels,
The itch of man upon the baby's thigh,
I would not fear the gallows nor the axe
Nor the crossed sticks of war.*

*Bude to muž či žena? řekly buňky
a vrhly švestku jako oheň z masa;
kdybych byl šimrání líhnoucími vlasy,
okřídlenou kostí, která vyrosté mi v patách,
svěděním muže na stehně dětské krásy,
pak nebál bych se sekery ni kata,
ni zkřížených kopí války.*

(3)

*Shall it be male or female? say the fingers
That chalk the walls with green girls and their men.
I would not fear the muscling-in of love
If I were tickled by the urchin hungers
Rehearsing heat upon a raw-edged nerve.
I would not fear the devil in the loin
Nor the outspoken grave.*

*Bude to muž či žena? řekly prsty,
co na stěny kreslí dívkami a muži,
já nebál bych se přibrat trochu hmoty lásky,
kdybych byl šimrán těmi nezbednými hlady,
co zkouší svůj žár na mé nervy.
Já nebál bych se d'ábla uvnitř beder,
ani otevřené hrobky.*

(4)

*If I were tickled by the lovers' rub
That wipes away not crow's-foot nor the lock
Of sick old manhood on the fallen jaws,
Time and the crabs and the sweetheating crib
Would leave me cold as butter for the flies,
The sea of scums could drown me as it broke
Dead on the sweethearts' toes.*

*Kdybych byl šimrán třením milenců,
co neodnese zámek ani klíč
starého mužství spadlých čelistí,
muňky a čas a jesličky
by nechaly mě stát jak máslo pro mouchy,
moře hnusu mohlo by mě utopit
na nohou milenek.*

(5)

*This world is half the devil's and my own,
Daft with the drug that's smoking in a girl
And curling round the bud that forks her eye.
An old man's shank one-marrowed with my bone,
And all the herrings smelling in the sea,
I sit and watch the worm beneath my nail
Wearing the quick away.*

*Tento svět je způlky d'áblův, způlky můj,
unášen drogou, která hoří v dívce
a létá kolem poupěte, co jí z oka kvete.
Starcova holeň prorostlá v mé kůstce
a všichni úhoři páchnoucí v mořích,
sedím a sleduji červa pod mým nehtem
rychle se plazit pryč.*

(6)

*And that's the rub, the only rub that tickles.
The knobbly ape that swings along his sex
From damp love-darkness and the nurse's twist
Can never raise the midnight of a chuckle,
Nor when he finds a beauty in the breast
Of lover, mother, lovers, or his six
Feet in the rubbing dust.*

*A to je to tření, to tření, co šimrá.
Hrbatý lidoop se svým pohlavím houpe
a z vlhké tmy lásky, ni z jejích boků
nedokáže povstat v půlnoc smíchu;
ani když najde nádheru v prsou
milenky, matky, milenců, či šesti
jeho stop v třoucím se prachu.*

(7)

*And what's the rub? Death's feather on the nerve?
Your mouth, my love, the thistle in the kiss?
My Jack of Christ born thorny on the tree?
The words of death are dryer than his stiff,
My wordy wounds are printed with your hair.
I would be tickled by the rub that is:
Man be my metaphor.*

*A co je to tření? Peříčko smrti?
Tvoje rty, láska má? Či bodlák v polibku?
Můj Janek Kristus zrozen na trnitém stromě?
Slova smrti jsou sušší nežli jeho hůl,
mé jizvy slov otiskli s tvými vlasy.
Kéž budu šimrán třením, které zní:
„Muži, bud' mou metaforou.“*

4.4. Zejména když vítr října

(1)

*Especially when the October wind
With frosty fingers punishes my hair,
Caught by the crabbing sun I walk on fire
And cast a shadow crab upon the land,
By the sea's side, hearing the noise of birds,
Hearing the raven cough in winter sticks,
My busy heart who shudders as she talks
Sheds the syllabic blood and drains her words.*

*Zejména když vítr října
zmrzlými prsty bičuje mé vlasy,
chycen krabím sluncem chodím v ohni
a svého stínového kraba nosím
po břehu moře, slyším, jak hlučí ptáci,
a jak havran kašle v zimních klaccích,
mé vytižené srdce, co chvěje se, když ona mluví,
pumpuje slabikátou krev a teče jejími slovy.*

(2)

*Shut, too, in a tower of words, I mark
On the horizon walking like the trees
The wordy shapes of women, and the rows
Of the star-gestured children in the park.
Some let me make you of the vowelled beeches,
Some of the oaken voices, from the roots
Of many a thorny shire tell you notes,
Some let me make you of the water's speeches.*

*A taky si, zavřen ve věži slov, značím
obrysy žen, co na horizontu chodí
jako stromy a jako houfy dětí,
které ukazují k nebi pod hvězdami v parcích.
Kéž si tě stvořím z těch souhláskových buků,
kéž si tě stvořím z hlasu dubů, z kořenů
trnitých krajů, kéž tě napíšu,
kéž si tě stvořím z řeči vodních toků.*

(3)

*Behind a pot of ferns the wagging clock
Tells me the hour's word, the neural meaning
Flies on the shafted disk, declaims the morning
And tells the windy weather in the cock.
Some let me make you of the meadow's signs;
The signal grass that tells me all I know
Breaks with the wormy winter through the eye.
Some let me tell you of the raven's sins.*

*Za květináčem kapradin mi kyvadlo říká
slovo této hodiny, nervový význam
letí na kopí ručičky, hlásí mi ráno
a o počasí mluví, co v korouhvi hýká.
Kéž si tě stvořím ze znamení luk;
ze signálních travin, jež mi řekly vše, co vím,
když trhaly se z červí zimy skrze moje oko.
Z havranních hříchů kéž tě vypovím.*

(4)

*Especially when the October wind
(Some let me make you of autumnal spells,
The spider-tongued, and the loud hill of Wales)
With fists of turnips punishes the land,
Some let me make you of the heartless words.
The heart is drained that, spelling in the scurry
Of chemic blood, warned of the coming fury.
By the sea's side hear the dark-vowelled birds.*

*Zejména když vítr října
(kéž si tě stvořím z podzimních čar,
z pavoučího jazyka, a z hlučných velšských kopců)
tuřínovými pěstmi trestá zem,
kéž si tě stvořím ze srdceprostých slov.
Srdce je vyždímané, hláskováním v běhu
té chemické krve, už varuje se hněvu.
Na břehu moře slyší ptáky tmavo-hlásky.*

4.5. A smrt už vládnout nebude

(1)

*And death shall have no dominion.
Dead men naked they shall be one
With the man in the wind and the west moon;
When their bones are picked clean and the clean bones gone,
They shall have stars at elbow and foot;
Though they go mad they shall be sane,
Though they sink through the sea they shall rise again;
Though lovers be lost love shall not;
And death shall have no dominion.*

*A smrt už vládnout nebude.
Spojí se v jedno ti mrtví a naří
s těmi, co jsou vítr a západní měsíc;
když kosti jsou čisté a ty kosti zmizí
v loktech a nohou budou mít hvězdy;
I když se zblázní, dál budou moudří,
a povstanou zas, i když propadnou moři;
milenci budou ztraceni, však láska ne;
A smrt už vládnout nebude.*

(2)

*And death shall have no dominion.
Under the windings of the sea
They lying long shall not die windily;
Twisting on racks when sinews give way,
Strapped to a wheel, yet they shall not break;
Faith in their hands shall snap in two,
And the unicorn evils run them through;
Split all ends up they shan't crack;
And death shall have no dominion.*

*A smrt už vládnout nebude.
Pod navijákem moře natáhnutí,
ležící celé věky, nezemřou svinutí,
na skřipci spoutaní, když šlachy ustoupí,
do kola vpletení, stejně se nezlomí;
Víra v jejich dlaních se rozpadne v dvě
a jednorožec zkázy probodne je;
tělo rvané na kusy přec nepraskne;
A smrt už vládnout nebude.*

(3)

*And death shall have no dominion.
No more may gulls cry at their ears
Or waves break loud on the seashores;
Where blew a flower may a flower no more
Lift its head to the blows of the rain;*

*Though they be mad and dead as nails,
Heads of the characters hammer through daisies;
Break in the sun till the sun breaks down,
And death shall have no dominion.*

*A smrt už vládnout nebude.
Víc uši neuslyší zakřičet racky
a vlny hlasitě lámat se o břehy;
kde voněla květina, nezvedne nic
proti ranám deště květy svojí hlavy;
I když jsou šílení a mrtví jak hřeby,
hlavy postav vtlučené do sedmikrásek,
vlámou se do slunce až slunce zřítí se.
A smrt už vládnout nebude.*

4.6. Kapradinový vrch

(1)

*Now as I was young and easy under the apple boughs
About the liling house and happy as the grass was green,
The night above the dingle starry,
Time let me hail and climb
Golden in the heydays of his eyes,
And honoured among wagons I was prince of the apple towns
And once below a time I lordly had the trees and leaves
Trail with daisies and barley
Down the rivers of the windfall light.*

*Já tehdy byl tak lehký a mladý pod větvemi s jabky,
u zpěvného domku, a šťastný, jak zelená je tráva,
a noc, co zněla nad hvězdami,
čas nechával mě hulákat a šplhat,
a já zlátl v senu a v dobru darů jeho
a uznávaný mezi vozy, byl princ města jablečného,
před dávnými časy jsem stromy měl a listy,
a v ječmeni a kopretinách
vozil jsem se po říčkách spadaného světla.*

(2)

*And as I was green and carefree, famous among the barns
About the happy yard and singing as the farm was home,
In the sun that is young once only,
Time let me play and be
Golden in the mercy of his means,
And green and golden I was huntsman and herdsman, the calves
Sang to my horn, the foxes on the hills barked clear and cold,
And the sabbath rang slowly
In the pebbles of the holy streams.*

*Já byl tak zelený a volný, slavný mezi stodolami,
na šťastném dvorku, a uzpívaný, že statek byl můj dům,
ve slunci, které je jen jednou mladé,
čas nechával mě zrát a být
zlatým v milosti jeho darů.
A zelený a zlatý, já byl lovec a pastýř, krávy
zpívaly mi, lišky na kopcích tak čistě vily a chladně,
a sabat tak ladně zvonil
v oblázcích svatých potůčků na dně.*

(3)

*All the sun long it was running, it was lovely, the hay
Fields high as the house, the tunes from the chimneys, it was air
And playing, lovely and watery
And fire green as grass.
And nightly under the simple stars*

*As I rode to sleep the owls were bearing the farm away,
All the moon long I heard, blessed among stables, the nightjars
Flying with the ricks, and the horses
Flashing into the dark.*

*Celé to slunko zářilo v běhu, vidím tu krásu, tu něhu, a seno
na polích vysoké jak dům, tóny z komínů, a vzduch
hrající, drahý a rozvodněný
a oheň zelený jak tráva.*

*A prosté noci pod hvězdami,
kdy odjížděl jsem k spánku a sovy nesly farmu pryč,
celý ten měsíc, slyšel jsem ho bloudit, sám mezi stájemi,
letěl jsem se stohy a lelky, a s bílými koňmi,
co blýskali se do tmy.*

(4)

*And then to awake, and the farm, like a wanderer white
With the dew, come back, the cock on his shoulder: it was all
Shining, it was Adam and maiden,
The sky gathered again
And the sun grew round that very day.
So it must have been after the birth of the simple light
In the first, spinning place, the spellbound horses walking warm
Out of the whinnying green stable
On to the fields of praise.*

*A pak se vzbudit, a statek jak poutníček bílý
vrátil se s rosou, měl síly, raneček na rameni, všechno to
svítí, Adam a panna zrodili se,
obloha natáhla se,
a slunce se zakoulilo zase toho dne.*

*A takto to muselo být po narození prostého světla,
v těch prvních, jasných dnech, kdy kouzelní koně
ze zelené stáje vybíhali
na teplá pole chvály.*

(5)

*And honoured among foxes and pheasants by the gay house
Under the new made clouds and happy as the heart was long,
In the sun born over and over,
I ran my heedless ways,
My wishes raced through the house high hay
And nothing I cared, at my sky blue trades, that time allows
In all his tuneful turning so few and such morning songs
Before the children green and golden
Follow him out of grace,*

*A slavný mezi liškami a bažanty, za veselým domkem,
pod čerstvými mraky, a šťastný, jak je srdce dlouhé,
ve slunci, které se znovu a znovu rodí,*

*jsem svými zběsilými cestami chodil,
má přání letěla stohy jak dům,
a netrápilo mě, v dnech obloho-modrých snů, že nám čas nechá
z té jeho melodie jenom pár raních písniček a tužeb
než děti zelené a zlaté
propustí ze svých služeb.*

(6)

*Nothing I cared, in the lamb white days, that time would take me
Up to the swallow thronged loft by the shadow of my hand,
In the moon that is always rising,
Nor that riding to sleep
I should hear him fly with the high fields
And wake to the farm forever fled from the childless land.
Oh as I was young and easy in the mercy of his means,
Time held me green and dying
Though I sang in my chains like the sea.*

*Netrápilo mě, v beránsky-bílých dnech, že mě čas vezme
za stín mojí ruky nahoru do přeplněné budky, k vlaštovkám
v měsíci, který vždy vychází,
a já s ním naposled odjedu k spánku,
uslyším, jak pole odletí
a ráno se vzbudím na vzdáleném statku v té bezdětné zemi.
Ó tak jsem byl mladý a lehký v dobru darů jeho,
čas mě držel umírajícího a zeleného,
a přesto jsem v svých řetězech zpíval jako moře.*

4.7. Nechod' tak něžně do té dobré noci

(1)

*Do not go gentle into that good night,
Old age should burn and rave at close of day;
Rage, rage against the dying of the light.*

*Nechod' tak něžně do té dobré noci,
stáří má vzplát, když se mu končí den;
vztek proti světlu, které ztrácí na své moci.*

(2)

*Though wise men at their end know dark is right,
Because their words had forked no lightning they
Do not go gentle into that good night.*

*Moudří muži, vědí, že jen tma je v jejich konci,
neb jejich slova už nesžehne žádný blesk,
nechod' tak něžně do té dobré noci.*

(3)

*Good men, the last wave by, crying how bright
Their frail deeds might have danced in a green bay,
Rage, rage against the dying of the light.*

*Dobří, s poslední vlnou pláčí, že neměli v moci
své skutky, které měly tančit v zelenavých zálivech,
vztek proti světlu, které ztrácí na své moci.*

(4)

*Wild men who caught and sang the sun in flight,
And learn, too late, they grieved it on its way,
Do not go gentle into that good night.*

*Diví, kteří spoutali paprsky slunci,
příliš pozdě zjistili, že mu tím překazili běh,
nechod' tak něžně do té dobré noci.*

(5)

*Grave men, near death, who see with blinding sight
Blind eyes could blaze like meteors and be gay,
Rage, rage against the dying of the light.*

*Vážní, blízko smrti, se zrakem už slepoucím,
i slepé oči smí se jako meteory rozhořet,
vztek proti světlu, které ztrácí na své moci.*

(6)

*And you, my father, there on the sad height,
Curse, bless, me now with your fierce tears, I pray.
Do not go gentle into that good night.
Rage, rage against the dying of the light.*

*A ty, můj otče, tam, ve smutné velmoci,
divokými slzami proklej i žehnnej mě.
Nechod' tak něžně do té dobré noci.
Vzteky proti světlu, které ztrácí na své moci.*

4.8. Nářek

(1)

*When I was a windy boy and a bit
And the black spit of the chapel fold,
(Sighed the old ram rod, dying of women),
I tiptoed shy in the gooseberry wood,
The rude owl cried like a tell-tale tit,
I skipped in a blush as the big girls rolled
Nine-pin down on donkey's common,
And on seesaw sunday nights I wooed
Whoever I would with my wicked eyes,
The whole of the moon I could love and leave
All the green leaved little weddings' wives
In the coal black bush and let them grieve.*

*Když jsem byl vítr a plášt' a kus
a černý flus ve zbožných kostelích,
(vzdech starý děvkař, jak umíral ženami)
chodil jsem stydlivě v angreštových lesích,
starý výr nadával dost pro můj vkus,
mě zrudla tvář, když se sem koulely
holky jak kuželky mými oslími stezkami,
a na houpačkách nedělí hned musel jsem si
namlouvat každou ve hříšných zorničkách,
celičký měsíc já moh zmilovat a jít
a listnaté manželky v zelených svatbičkách
jsem v uhelném křoví nechával slzy lít.*

(2)

*When I was a gusty man and a half
And the black beast of the beetles' pews
(Sighed the old ram rod, dying of bitches),
Not a boy and a bit in the wick-
Dipping moon and drunk as a new dropped calf,
I whistled all night in the twisted flues,
Midwives grew in the midnight ditches,
And the sizzling sheets of the town cried, Quick!-
Whenever I dove in a breast high shoal,
Wherever I ramped in the clover quilts,
Whatsoever I did in the coal-
Black night, I left my quivering prints.*

*Když jsem byl prudký chlap a půl
a černá stvůra v lavicích kostela,
(vzdech starý děvkař, jak umíral na štětky)
už ne kluk a kus, hořící knot
v měsíci kapavém, a zpitý jak vůl,
píseň, co hvízdal jsem, v komínech kvílela,
v příkopech půlnoci porodní tetky*

*stály a postele celou noc volaly: Pojd'!
A kde jsem se nořil do mělčiny prsaté,
a kde jsem jen skočil do peřin jak z jetelu,
a co jen jsem dělal v té uhelné –
– noci, mi vzalo mé třpytivé otisky andělů.*

(3)

*When I was a man you could call a man
And the black cross of the holy house,
(Sighed the old ram rod, dying of welcome),
Brandy and ripe in my bright, bass prime,
No springtailed tom in the red hot town
With every simmering woman his mouse
But a hillocky bull in the swelter
Of summer come in his great good time
To the sultry, biding herds, I said,
Oh, time enough when the blood runs cold,
And I lie down but to sleep in bed,
For my sulking, skulking, coal black soul!*

*Když jsem byl muž, jemuž lze říct muž
a černý kříž stojící ve svatém domu
(vzdech starý děvkař, jak umíral na ochotu)
brandy a kvas byl můj basový hlas,
ne kocour zelenáč, to dávno ne už,
co každou svou chtivou myš dotáhl domů,
ted' mohutný býk tu stojí v svém zralém létu,
v tom nejlepším čase, a já nenechal pást
v rozkoších svá smyslná, toužící stáda,
řek' jsem: Je čas, srdce dál bude bušit!
do peřin jsem lezl jen natáhnout záda,
a spal jen s mou nevrlou, uhelnou duší!*

(4)

*When I was half the man I was
And serve me right as the preachers warn,
(Sighed the old ram rod, dying of downfall),
No flailing calf or cat in a flame
Or hickory bull in milky grass
But a black sheep with a crumpled horn,
At last the soul from its foul mousehole
Slunk pouting out when the limp time came;
And I gave my soul a blind, slashed eye,
Gristle and rind, and a roarers' life,
And I shoved it into the coal black sky
To find a woman's soul for a wife.*

*Když jsem byl půl muže, jímž jsem byl
a šlo to se mnou tak, jak hrozili faráři
(vzdech starý děvkař, jak umíral na úpad)*

*ne žádné zmatené tele, ne hořící kocour,
ne na mléčné louce ořechový býk,
ale černá ovce s rohem zlomeným o stáří,
pak konečně má duše přestala chrápat
a prodrala se ven špinavou myší norou;
a já dal své duši oko puklé a slepé,
chrupavčité, tvrdé a zhýralý život
a strčil ji do černého a uhelného nebe,
aby našla duši ženy, co mi bude ženou.*

(5)

*Now I am a man no more no more
And a black reward for a roaring life,
(Sighed the old ram rod, dying of strangers),
Tidy and cursed in my dove cooed room
I lie down thin and hear the good bells jaw--
For, oh, my soul found a sunday wife
In the coal black sky and she bore angels!
Harpies around me out of her womb!
Chastity prays for me, piety sings,
Innocence sweetens my last black breath,
Modesty hides my thighs in her wings,
And all the deadly virtues plague my death!*

*Ted' už muž nejsem víc, ne víc...
Ta černá odměna za život zhýralce
(vzdech starý děvkař, jak umíral na cizince)
zklizen a zaklet ve svém holubičím bytě
ležím ted' vyhublý a slyším zvony bít,
ach, tak se má duše dala nedělní manželce
v uhelné obloze a ta nesla anděly strážce!
Harpyje kolem mě nesla v svém klíně!
Čistota modlí se, zbožnost za mě zpívá,
můj poslední černý dech nevinnost sladí,
skromnost mi skryla stehna pod svoje křídla
a všechny ty smrtící ctnosti moří můj zánik!*

5 ZÁVĚR

V této práci bylo mým cílem přiblížit českým čtenářům život a dílo Dylana Thomase prostřednictvím biografického pátrání a literárního rozboru básní tohoto autora. Předpokládám, že cíle bylo zdárně dosaženo a výsledné snažení je důkazem o významu tohoto autora a jeho přínosu pro světovou poezii.

Z práce vyplývá, že byl Thomas opravdu originálním básníkem, který se vydal po stezkách, na něž básníci před ním zapomněli, a poezii věnoval mnoho obětí – nakonec i obět' největší. Častokrát šel až za hranici lidského chápání, inspiroval mnohé, a i v nejtěžších situacích svého života stál vzpřímeně, neboť si byl vědom svého úkolu.

„Thomas, který zemřel tak mladý, nechává po sobě spíše než uzavřené dílo otázku po smyslu a cestě moderní poezie,“¹³⁴ napsala Jiřina Hauková. Já ale myslím, že Thomas své poslání básníka naplnil, stihl říct všechno, co říct měl, a nezanechal po sobě žádnou otázku. Ba naopak; zanechal odpovědi, které je třeba rozklíčovat a jimž je třeba porozumět.

O další kroky vedoucí k pochopení té veliké záhady jménem „Dylan Thomas“ jsem se pokusil při pokusu naplnit svůj další cíl, a tím bylo uvedení nových překladů jeho básní do českého jazyka. Snažil jsem se je přeložit přesně a srozumitelně, a zachovat přitom jejich zvláštnost a tematickou i formální kvalitu. Navíc jsem přeložil i báseň, která doposud do českého jazyka přeložena nebyla.

Jak jste si mohli povšimnout, Thomasovo dílo je velmi rozsáhlé a naskýtá ještě spoustu možností, kterými jej lze uchopit a interpretovat. Má práce se zabývala poměrně malou částí tohoto díla a zanechala mnoho prázdných míst, které je ještě třeba zacetit. Doufám, že se časem objeví další práce, které se budou tomuto básníkovi věnovat a naleznou nové a zajímavé pohledy na jeho tvorbu.

---

¹³⁴ HAUKOVÁ (ed.), 1965. str. 199.

6 POUŽITÁ LITERATURA

BAUDELAIRE, Charles. *Květy zla*. 3 vyd. Praha: Státní nakladatelství krásné literatury, hudby a umění, 1957. Bez ISBN

BLAKE, William. *Napíšu verše kytkám na listy*. 1 vyd. Praha: Garamond, 2017. ISBN 978-80-7407-395-3

BRINNIN, John, Malcolm. *Dylan Thomas in America: An Intimate Journal*. 1 vyd. New York: Atlantic Monthly Press, 1955. Bez ISBN.

FERRIS, Paul. *Dylan Thomas: A Biography*. 1 vyd. New York: Paragon House, 1989. ISBN 1-557-78215-6

HALAS, František. *Sépie*. 3 vyd. Praha: František Borový, 1948. Bez ISBN.

HAUKOVÁ, Jiřina (ed.). *Kapradinový vrch*. (výbor z básní Dylana Thomase) 2 vyd. Praha: Mladá Fronta, 1965. Bez ISBN.

HRABĚ, Václav. *Blues*. 2 vyd. Praha: Labyrint, 1999. ISBN 978-80-85935-11-2

JANES, Hilly. *The three lives of Dylan Thomas*. Cardigan: Parthian, 2018. ISBN 978-1-912-10981-4

LEVÝ, Jiří. *Umění překladu*. 2 vyd. Praha: Panorama, 1983.

ŠRUT, Pavel (ed.). *Svlékání tmy*. (výbor z básní Dylana Thomase) 1 vyd. Praha: Československý spisovatel, 1988. ISBN 22-133-88.

THOMAS, Caitlin. *My life with Dylan Thomas: Double drink story*. London: Virago Press, 2008. ISBN 978-1-84408-518-7

THOMAS, Dylan. *Collected Poems 1934-1953*. London: Weidenfeld & Nicolson, 2000. ISBN 978-0-753-81066-8.

THOMAS, Dylan. *Portrét umělce jako štěněte*. Praha: Státní nakladatelství krásné literatury a umění, 1961. Bez ISBN

THOMAS, Dylan. *The love letters of Dylan Thomas*. London: Weidenfeld & Nicolson, 2014. ISBN 978-1-78022-725-2

WATKINS, Vernon. *Vernon Watkins on Dylan Thomas and Other Poets and Poetry*. 1 vyd. Cardigan: Parthian, 2013. ISBN 978-1-909844-05-6

YEATS, Butler, William. *Eseje I*. 1 vyd. Olomouc: Votobia, 1995. ISBN 80-85885-83-2

ŽÁČEK, Jiří. *Curriculum Vitae*. (výbor z básní Fráni Šrámka) 1 vyd. Praha: Československý spisovatel, 1983. Bez ISBN

Contributors to Wikimedia projects. (2001, November 7). *Dylan Thomas* - Wikipedia. Wikipedia, the free encyclopedia. [cit. 26.04.2023]. Dostupné z: https://en.wikipedia.org/wiki/Dylan_Thomas#cite_note-167

D.J Thomas: the man that introduced Dylan Thomas to poetry | *Discover Dylan Thomas. The official Dylan Thomas website* | Discover Dylan Thomas [online]. Copyright 2015 [cit. 26.04.2023]. Dostupné z: <https://www.discoverdylanthomas.com/d-j-thomas-man-introduced-dylan-thomas-poetry>

Discover Dylan Thomas's Laugharne | *Discover Dylan Thomas*. (n.d.). Discover Dylan Thomas. [cit. 26.04.2023]. Dostupné z: <https://www.discoverdylanthomas.com/places/wales/laugharne>

Discover Dylan Thomas's life | Discover Dylan Thomas. The official Dylan Thomas website. Discover Dylan Thomas [online]. Copyright 2015 [cit. 26.04.2023]. Dostupné z: <https://www.discoverdylanthomas.com/life>

Discover Dylan Thomas's Swansea | Discover Dylan Thomas. The official Dylan Thomas website | Discover Dylan Thomas [online]. Copyright West Glamorgan Archive Service [cit. 26.04.2023]. Dostupné z: <https://www.discoverdylanthomas.com/places/wales/swansea>

Dylan Thomas: 'lost' fifth notebook reveals how the great Welsh poet changed his style. [online]. Copyright National Portrait Gallery, London [cit. 26.04.2023]. Dostupné z: <https://theconversation.com/dylan-thomas-lost-fifth-notebook-reveals-how-the-great-welsh-poet-changed-his-style-148366>

Marek - *On-line Bible*. (n.d.). On-line Bible. [cit. 26.04.2023]. Dostupné z: <https://onlineb21.bible21.cz/bible.php?kniha=marek#8>

A poet you shall be, my son. Nancy Rosenfield. Yumpu. [online]. Copyright [cit. 26.04.2023]. Dostupné z: <https://www.yumpu.com/en/document/view/51567150/a-poet-you-shall-be-my-son-robert-graves-and-dylan-thomas>

Staff, B. (n.d.). Mark 8 - NIV Bible - *During those days another large crowd gathered*. Si... biblestudytools.com. [cit. 26.04.2023]. Dostupné z: <https://www.biblestudytools.com/mark/8.html>

Sunday Referee – *Dylan Thomas Birthplace / Family Home 5 Cwmdonkin Drive, Swansea, Wales, UK*. (n.d.). Dylan Thomas Birthplace / Family Home 5 Cwmdonkin Drive, Swansea, Wales, UK. [cit. 26.04.2023]. Dostupné z: <https://dylanthomashouse.com/tag/sunday-referee/>

Young Dylan Thomas: The Escape to London - The Atlantic. [online]. Copyright [cit. 26.04.2023]. Dostupné z: <https://www.theatlantic.com/magazine/archive/1965/10/young-dylan-thomas-the-escape-to-london/660599/>

Wayback Machine. *Wayback Machine* [online]. [cit. 26.04.2023]. Dostupné z: <https://web.archive.org/web/20070312082131/http://www.kardomahgroup.net/>

7 SEZNAM OBRÁZKŮ A TABULEK

Obrázek 1: [International Dylan Day: the places that inspired Dyland Thomas \(britain-magazine.com\)](http://britain-magazine.com)

Obrázek 2: [Caitlin punched my grandmother to the ground ...she wanted to get at the drinks | Daily Mail Online](http://Daily Mail Online)

Obrázek 3: [Dylan Thomas copyright claims thrown out by Irish court | Dylan Thomas | The Guardian](http://The Guardian)

Obrázek 4: [Dylan Thomas Boathouse - Discover Britain \(discoverbritainmag.com\)](http://discoverbritainmag.com)

Obrázek 5: [Dylan Thomas at 100 – Dylan Thomas at 100 \(udel.edu\)](http://udel.edu)

Obrázek 6: [What a man! Illustrations for children's book "the gates of Paradise", 1793, 6×9 cm by William Blake: History, Analysis & Facts | Arthive](http://Arthive)